

Inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit

Siunnersuummut nassuiaatit nalinginnaasut**1. Aallaqqaasiut***1.1. Siunnersuummut tunngaviusoq aamma siunertaa pingaarneq*

Naalakkersuisut isumaqarput Inuit Innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat inunnut innarluutilinnut tapersiisarneq pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummut matumunnga tunngavigitinneqassaasoq.

Inuit Innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat Kalaallit Nunaanni innuttaasutut allatulli, inuit innarluutillit inuit pisinnaatitaaffiik aamma tunngaviusumik kiffaanngissuseqarnermut pisinnaatitaaffinnik tamakkiisumik atuisinnaanerannik siuarsaanissamut ikorfartuutaasussaavoq, illersuisussaavoq isumannaarisussaallunilu. Peqatigisaanik taassuma inunnut innarluutilinnut ataqqinninnerup pissusissamisoortumillu ataqqinassusaasa tapersersorneqarnissaasa siuarsarneqarnisaat iluaqusissavaa.

Inuit Innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaata suliaasaqarfinni tamaginni inuit innarluutillit assigiimmik periarfissaqarnissaannik, siuarsaanissaanut Kalaallit Nunaat pisussaaffilerpaa, tamatumunnga ilanngullugit ilinniartitaanermut, peqqinnissaqarfimmit sullississutinut, sulinissamut aamma politikkikkut aalajangeeqataanissamut assigiimmik periarfissaqarneq.

Inuit Innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat manna atorlugu innarluutilinnut suliaasaqarfimmi nunani tamalaani nutaanik najoqqutassiisoqarpoq. Inuit innarluutillit innarluuteqarnertik kisiat naapertorlugu isiginiarneqarunnaartussaapput, kisianni innarluuteqarneq inuit innarluutillit ataasiakkaat inuiaqatigiillu naapeqatigiinneranni aporfittut isiginiarneqartussaalluni.

Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanni tunngaviusut nalinginnaasut makkuupput:

- 1) Inuup pissusissamisoortumik ataqqinassuseqarnerata, inuttut nammineersinnaanerata ataqqineqarnissaa, ilanngullugu nammineq aalajangiinissamut kiffaanngissuseqarnera, aammalu inunnut allanut isumalluuteqannginnera.
- 2) Immikkoortitsinnginneq.
- 3) Inuiaqatigiinni tamakkiisumik sunniuteqarluartumillu peqataaneq akuutitsinerlu.
- 4) Assigiinngissutsinut ataqqinninneq aamma inuit innarluutillit inuit assigiinngisitaartut inuppalaartullu ilagigaat akuersarneq.

- 5) Naligiimmik periarfissaqarneq.
- 6) Tikikkuminassuseqartitsineq.
- 7) Inuit innarluutillit ineriartornissamut periarfissaannik ataqqinnineq kiisalu kinaassutsimik attatiinnarnissaanut pisinnaatitaaffeqarnerannik ataqqinnineq.

Inuit Innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanni tunngaviusuni ukkatarineqartut ilaat tassaavoq tikikkuminassuseqartitsineq artikel 9-mi nassuiarneqartoq. Artikelip taassuma malitsigisaanik, inuit innarluutillit inuiaqatigiinni tikikkuminartuni inuunissaasa qulakkeernissaanut, naalagaaffik pisussaaffeqarpoq. Tikikkuminassuseqartitsineq atitoorujussuarmik paasineqassaaq, ilaatinneqarlutik nammineq ornigulluni, digitalikkut, attaveqatigiinnikkut aamma oqartussaaqatigiinnikkut tikikkuminassuseqartitsineq.

Taamaalilluni naalagaaffiup qularnaassavaa, inuit innarluutillit innuttaasut allat naligalugit makkuninnga tikitsisinnaanissaat:

- allat assinginik avatangiisit, angallassinnermi periarfissat ilanngullugit
- paasissutissiisutit attaveqatigiinnerillu tamanut ammasut imaluunniit tamanut tunniunneqartartut, tamatumunnga ilanngullugit paasissutissiinnermi attaveqaateqarnermilu teknologiit aaqquissuussinerillu
- atortut neqeroorutillu allat tamanut ammasut tunniunneqartartulluunniit.

2009-mi Danmarkip Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat Kalaallit Nunaannut tunuarsimaarnertaqanngitsumik atuuttussanngorlugu akueraa, 2012-milu Inatsisartut isumaqatigiissutip atuutilernissaa akueraat.

2014-imi septembarimi Danmarki Naalagaaffiit Peqatigiit innarluutilinnut komitémi siullermeertumik misilitsippoq. Kalaallit Nunaat aamma Savalimmiut danskit nalunaarusiornerannut immersueqataapput, taamatuttaarlu misilitsinnermut danskit angalatitaannut ilaatinneqarlutik.

Misilitsinnermi Kalaallit Nunaat innarluutilinnut suliassa qarfimmi nunami namminermi iliuusissatut pilersaarummik suliqaarnissamut pisussaaffeqalerpoq, tassani nunani tamalaani innarluutilinnut isumaqatigiissut naapertorlugu innarluutilinnut suliassa qarfiup iluani inatsisit tulluarsarneqarnissaat misissorneqassalluni.

Siunnersuummi isumaginninnermut suliqaarfiup iluani inuit, kiisalu Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiinnikkut suliassa qarfinni immikkuullarissuni allani, kiisalu inuit innarluutillit inuttut pisinnaatitaaffiisa piviusunngortinneqarnissaat kissaatigineqarpoq.

Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuutip siunertai pingaarnert makkuupput:

- 1) innarluuteqarnerup malitsigisaanik ajornartorsiutit ikiorsiivigineqarnissaannut siunnersuineramik tapersersuinermillu neqerooruteqarneq.
- 2) ataasiakkaat nammineersinnaanermut periarfissaannik siuarsaaneq imaluunniit ulluinnarni inuunerannik oqilisaaneq aamma inuunermi atukkanik pitsaanerulersitsineq.
- 3) ataasiakkaat ineriartornissamut periarfissaannik aammalu ataasiakkaanut tamanna ajornanngippat, nammineq periarfissaqarfigisanik atorluanaanissamik siuarsaaneq.
- 4) inuit innarluutillit inuiaqatigiinni naligiimmik periarfissaqarnissaat kiisalu innarluuteqarneq pissutigalugu assigiinngisitsineramik pineqarsinnaanerp akerlilerneqarnissaa, tassuuna sapinngisamik tamatigut sunnuteqarluartumillu inuiaqatigiinni peqataatinneqarnissaat akuutinneqarnissaallu qulakkiissallugu aamma
- 5) ataasiakkaat suliffeqarnissamut periarfissaqarnerannik siuarsaaneq.

1.2. Inatsisip piareersarneqarnerani tunaartarineqartut pingaarnert

Siunnersuummi ilaatigut Inatsisartunit politikikkut suliniutit arlallit, kiisalu inatsisini atuuttuni misilittakkat aallaavigalugit ajornartorsiutit aalajangersimasut, malitseqartinneqarput.

Tamatuma saniatigut innarluutilinnut suliassaqarfimmi suliaqartuusunit aammalu kommunini suliassanik sularinnittartunit aamma kommunini pisortaatitanit kissaatigineqartut inassuteqaatillu siunnersuummi eqqarsaatigineqarput.

Kiisalu sulianik ilinniagaralugu suliaqartut aamma qanigisaasut inunnut innarluutilinnut ikiorsiisarneq pillugu inatsisit nutarterneqarnissaat pitsaanerulersinnissaallu pillugit kissaataasut malitseqartinneqarput.

Isumalluutit kommunimeereersut pitsaanerpaamik atorluarneqarnissaannut nukittorsarneqarnissaannullu sinaakutissiisumik siunnersuutip ilusilersorneqarnissaa Naalackersuisut pingaartippaat.

Siunnersuut innarluutilinnut tunngasut inatsisitigut sinaakutigisaannik annertuumik nutarterineruvoq, aammalu imaralugit inuit innarluutillit tamarmik ataqinassuseqartumik inuuneqarlutik inuttullu allatut pisinnaatitaaffeqarlutik periarfissaqartitaallutillu inuunissaannut tapersiinissamut kommunit Naalackersuisullu periarfissaat nutaat pitsaanerusullu.

2. Siunnersuummi immikkoortut pingaarnert

Akisussaaffiit suliassallu agguagaanera ersarissuutillugu, inunnut innarluutilinnut tamaginnut suliassanik suliarinnittarnerup aamma inatsisitigut isumannaatsuutitsinerup nukittorsarneqarnissaat, siunnersuummi pingaarnertut siunertaavoq.

Ataasiakkaanik aamma tamakkiisumik isiginnilluni tapersiisarnissaq ukkatarineqarpoq, tamatumalu siunissami malitsigissavaa, inuit innarluutillit angerlarsimaffiup avataaniittariaqartartut ikinnerulernerat, kiisalu Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiivigineqarsinnaanermik imalik, inunnut innarluutilinnut tamanut, tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsisutut, atorineqarsinnaalersinneqarluni.

Siunnersuummi inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiisa nukittorsarneqarnissaat aamma ersarissarneqarput, aammalu ingerlatsivinni oqartussaasut, pingaartumik kommunalbestyrelsit aamma Naalakkersuisut akornanni suleqatigiinneq ersarissarneqarluni pisariinnerulersinneqarpoq.

Kommunalbestyrelsit siunnersuummi inunnut innarluutilinnut taakkualu ilaquataannut amerlanerusunik pitsaanerusunillu tapersiinissamut periarfissaqalersinneqarput.

2.1. Sullinniakkat

Siunnersuummi Kalaallit Nunaanni inuit innarluutillit tamarmik, Kalaallit Nunaanni najugallit tapersiivigineqarsinnaanerat periarfissiissutigineqarpoq. Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaanni innuttaasut, Kalaallit Nunaata avataani ulloq unnuarlu neqeroorummut innersuunneqarsimappata, tapersiiviginissaat periarfissinneqarpoq. Siunnersuummi aammattaaq inunnut innarluutilinnut qanigisaasunut tapersiinissamut periarfissiisoqarpoq.

2.2 Sulianik suliaqartarnej

2.2.1 Qulaajaaneq aamma iliuusissatut pilersaarut

Qulaajaaneq suliamik suliaqarnermut tunngaviuvoq, iliuusissatullu pilersaarut inuup innarluutillip ajornartorsiutaanik, nukissatigut sillimataanik, aamma ilaqutariittut inissisimaneranik allaaserinnilluni kiisalu suliniutinut anguniakkanik aalajangiiffiulluni.

Siunnersuutip nassatarissavaa qulaajaanerup iliuusissatullu pilersaarutit immikkuualunnerusunik maleruagassiivigineqarnerat. Iliuusissatut pilersaarut sulianik suliarinninnermi sakkussatut pingaaruteqartut ukkatarineqarpoq. Kommunalbestyrelse ullumikkut taamaaqataannik suliamik suliarinninnermut qulaajaanermullu sunik piumasaqaateqartoqarnera pillugu ersarissunik maleruagassaqaqqanngilaq. Taamaattumik innarluutilinnik suliassat kommunimit kommunimut assigiinngitsumik suleriaaseqarfigineqarlutik paasissutissarsivigineqartarput suliarineqartarlutillu.

Siunnersuut naapertorlugu inuit innarluutillit pillugit suliani kommunalbestyrelsip ataatsimoortumik isiginneriaaseqarluni suliniuteqarnissaq qularnaassavaa, siunnersuummilu pissutsit arlallit saqqummiunneqarput, qulaajaanerup ingerlanerani nalilerneqartussat. Taamaalilluni qulaajaanerup nalilersussavai:

- 1) Timikkut tarnikkullu innarluuteqarnerup annertussusaa.
- 2) Imminut isumassorneq.
- 3) Pissusilersorneq, atugarissaarneq ineriartornerlu.
- 4) Attaveqatigiinneq.
- 5) Ilaqutariinnermut tunngasut.
- 6) Inooqatigiinnermut tunngasut aamma inoqatinut attaveqarneq.
- 7) Peqqissutsimut tunngasut.
- 8) Suliffissaqarneq aamma suliffeqarnissamut periarfissat.
- 9) Inuiaqatigiinni peqataaneq.
- 10) Inatsisartut inatsisaat manna inatsisilluunniit allat malillugit inuup innarluutillip taparserneqartarnera.

Annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 7, 3. november 1994-imeersumi maanna atuuttumi, iliuusissatut pilersaarutit pillugit aalajangersagaqareerpoq. Siunnersuummi matumani iliuusissatut pilersaarutit pillugit piumasaqaatit malunnaatilimmik annertusitneqarput. Kommunalbestyrelse qaqugukkut iliuusissatut pilersaarutininik suliaqartassanersoq, iliuusissatut pilersaarutit sunik imaqassanersut, kiisalu iliuusissatut pilersaarutininik suliaqarnermut atatillugu pisortatigoortumik piumasaqaatit suut naammassineqarsimassanersut malittarisassiuunneqarput, Taamaalilluni siunnersuut kommunini sulianik suliaqartarnermut assigiinnik pisariillisakkanillu sinaakkusiivoq.

2.2.2 Oqaloqateqarneq

Siunnersuut naapertorlugu kommunalbestyrelse pisussaaffilerneqarpoq, inuup innarluutillip taparserneqarnissaata aalajangiiffiginngerani oqaloqatigineratigut peqataatinnissaanut. Oqaloqatigiinnerup siunertaraa inuup pineqartup sapinngisaaq naapertorlugu aalajangiinissatut takorloorneqartoq pillugu nammineq isummernerata paasiniarnissaa.

2.2.3 Ineriartortitsinissamut pilersaarut

Innuttaasut innarluutillit ulloq unnuarlu neqeroorummi inissinneqarsimasut piumasarisinnaavaat minnerpaamik ukiumut ataasiarlutik ineriartortitsinissamut pilersaarusiunneqarnissartik. Ulloq unnuarlu neqeroorut ineriartortitsinissamut pilersaarummik suliaqartuussaaq. Iliuusissatut pilersaarutit siunertaa anguniagaalu aallaavigalugit, ineriartortitsinissamut pilersaarutit imarissavai inummut innarluutilimmut perorsaanikkut suliat allaaserinerat, tassuunakkut qularnaarumallugu iliuusissatut pilersaarummi anguniakkat pingaarnerit piviusunnegortinneqarnissaat.

2.3 *Tapersiinermi iliuusissat*

Tamatigoortumik politikikkut kissaataavoq inuit innarluutillit pitsaanerusumik illersugaanissaannik pilersitsinissaq aamma inuiaqatigiinni pisinnaatitaaffii pillugit pitsaanerusumik ilisimasaqalernissamik pilersitsinissaq. Taamaammat siunnersuutip Naalakkersuisut pisussaaffilerpai tapersiissutit suut kommunalbestyrelsimit isumagineqartarnissaat pillugit erseqqinnerusunik aalajangersagaliqqullugit, tamakkununga ilanngullugit:

- 1) Inuttut ikiorserneqartarneq isumassuisarnerlu.
- 2) Atortorissaarutit ikiuutaasussat.
- 3) Ingiallorteqarneq.
- 4) Inigisap aaqqissuunnera.
- 5) Qamutit motoorillit.
- 6) Ataatsimoorussamik angallassisarnermik aaqqissuussineq.
- 7) Aningaasartuutaanerusut.
- 8) Suliffissanik sammisassanillu neqeroorutit.
- 9) Pikkorissarnerit ilinniartinneqarnerlu.

Siunnersuummi siunnerfigineqarpoq tapersiinermi iliuusissat nalunaarutikkut malittarisassiunneqassasut. Maliitarisassat nalunaarutikkut aalajangersarneqarnissaasa siunertaraat atortorissaarutinut ikiuutaasussanut tunngatillugu malittarisassat inuiatigiinni teknikkikkullu ineriartornermut ingerlaavartumik naleqqussarnissaannut periarfissiinissaq.

Aammattaaq siunnersuut periarfissiivoq tapersiinissamut, inuup innarluutillip tapersernejartarnera nammineq angerlarsimaffiani isumagineqartartillugu. Matumani assersuutigalugu eqqarsaatigineqarput aappaasut, aappaminnik innarluutilimmik namminneq angerlarsimaffiminni paarsisartut, aamma angajoqqaat meeqqamik innarluutillip isumassorneranik namminneq angerlarsimaffiminni isumaginnittut.

Tassunga atatillugu siunnersuummut ilaapput malittarisassat tigussaasut ersarissullu, sulinermi iluanaarutissat annaaneqartut matusserneqarnissaannik periarfissiisut, aamma oqilisaassineq, tassuunakkut qanigisaasut tapersernejaaqqullugit.

Tamakku saniatigut siunnersuutip nutaatut imarivaa, inersimasut innarluutillit ulloq unnuarlu neqeroorummi isumannaallisakkami inissinneqarsinnaanerannut inatsisitigut tunngavissaq. Ulloq unnuarlu neqeroorutit isumannaallisakkat tassaapput najugaqarfiit, igalaavi matuile silarliit ulloq unnuarlu kaajalallugu paarnaqqanissaat akuerisaasut. Tamanna tassaavoq immikkut pineqaatissiineq, eqqartuussivimmit eqqartuussissutigineqarsinnaasoq imaluunniit

pinerluuteqarsimasunik isumaginnittoqarfiup innuttaasup innarluutillip inissinneqarfissaatut aalajangiussinnaasaa.

2.4 Nuna Tamakkerlugu Innarluutilinnut Sullissivik

Siunnersuutip Naalackersuisut pisussaaffilerpai nuna tamakkerlugu innarluutilinnut sullissivimmik pilersitsinissamut, taassuma isumagissavai inunnut innarluutilinnut taakkualu qanigisaannut, kiisalu kommunalbestyrelsinut siunnersuinissaq ilitsersuinissarlu. Tamatuma saniatigut Nuna Tamakkerlugu Innarluutilinnut Sullissivik tapersiinissamut periarfissat pillugit siunnersuisassaaq, allangutsaaliuilluni sungiusaanissamik neqerooruteqassalluni aammalu innarluuteqarneq aamma tapersiissutitut periarfissat pillugit pikkorissaanernik aallartitsisuusassalluni. Sullissivik tamatuma saniatigut suliani immikkut pisariusuni kommunit sullillugit qulaajaanernik ingerlatsisinnaavoq aammalu ilitsersuissutaasunik oqaaseqaateqarsinnaalluni.

Politikkikkut kissaatigineqarsimavoq, Nuna Tamakkerlugu Innarluutilinnut Sullissivimmik atuineq kommuninut atuisutut akiliuteqarnermik kinguneqassanngitsoq. Tamatumunnga tunuliaqutaavoq innuttaasut sullissivimmut innersuuttarnissaasa tunuarsimaarfineqarnissaat pinaveersaartinneqarumammat.

Siunnersuutip imarivaa sullissinerit akileqquneqarsinnaanerannut inatsisitigut tunngavissaq, kingusinnerusukkut tamanna pisariaqartoq paasineqassappat. Taamaattorli aallaaviuvoq sullissivimmik atuineq Inatsisartut inatsisaata atuutilernerani atuisunut akeqassanngitsoq.

2.5 Nakkutilliineq

Siunnersuutip imarivai nakkutilliisarneq pillugu malittarisassat, tamatumunnga ilanngullugit kommunalbestyrelsip inunnut aamma ingerlatsinermut sammisumik nakkutilliisarnera, kiisalu Naalackersuisut nakkutilliisarnerat. Siunnersuutip Naalackersuisut pisussaaffilerpai nakkutilliinermik ingerlatsiveqarnissaannut. Nakkutilliinermik ingerlatsiviup ingerlatsinermut sammisumik nakkutilliineq isumagissavaa, kiisalu kommunit innarluutilinnut tunngasutigut ingerlatsinerat allaffissornerallu qullersaasutut nakkutigissallugu.

Siunnersuut naapertorlugu nakkutilliinermik ingerlatsivik kommunini innarluutilinnut suliassat pillugit paasissutissanik naapertuuttunik tamaginnik pissarsisinnaassavoq, aammalu kommunalbestyrelse qulaajaanernik aallartitsissasoq aamma iliuusissanik pilersaarutitnik suliqaassasoq, aamma suliat naammassereersut nutaamik sularineqartussanngorlugit qaqeqqinnissaannik peqqusisinnaalluni

Aammattaaq nakkutilliinerit ingerlanneqartassapput najugaqarfissanik neqeroorutit oqaloqatigalugit, najugaqarfissatut neqeroorutini pitsaassuseqartitsiinnarnissaq aammalu pitsaassutsinik ineriartortitsinissaq siunertaralugit.

2.6 Innarluutilinnut politikki

Siunnersuummi aalajangersakkat arlallit ilanngunneqarput, kommunalbestyrelsini Naalackersuisunillu pisussaaffiliisut, inunnut innarluutilinnut pisinnaatitaaffiit patajaallisarnissaat siunertaralugu suliniuteqarnissani.

Kommunalbestyrelsit innarluutilinnut politikki ataqatigiissoq ilusilersussavaat, pitsaassutsimut najoqqutassat allatat suliarissallugit aamma kommunalbestyrelsip innarluutilinnut politikkiata inerisarnissaanut suleqataallutik peqataasussani. innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiinnik pilersitsissallutik.

Aammattaaq siunnersuutip Naalackersuisut periarfissippai kommunalbestyrelsini pinngitsaaliissummik akiliisitsinissamut, kommunalbestyrelsip Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu oqartussatut pisussaaffimmi naammassinissaat annertuumik imaluunniit arlaleriarluni sumiginnarpagu imaluunniit qarsupippagu. Aalajangersakkap siunertaraa Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkat sunniuteqarluartumik maleruarneqarnissaasa qularnaarnissaat.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniutaasussat

Inuit innarluutillit pillugit inatsimmi nutaami Inuit Innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat aamma innuttaasut innarluutillit, taanna malillugu pisinnaatitaaffii tunaartarineqarput. Inuit innarluutillit pillugit inatsisip nutaap kingunerissavaa, innuttaasut innarluutillit arlalinnik nutaanik pisinnaatitaaffeqalernerat, tamatumalu aamma malitsigisaanik allaffissornikkut aningaasaqarnikkullu arlalinnik sunniuteqartussaalluni.

3.1 Sullinniakkat

Siunnersuummi §§ 6-7-imi, Inuit Innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanni nassuiaassutinut naapertuuttumik, siunnersuummi siunnerfigineqartut nassuiarneqarput. Inatsisip atuuttup paarlattuanik siunnersuummi aalajangersakkani ukioqqortussutsit tamarmik pineqartunut ilaalerput. Taamaattoq taamatut allanngortitsineq utoqqalinersiutinik iluarsaaqqinnermut atatillugu atuutsinneqalereerpoq aammalu utoqqalinersiuteqartut innarluutillit, inuit innarluutillit allat assigalugit, pisinnaatitaaffeqarnerannik kinguneqarluni. Tamatuma saniatigut inuit annertuumik innarluutillit siunnerfigineqarnerat, inunnut innarluutilinnut, timikkut, tarnikkut, eqqarsartaatsikkut imaluunniit malussarissutsikkut ataavartumik pisinnaasakillimasanut allanngortinneqarpoq. Taamaattoq ataatsimut isigalugu tamatuma annertuumik amerlanerusut siunnersuummi aalajangersakkanut ilaalernerat kingunerissanngilaa.

3.2 *Nuna Tamakkerlugu Inunnik Innarluutilinnik Sullissivik*

Nuna Tamakkerlugu Inunnik Innarluutilinnik Sullissiviup pilersinneqarnerani, inunnut innarluutilinnut neqeroorutit annertuumik pitsanngorsarneqarnissaat kiisalu kommunit inunnut innarluutilinnut suliaasaqarfimmi suliniuteqarnerannik tapersiisarnerup pitsanngorsarneqarnissaa siunnerfigineqarpoq. Sammisat, IPIS-imit isumagineqarnikut, sullissiviup suliaasa ilaattut ilaatilerlugit, inunnik innarluutilinnik sullissivimmut ilanngutsinneqassapput. Siunnersuummi sullissiviup suliaasai annertusitinneqarput, pingaartumik kommuninut siunnersuinnermut tapersersuinnermullu tunngatillugu. Inunnik innarluutilinnik sullissivimmi sammisassat aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutinit aningaasalersorneqassasut naatsorsuutigineqarpoq. Inuit innarluutillit sullissivimmiinnerannut siunissami qanittumi kommunit akigititamik akiliisalernissaannik atuutsitsilersoqarnissaa eqqarsaataangilaq. Taamaattoq tamanna naapertuuttoq pisariaqartorlu paasinarsissagalarpat, akigititamut akiliuteqartarnissamik atuutsitsilersinnaanermut inatsimmi tunngavissaq ilanngunneqarpoq. Tamatuma pisariaqartinneqarnera pilissappat, apeqquut kommuninut isumaqatiginninniarnermi qaqinneqassaaq.

Sullissiviup suliaasa annertusinerannut atatillugu sulisut amerlinerannut aningaasartuuteqarnerulernissaaq naatsorsuutigineqartariaqarpoq, missiliorlugu ukiumut piffissaaq tamaat sulisartussat 3 nalingannik. Tamatumunnga aningaasaqarnikkut sunniutaasussat allaffissornermut ingerlatsinnermullu isumalluutit ilanngullugit ukiumut 2,1 mio. koruuninut missiliorneqarput, taakkununnga ilaallutik angalanermut aningaasartuutit.

3.3 *Nammineq angerlarsimaffimmi isumassorneqarnerup isumaginissaanut tapersiisarneq*

Siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq, kommunalbestyrelse inummut, inuup innarluutillip nammineq angerlarsimaffimmi najugaqartup ulluinnarni isumassorneqarneranik isumaginittumut aningaasanik tapiisassasoq, sulinnermi iluanaarutissanut annaasanut matussutissanik. Tapiissutit tunniunneqartassapput, paaqutarinninneq isumassuinerlu ima annertutigippata, inuup isumassuisuusup, isumassuinnermi paaqutarinninnermilu saniatigut piffissaaq tamaat sulinissaa ajornarluni. Kommunalbestyrelsip nalunaaquttap-akunnerisa akilerneqartussat annertussusaat aalajangersartassavaa.

Akissarsianut atugassarititaasut, naatsorsorneqarneri naleqqussarneqarnerilu pillugit siunnersuut aqutigalugu maleruagassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaassapput. Ataatsimut isigalugu naatsorsoruminaappoq aningaasartuuteqarnerusoqassanersoq imaluunniit aningaasartuutikinnerusoqassanersoq. Peqatigisaanik aningaasaqarnermut kingunissaanut apeqqutaassaaq maleruagassat aalajangersimasut kingusinnerusukkut qanoq suliarineqarumaarnersut.

3.4 *Oqilisaassineq*

Siunnersuummi kommunit oqilisaassinermut inissanik neqerooruteqarnissamut pisussaaffilerneqarput. Aalajangersakkami siunertaavoq, inuup innarluutillip sapinngisamik sivisunerpaamik nammineq angerlarsimaffimminiiginnarnissamut periarfissaqarnissaata qulakkeerneqarnissaa. Taamaalluni siunnerfigineqarpoq ulloq unnuarlu paaqqinniffiit oqilisaassinermut inissanik neqerooruteqartarnermut naleqqussartinneqassasut. Qanittumi naatsorsuutigineqartariaqarpoq kommunit oqilisaassinermut inissanut aningaasartuuteqarnerulissasut, tassami kommunit maannamut oqilisaassivissanik neqerooruteqarnissamut tunuarsimaarpallaarsimapput, ulloq unnuarlu neqeroorummi inuuneq tamaat inissiinerit ikilisinneqarneranni inunnut innarluutilinnut pitsaanerusumik isumalluutini atuinissaq annertuumik anguneqarsinnaassalluni. Naatsorsuutigineqarpoq inuit innarluutillit 200-t ullut unnuallu 3, ukiup sisamararterutaata ingerlanerani oqilisaassinermik pisariaqartitsissasut. Ilaqutariinni oqilisaassisartuni inisseqqanermut akigititaq ulloq unnuarlu 1.030 kr.-qarpoq, namminersorlutik ingerlasuni ulloq unnuarlu neqerooruteqartuni, ulloq unnuarlu akigititaq 3.200 kr.-qarpoq. Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu neqeroorutaanni agguaqatigiisillugu akigititaq 3.200 kr.-qarpoq. Naatsorsuutigineqarpoq inuit innarluutillit 200-t affaat ilaqutariinni oqilisaassiffiusuni inissinneqarnissaminnut neqeroorfigineqarsinnaasut, naatsorsoraanni ukiumut 1.236.000 kr.-nik aningaasartuuteqarneruffiusussamik. Naatsorsuutigineqarpoq inuit innarluutillit affaat namminersortuni imaluunniit Namminersorlutik Oqartussat ingerlataanni neqeroorfigineqassasut, ukiumut 3.840.000 kr.-nik aningaasartuuteqarneruffiusussamik. Aningaasartuutaanerusussat katillugit 5.076.000 kr.-ussapput.

Ulloq unnuarlu paaqqinniffinni oqilisaassinermut neqeroorutit tamakkiisumik atuisunut inissanik 5-inik pisariaqartitsissapput, taakkulu sanaartornissamut aningaasaliissutini 3,0 mio. kr.-inik naleqassasut naatsorsuutigineqarpoq.

3.5 Nuunnissamut ikiorsiissutit

Kommune meeqqamut innarluutilimmut angajoqqaatut akisussaasunut najugaqarfiup nuunneqarneranut aningaasartuutitut matussutissanik aningaasatigut tapersiinissamut, siunnersuummi inatsisitigut tunngavissaqalersinneqarpoq. Aalajangersagaq kommunimut pisussaaffiliinngilaq, kisianni tamanna pisariaqartoq naliliisoqarpat, periarfissaalluni.

Aalajangersagaq ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit immikkut ilisimasaqarfiuneruleriartornerat ilutigalugu taamaallaat atorneqassasoq ilimagineqarpoq, taamaattumillu kommunit aningaasartuuteqarnerunissaat ataatsimut katillugu ukiumut 1,0 mio. koruuninik annertussuseqassasoq missiliorneqarpoq.

3.6 Illersorti

Inuit innarluutillit amerlasuut pisinnaasakillisismanerat ima annertutigisarpaq, sutigulluunniit namminneq soqutigisaminnik isumaginnissinnaanatik, taamaattumillu aamma kommunit attaveqarnissartik isumagisinnaanagu. Peqatigisaanik amerlasuut ilaqutaqanngillat imaluunniit nukissakitsunik ilaqutaqarsinnaallutik. Inuit taakkua – minnerunngitsumik inatsisitigut isumannaatsuunissaat eqqarsaatigalugu – illersortimik pisariaqartitsippat, kommunit oqaloqatigineranik, naammagittaalliummik suliaqarnermik il.il. ikiuussinnaasumik. Taamaattumik kommunit illersortinut aaqjissuussamik, illersortinik arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsunik inuttaqartumik, pilersitsinissamat pisussaaffilerneqarput.

Missiliorneqarpoq inuit innarluutillit 1.400-nik amerlassuseqartut affaasa missaat illersorteqarnissamik pisariaqartitsissasut, affai illersortit atorneqarsinnaasunik ilaqutaqartut imaluunniit ilisarimasaaqartut naatsorsuutigineqarluni.

Illersortit inummut innarluutilimmut ataatsimut illersukkaminut ukiumut 5.000 koruuninik missiliukkamik aningaasarsiaqartinneqartussaassapput, aningaasartuutaanerusussat ataatsimut katillugit 3,5 mio. koruuninik annertussuseqassallutik. Tassunga ilanngutissapput pilersitsinerup nalaani ilinniartitsinermut ataasiartumik aningaasartuutit 1 mio. koruuniusut kiisalu ukiuni tulliini ilinniartitsinermut ingerlaavartumik aningaasartuutit ukiumut 0,5 mio. koruuniusut.

Illersortit suliaqarneq assersuutigalugu meeqqat atuarfianni ilinniartitsisunit, politiinit, palasinit, innarluutillit kattuffiinit aallartitanit il.il. isumagineqarsinnaassaaq.

3.7. Nakkutilliineq

§§ 60 - 64-imi ersippoq, kommunit inunnut sammititamik nakkutilliinerannut tunngatillugu aamma Namminersorlutik Oqartussat kommunit inunnut innarluutilinnut suliasaarfimmi ingerlatsinerannik nakkutilliinerannut tunngatillugu piumasaaqatit annertuumik sakkortusarneqartut.

Taamaalilluni kommunalbestyrelse inunnik innarluutilinnik inissatut neqeroorutini najugalinnik inummut sammititamik nakkutilliissapput. Kommunalbestyrelsip nakkutilliinermini ilaatigut qularnaassavaa, inissatut neqeroorummiinnermi inuup timikkut, tarnikkut inooqatigiinnikkullu pisariaqartitai naammassineqartuarnersut. Tamatuma saniatigut kommunalbestyrelse nakkutilliinermit nalunaarusiortassaaq aammattaarlu qitiusumi nakkutilliineramik ingerlatsiviup paasissutissanik pisariaqartunik pissarsisarnissaa nakkutigissallugu.

Missingerneqarpoq ataatsimut isigalugu kommunini ataasiakkaani ukiumut piffissaq tamaat sulisartussat 0,5 missaat pisariaqartinneqassasut, assigalugit ukiumut piffissaq tamaat sulisartussat katillugit 2,5, angalanernullu aningaasartuutaanerusussat 2 mio. kr.-iussasut. Tamatuma saniatigut 0,475 mio. kr. Namminersorlutik Oqartussat nakkutilliinerannut immikkoortinneqassapput, taakkulu

ukiumut piffissaq tamaat sulisartussap 1-p nalinganik naleqarpoq angalanernut aningaasartuutit ilanngullugit.

3.8 Nalinginnaasumik allaffissornikkut sunniutaasussat

Kommunit siunnersuinissamat ilitsersuinissamullu pisussaaffeqarnerat siunnersuummi erseqqissarneqarpoq, peqatigisaanillu kommunit qanigisaasunut siunnersuinissamik ilitsersuinissamillu pisussaaffeqarnerat nutaatut atuutsinneqalerluni. Tamatuma saniatigut ataasiakkaat aammalu qanigisaasut ulluinnarni iliuuseqarsinnaalernissaat siunertaralugu, pikkorissaanernik ilinniartitsinernillu neqerooruteqarnissamat kommunit pisussaaffilerneqarput. Siunnersuutip atuutilernerani sulisunik amerlanerusunik isumalluutissaqalernissaq pisariaqartussaavoq.

Malittarisassat maanna atuuttut, kommunalbestyrelsip innuttaasup annertuumik innarluutillit pillugit inatsisimmut ilaalersinnaanerani naliliinikkut, innuttaasup annertuumik innarluuteqarnerani aalajangiisarnarata akerliannik, siunnersuummi siunnerfiuvoq, innuttaasup inatsisikkut suiunnerfigineqartut ilanniittumik innarluuteqarnera suliatigut nalilersorneqartassasoq.

Tapersiinissaq, ulloq unnuarlu neqeroorummiinnissaq kiisalu tapersiinerup allangortinneqarnissaa aamma unitsinneqarnissaa pillugit aalajangiinermut atatillugu, inuk innarluutilik minnerpaamik ataasiarluni oqaloqatigineqassasoq, siunnersuummi kommunit pisussaaffilerneqarput. Tamaalilluni innuttaasooq siusinnerusukkut pisartunit annertuneroqisumik, innuttaasup pisariaqartitaasa nalilersorneqarneranni akuutinneqartassaaq. Tamatumani nalilerneqarpoq allaffissornikkut isumalluutit amerlisariaqartut.

Inuit innarluutillit sukumiinerusumik annertuumillu qulaajaavigineqarnissaannut kommunit siunnersuummi pisussaaffilerneqarput. Qulaajaaneq nutaatut iliuusissatut pilersaarummik kinguneqassaaq.

Kommune taamaalilluni inunnut innarluutilinnut immikkut ittunik iliuuseqarnissaq pillugu aalajangiinermut atatillugu qulaajaanermik suliaqartassaaq, ilanngullugit inuup sivisuumik timikkut, tarnikkut, eqqarsartaatsikkut imaluunniit malussarissutsikkut pisinnaanikillisismaneranik nassuiaaneq aamma inuup innarluutillip imaluunniit pineqartumik angajoqqaatut sinniisup imaluunniit angajoqqaatut akisussaasut oqaloqatigineqarneri. Aalajangersakkap taarserpaa inuup innarluutillip innarluutillit pillugit peqqussummut atuuttumut ilaalernissaanik kommunip naliliisarnera, qulaajaanissamik iliuusissatullu pilersaarusiornissamik piumasaqaatitaqarfiunngitsoq.

Pisussaaffiit annertunerusut ataatsimut katillugit kingunerisaannik allaffissornikkut aningaasartuutaanerussat annertujaassapput. Taamaattoq allaffissornikkut suliakkersuutaanerulersussat eqqortumik nalilersoruminaapput. Missiliorneqarpoq kommunit

ukiumut ulloq tamaat sulisut 8-t missaannik naleqartumik imaluunniit 4 mio. kr. missaannik aningaasartuuteqarnerulerfiusumik, allaffissornikkut suliakkersorneqarnerulissasut.

Kommunalbestyrelse siunnersuutip atuutilernerani suliassanik suliarinninnermut piffissanut atornerqartunut killissaliussanik aalajangersaanissamut inatsimmi pisussaaffeqalissapput. Siunnersuummut siunertaavoq piffissap suliassanik suliarinninnermut atornerqartartup sivikinnerulersinnissaa. Kommunit tamarmik suliassanik suliarinninnermut piffissaliussanik aalajangersaasalerpata, tamanna kommunimi allaffissornikkut sulisunik pisariaqartitsinerup annertusinissaa pisariaqassaaq. Suliassanik suliarinninnermut sulisut amerlisinnissaannik pisariaqartitsineq kommunimit kommunimut nikerassaaq, ilaatigut inuit innarluutillit amerlassusaat assigiinngimmata, ilaatigut inuit innarluutillit amerlassusaannut sanilliullugu maannakkut sulisoqarneq assigiinngitsuummat.

Pisussaaffiit ataatsimut amerlinerat allaffissornikkut aningaasartornerunermik kinguneqassaaq. Taamaattoq allaffissornerup annertusinera erseqqissumik nalileruminaappoq. Kommunit allaffissornikkut suliassaqarnerulissasut taakkulu ukiumut piffissaq tamaat sulisartussat 8 nalinganik naleqassasut imaluunniit aningaasartuutaanerusussat 4 mio. kr.-iunissaat ilimagineqarpoq.

3.9. Inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit, innarluutilinnut politikki aamma pitsaassusissanut malitassat

Kommunit tamarmik innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinnik pilersitsereerput imaluunniit pilersitsileruttorlutik aammalu kommunit tamarmik innarluutilinnut politikkeqarput imaluunniit suliaqaleruttorlutik. Taamaattumik suliassaqarfinni taakkunani kommunit aningaasartuuteqarnerunissamik pisussaaffilerneqanngillat. Kisiannili kommuni ataasiinnaq innarluutilinnut suliassaqarfimmi sullissinernut tamanut pitsaassusissanut malitassanik inerisaasimavoq. Kommunit pitsaassusissanut malitassanik taamaattunik siunissami inerisaanissamut pisussaaffilerneqarput, tamatumalu kingunerisaanik kommuninit 5-sunit 4-it allaffissornikkut suliakkersorneqarnerulissapput. Missiliorneqarpoq siunnersuutip malitsigisaanik ukiumut tamakkiisumik sulisunut 3-nut naapertuuttumik allaffissornikkut suliakkersorneqassasut aammalu 1,5 mio. koruuninik aningaasartuuteqarnerulissasut.

3.10. Inatsisip nalunaarutillu atuutilersinneqarnerannut piviusunngortinneqarnerannullu aningaasartuutaanerusut

Inatsimmi aalajangersakkat arlallit Naalackersuisut maleruagassanik ersarinnerusunik suliaqaqqullugit tunngaviliipput. Taakku ilaat aningaasaqarnermut kinguneqartussaapput, matumani assersuutigalugu qanigisaasunut paaqqutarinninnikkut isumassuinikkullu inummut innarluutilimmut nammineq angerlarsimaffimmini suliaqartunut, sulinikkut isertitassatut annaasanut taartisitsisarnermut maleruagassat ersarinnerusut, kommunit kisitsisit atorlugit nassuiaatinik nalunaarusiortussaataitanerat il.il. Taamaattumik inatsisip maleruagassaanik nalunaarutit

aqqutigalugit atuutilersinneqarneranut piviusunngortinneqarneranullu aningaasaqarnermut kingunissaanut sillimmatinik immikkoortitsisoqarpoq.

Aningaasartuutaanerusussat mio. kr.	2019	2020	2021	2022
Nuna Tamakkerlugu Inunnik Innarluutilinnik Sullissivik	2,1	2,1	2,1	2,1
Oqilisaassivimmiinneq	5,1	5,1	5,1	5,1
Nuunnermut ikiorsiineq	0,5	0,5	0,5	0,5
Illersortaasoq	4,5	4	4	4
Nalinginnaasumik allaffissornikkut kingunerisassat	4	4	4	4
Innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit, innarluutilinnut politikkit aamma pitsaassusissanut malitassat	1,5	1,5	1,5	1,5
Nakkutilliinerup sakkortusinera	2,75	2,75	2,75	2,75
Piviusunngortitsiniarnermi allaffissor- nermut malitseqartitsinermullu aningaasartuutaanerusussat	1,5	1,75	1,75	1,75
Nalunaarutunik piviusunngortitsiniarneq	3,1	3,6	3,1	2,1
Katillugit	25,1	25,6	24,6	23,6
Sanaartornermut aningaasartuutit	1,5	1,5		

4. Inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniutaasussat

Siunnersuut inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut imaluunniit allaffissornikkut kinguneqassanngilaq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusaannut sunniutaasussat

Siunnersuut avatangiisinut pinngortitamullu sunniuteqassanngilaq.

Siunnersuutip kingunerisaanik inuit innarluutillit taakkualu qanigisaat atugarissaarnerulissapput. Tamanna inuit peqqissusaannut iluaqutaassaaq.

6. Innuttaasunut kingunerisassat

UPA 2019/XX

IIAN – Suliap normua: 201X - XXXX

Siunnersuutip malitsigisaanik inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pitsaanerulersinneqassapput.

Siunnersuummi aalajangersakkat atorlugit siunertaavoq inuit innarluutillit tamarmik, meeqqat taamatullu inersimasut, nammineq isumalluutiminnik sapinngisamik pitsaanerpaamik atuinissamut periarfissaqarlutik, pitsaasumik toqqissimasumillu inuunerminni atugaqarnissaat. Tamanna aqutigalugu meeqqat innarluutilli pitsaasumik meeqqat atuarfianni atuarnissamut aamma ilinniartitaanermut periarfissaqassapput, taamaalilluni inersimasunngorunik ulluinnarni pitsaasumik inuuneqarnissamut kiisalu immaqa sulilernissamut, pitsaanerpaanik periarfissaqassallutik.

Inunnut innarluutilinnut suna pitsaanerunersoq, ilutigisaanillu akimmiffiit inuit innarluutillit akimmiffigisinnaasaasa sapinngisamik akimmiffigiunnaarnissaannut inuiaqatigiit pisussaaffeqarnerat piviusunngortinneqarluni, taamaalillutik inuiaqatigiinni sapinngisamik tamakkiisumik peqataallutillu ilaatinneqalernissaat qulakkeerneqassammat Inatsisartut inatsisaata ukkatarai.

7. Kingunerisassat annertuut allat

Siunnersuut allanik annertuunik kinguneqassanngilaq.

8. Oqartussanut kattuffinnullu il.il. tusarniaaneq il.il.

Siunnersuut piffissami xx.xxx 2018 – xx.xxx 2018 tusarniaassutigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut siunnersuut piffissami tassani Naalakkersuisut tusarniaanermut nittartagaanni tamanut saqqummersinneqarpoq.

Tusarniaanermut akissuteqaatit tiguneqartut suliarineqarnerat ilanngussaq 1-imiittoq takuuk.

Tusarniaanermut akissuteqaatit siunnersuummut oqaaseqaatitaqartut, oqaasertaat tamakkiisuutillugit naqinneqarput aammalu siunnersuummut ilanngussaq 1-imi attuumassuteqarnera malillugu oqaaseqarfigineqarlutik. Tusarniaanermut akissuteqaatinut oqaaseqaatit uingasumik allassimapput.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit*§ 1-imut*

Inatsisartut inatsisaata siunertaata pingaernerup siunertaasalu allanneqarnissaat, aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq.

Nr. 1-imut

Siunertaasooq siulleq tassaavoq, inuit innarluutillit siunnersuineramik tapersiinermillu neqeroorfiginissaat, innarluuteqarnerup malitsigisaanik ajornartorsiutit ikiorsiiviginiarlugit. Oqaatsit siunnersuineq tapersiinerlu siamasinnerusumik paasineqassapput, taamaalillunilu pinaveersaartitsilluni siunnersuisoqarsinnaalluni tapersiisoqarsinnaalluni.

Nr. 2-mut

Siunertaasup aappaa tassaavoq, ataasiakkaat nammineernissamat periarfissaasa imaluunniit ulluinnarni inuunerisa oqinnerulersinnissaat, aammalu inuunermi atugaasa pitsanngorsarnissaasa siuarsarneqarnissaat. Taamaalilluni Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiineq, ikiorserneqartup nammineq isumalluutiminik atuisinnaanissaanut iluaqutaassaaq, tamanna aqqutigalugu ulluinnarni inuuneq oqinneruleqqullugu, pineqartorlu sapinngisamik annertunerpaamik nammineersinnaaleqqullugu.

Nr. 3-mut

Siunertaasut pingajuat tassaavoq, ataasiakkaat ineriartornissaminut periarfissaasa siuarsarnissaat namminnerlu periarfissaqarfimminnik - sapinngisartik tamaat - atorluanaanissaat.

Inunnut annertuumik tarnikkut pisinnaasakillimasunut, assersuutigalugu tarnikkut ineriartormikkut akornutilinnut, Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiinerup ilaanut siunertaavoq, pineqartut kaammaatugaanissaat, timikkut pisinnaasaasa ataavartillugillu pitsanngorsarnissaat, tamanna aqqutigalugu inuup inuttut inerikkiartornissaminut inuunerissaarnissaminullu periarfissaasa kaammattornissaat siunertaralugu,

Nr. 4-mut

Siunertaasut sisamaat tassaavoq, inuit innarluutillit inuiaqatigiinni naligiimmik periarfissaqarnissaat, kiisalu innarluuteqarneq pissutigalugu assigiinngisitsineramik pineqarsinnaanerup akerlilerneqarnissaa, tassuuna sapinngisamik tamakkiisumik sunniuteqarluartumillu inuiaqatigiinni peqataatinneqarnissaat ilanngunneqarnissaallu qulakkeerniarlugu. Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiinermi taamaalilluni ilaatigut inuup innarluutillip sapinngisamik ulluinnarni suliasat nalinginnaasut suliarisinnaanissaanut periarfissaqarnissaa aammalu inuiaqatigiinni sammisani nalinginnaasuni peqataanissaa, qulakkeerneqassaaq. Aalajangersagaq taamaalilluni aamma Inuit Innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanni inuit innarluutillit

kulturikkut pisuni, sukisaarsaarnermut neqeroorutini, sunngiffimmi sammisani timersornermilu allat assigalugit peqataanissamut pisinnaatitaanerisa akuersaarnissaa pillugu artikel 30-mut ataqatigiissillugu isigineqassaaq.

Nr. 5-imut

Kiisalu Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiinermi, ataasiakkaat suliffissaqartinneqarnissamut periarfissaasa siuarsarneqarnissaat siunertaavoq. Eqqarsaatigisassaq taanna, tapersiisoqassanersoq, tapersiineq sorleq ikiorsiissutigineqassanersoq, aammalu tapersiineq qanoq aaqqissuunneqassanersoq aalajangiinermi pingaartinneqassaaq. Siunertaasoq taanna, assersuutigalugu atortut ikiuutaasussat suut tapersiivigineqassanerinut sunniuteqarsinnaavoq. Aammattaaq ilaatigut innuttaasup suliffeqalernissaa aammalu suliffeqaannarnissaa siunertaralugu, oqartussaasoq tamakkiisumik isiginnittumik, ataqatigiissumik ataqatigiissaagaasumillu innuttaasumut suliniuteqarnissamut pisussaaffeqartoq, isiginiassallugu pingaaruteqarpoq. Tassunga atatillugu oqartussaasup inatsisinut allanut ataqatigiissaarinissamik qulakkeerinissaa naleqqussinnaassaaq, taamaalilluni Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiineq, siuarsaanissaq pillugu siunertaasumut sunniuteqarluarnerpaamik iluaqutaasinnaassalluni. Aalajangersakkap tassunga tunngasortaa aamma, Inuit Innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanni inuit innarluutillit suliffeqarnissamut suliffissaqartinneqarnissamullu pisinnaatitaaffeqarnerisa akuersarneqarnera pillugu artikel 27 eqqarsaatigalugu isiginiarneqassaaq inuunerup ingerlannissaanut aningaasarsiorsinnaatitaaneq, artikelimi pineqarpoq. Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiineq, assersuutigalugu inummut innarluutilimmut suliffeqarnermi ikiuutaasinnaasunut atortunut ikiuutaasussanut tapersiineq imaluunniit qamutininut motoorilinnut tapersiineq, taamaalilluni inuk angerlarsimaffimmi suliffimmilu akornanni ingerlasinnaanissamut periarfissaqalerluni.

§ 2-mut

§ 2-mi aalajangersakkat siunnersuutigineqartut Inatsisartut inatsisaannut tunngaviusumik ataatsimoortumik sinaakkusiissapput. Oqartussaasut tamarmik Inatsisartut inatsisaanni aalajangiisinnaatitaaffilerneqartut, killissaliussamut tassunga naapertuuttumik allaffissornikkut aqutsissapput. Tamatuma ilaatigut kingunerisaanik, oqartussaasut, ilanngullugit kommunit aamma Naalakkersuisut, inuit innarluutillit inuttut pisinnaatitaaffiisa aammalu tunngaviusumik kiffaanngissuseqarnermut pisinnaatitaaffiisa illersorneqarnissaat piviusunngortinneqarnissaallu pillugit Inatsisartut inatsisaanni siunertaasumut naapertuuttumik aalajangiisassapput. Kisianni tamatuma aamma kingunerisaanik, oqartussaasut allatigut sulinerminni, ilanngullugit Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiinermik suliaqarnermi, Inatsisartut inatsisaata sularineranit suliassanik suliaqartunik ilinniartitsinerup aamma pikkorissaanerit aaqqissuunneqarneranni, aammalu isumaginninnermut suliassaqarfimmi ineriartortitsinissamik pilersaarusionerme, inuit innarluutillit

inuttut pisinnaatitaaffii aammalu tunngaviusumik kiffaanngissuseqarnermut pisinnaatitaaffii aallaavigissavaat ataqqissallugillu.

Imm. 1-imut

Inuk innarluutilik inuit pisinnaatitaaffiisa aammalu tunngaviusumik kiffaanngissuseqarnermut pisinnaatitaaffiisa tamarmik allatuulli atorsinnaanissaannut tamakkiisumik pisinnaatitaaffeqartoq, aammalu Inatsisartut inatsisaat manna tamatuma qularnaarnissaanut tapertaassasoq, imm. 1-imi aalajangersakkami aalajangersarneqassasoq siunnersuutigineqarpoq. Aalajangersakkami Inuit Innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanni artikel 1-imi siunertani isiginnittaaseq, aallaavigineqarpoq. Inatsisartut inatsisaanni isumaginninnermut suliassa qarfiup iluani, aammali suliassa qarfinni allani, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiisarnikkut, inuit innarluutillit inuttut pisinnaatitaaffiisa piviusunnigortinneqarnissaat kissaatigineqarpoq.

Aalajangersagaq Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiinissaq pillugu aalajangiinnermut aammalu tapersiinerup piviusunnigortinneqarneranut atatillugu taannaanaq isigalugu, aammalu isumaginninnermut suliassa qarfimmi oqartussaasut allatigut sulinerannut atatillugu atitunerusumik isigalugu, pingaaruteqarpoq. Inatsisartut inatsisaat malillugu inunnut innarluutilinnut tapersiinnermi pisariaqartitsinerit pingaaruteqartut ikiorsernissaat siunertaasimasinnaavoq, assersuutigalugu inuttut eqqiluisaarnissap qulakkeerneqarnissaa, imaluunniit inuup innarluutillip nerisarnissaa. Taamatut ataqatigiinnerni pingaaruteqarpoq kommune pisariaqartitsinerit pingaaruteqartunut taamaattunut tapersiinissaq pillugu aalajangiisooq, aammalu sulisut tapersiisummik ikiuuttut, inuup inuttut pisinnaatitaaffiisa taamaattut ukkatarissagaat. Tamanna ilaatigut tapersiineq qanoq ittoq aalajangiiffigineqassanersoq, aammalu tapersiineq qanoq tunniunneqassanersoq, inuup akuutinneqarneratigut ersersinneqarsinnaavoq. Tamatuma saniatigut siunertanut aalajangersakkami, tapersiinnermi inuup pisariaqartitai pingaaruteqartuunnaangitsut, kisianni aamma tapersiinnermi assersuutigalugu inuup inuiaqatigiinni peqataanissamut pisinnaatitaaffeqarnerata qulakkeerneqarnissaa, ilanngullugulu politikkimut tunngasutigut, qulakkeerneqassasoq, oqartussaasunut pisussaaffiliisoqarpoq. Oqartussaasut atitunerusumik isigalugit isumaginninnermut suliassa qarfimmi sulinerannut tunngatillugu, aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi innuttaasut pisinnaatitaaffiisa sunut tamanut tunngasuni qulakkeerneqarnissaannut, oqartussaasut pisussaaffilerneqarput. Kommune taamaalilluni assersuutigalugu innarluutilinnut suliassa qarfimmi allanguutissat pillugit siunnersuutini, inuit innarluutillit akuutinnissaannut pisussaaffeqarpoq. Tamanna assersuutigalugu, Kommune allanngortitsinissamik eqqarsaateqarpat, najugaqatigiiffimmi najugaqartut akuutinnerisigut naammassineqarsinnaavoq. Pisussaaffeqarneq ilaatigut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit aamma kommunit innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit innarluutilinnut politikkimik inerisaanermi akuutinnissaannut pisussaaffeqarnerat pillugit § 75-imi aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi oqaatigineqarpoq.

Aalajangersakkami inuit pisinnaatitaaffinut aamma tunngaviusumik kiffaanngissuseqarnissamut pisinnaatitaaffeqarnernut innersuussinermi, pingaartumik pisinnaatitaaffiit Inuit Innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaata ataani illersugaasut, siunnerfigineqarput. Tassani immikkut pingaarutilittut taaneqarsinnaapput:

- Assigiinngisitsinnginnissaq
- Periarfissat assigiissut
- Tikikkuminassuseqartitsineq
- Meeqqat innarluutillit ineriartoqqinnissamut periarfissaasa ataqqineqarnerat aamma kinaassutsimik pigiinnarnissaanut pisinnaatitaafiannik ataqqinninneq
- Iluanaarniutigineqarnissamut, annersarneqarnissamut aamma atornerlunneqarnissamut illersugaaneq
- Timikkut tarnikkullu innarligassaannginnerup ataqqineqarnissaanik pisinnaatitaaffeqarneq
- Nammineerluni inuuneqarsinnaatitaaneq aammalu inuiaqatigiinni akuutinneqarsinnaatitaaneq
- Inuttut nikerarsinnaassuseq
- Killiligaanani oqaaseqarsinnaanermut isummanillu anitsisinnaanermut kiffaanngissuseqarneq
- Inuttut inuunerup ataqqineqarnissaa
- Angerlarsimaffiup aamma ilaquuttat ataqqineqarnissaat
- Kulturikkut pisunut peqataasinnaatitaaneq

Taamaattoq aalajangersagaq pisinnaatitaaffinnut Inuit Innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaata ataaniittunik illersuinissamuinnaq killeqanngilaq, kisianni aamma nunani tamalaani isumaqatigiissutit allat malillugit inuit pisinnaatitaaffii aamma tunngaviusumik kiffaanngissuseqarluni pisinnaatitaaffeqarnerit, Kalaallit Nunaanni atuuttut ilaatinneqarlutik, pingaartumik, kisianni taakkuinnaanngitsut, Inuit pisinnaatitaaffii pillugit Europamiut isumaqatigiissutaat (EMRK), Inuit pisinnaatitaaffii pillugit Europamiut isumaqatigiissutaat pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalernissaa pillugu peqqussut nr. 814, 18. september 2001-imeersoq.

Matuma siulianiittunut nangissutigalugu Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiineq, inuup inuttut pisinnaatitaaffii aammalu tunngaviusumik kiffaanngissuseqarluni pisinnaatitaaffii ataqqillugit, ikiorsiissutigineqassaaq. Aalajangersagaq Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiinnissaq pillugu oqartussaasut aalajangiinissaannut aammalu aalajangiinerup pinissaata tungaanut oqartussaasut suliaassanik suliarinninnerannut, pingaaruteqarpoq. Oqartussaasut taamaalillutik ilaatigut inuit innarluutillit nammineq inuunertik pillugu aalajangiinerni akuutinneqarnissaat, aammalu ilaatigut inuit attaveqaqatigiinnermut periarfissaasa qulakkeernerisigut, piviusumik akuutinneqarnissaat, qulakkiissavaat. Tamanna ilaatigut oqaloqateqartarneq pillugu § 26-mi aalajangersakkani siunnersuutigineqartuni oqaatigineqarpoq. Aalajangersagaq aamma oqartussaasut ingerlatsivimmi suliaqarnerannut pingaaruteqarpoq. Tamanna Inatsisartut inatsisaat malillugu siunnersuinerup,

ilitsersuinerup, tapersiisarnepur ingerlanneqarnerani atuutissaaq. Oqartussaasup tassani, tapersiineq il.il. inuup inuttut pisinnaatitaaffii ataqqillugit qanoq ataasiakkaatigut ikiorsiissutigineqassanersoq, ukkatarissavaa. Tamanna ilaatigut innuttaasup tapersiinerup aaqqissuunneqarnerani akuutinneqarnerani, aammalu tapersiinerup atatillugu pissaanermik atuinissap pisariaqalernissaata pinngitsoorniarneqarnissaa, ataasiakkaatigut ersersinneqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut

Tapersiineq ataasiakkaat pissusissamisoortumik ataqqinassuseqarnerat, inuttut nammineq aalajangiisinnaanera, ilanngullugulu nammineq aalajangiinissamut kiffaanngissuseqarnera, aammalu inunnut allanut attuumassuteqannginnera, ataqqillugu aammalu nukittorsarlugu ikiorsiissutigineqassasoq imm. 2-mi aalajangersakkami aamma siunnersuutigineqarpoq. Aalajangersakkap tassunga tunngasortaa § 2-mi aalajangersakkat siunnersuutigineqartut eqqarsaatigalugit isiginiarneqassaaq. Aalajangersagaq, § 2-mi aalajangersakkat siunnersuutigineqartut allat assigalugit oqartussaasut aalajangiinernik suliaqarnerannut, ingerlatsivimmi pissusiviusuni suliaqarnerannut kiisalu pilersaarusionermi aammalu suliassani allani nalinginnaasuni, pingaaruteqarpoq.

§ 3-mut

Imm. 1-imut

Inuk innarluutilik ataqatigiissaagaasumik, ataqatigiissumik aamma tamakkiisumik isiginnittumik, inummut aammalu inuup inuuneranut tunngassutillit tamaasa mianerineqarlutik, tapersiivigineqarsinnaatitaasoq imm. 1-imi aalajangersakkami aalajangersarneqassasoq, siunnersuutigineqarpoq.

Aalajangersakkap kingunerisaanik oqartussaasoq, Inatsisartut inatsisaat malillugu aalajangiinissamut imaluunniit siunnersuinissamut ilitsersuinissamullu piginnaatitaatinneqartoq, pisussaaffilerneqarpoq. Pisussaaffeqarnerup kingunerisaanik oqartussaasoq inuup pisariaqartitaanik, isumalluutaanik ajornartorsiutaanillu tamakkiisumik nalilersuinissamut pisussaaffeqarpoq. Tamakkiisumik nalilersuinissaq isumaqarpoq, oqartussaasoq aamma inummut innarluutilimmuinnaq tunngaassuteqanngitsunut, isummersussasoq. Taakkua assersuutigalugu tassaasinnaapput isumaginninnermi ajornartorsiutit, inuup ilinniagaqarneq suna ingerlanneraa imaluunniit aallartissallugu kissaatiginneraa, inuup suliffissaqarnikkut inissisimanagera kiisalu periarfissai aammalu peqqissutsikkut inissisimanagera. § 23-imi aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq malillugit innuttaasup ataasiarluni arlaleriarluniluunniit oqaloqatigineqarnera tassunga ilaatillugu ingerlanneqassaaq. Oqartussaasup tapersiineq suna ikiorsiissutigineqassanersoq aammalu tapersiineq qanoq ikiorsiissutigineqassanersoq pillugu aalajangiinerani, oqartussaasup inuup tamakkiisumik naliliiffigineqarnera aallaavigissavaa. Tamatumunnga siunertaavoq, tapersiinerup inatsisit allat

malillugit tapersiinermut ataqatigiissillugu, inuup pisariaqartitaasa sapinngisamik pitsaanerpaamik naammassiniarnissaasa qulakkeerneqarnissaa.

Pisussaaffeqarnejq ilaatigut isumaqarpoq, oqartussaasoq Inatsisartut inatsisaat manna malillugu qanoq tapersiisoqassanersoq ipillugu sumaliutersuuteqarnermini, inuup tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitai, inatsisit allat malillugit naammassineqarsinnaasut, aammalu allat tapersiineq, inatsit manna aammalu inatsisit allat malillugit ikiorsiissutigineqartut, ilaatissagai. Siunertaavoq innuttaasunut ataasiakkaanut ataqatigiissumik ataqatigiissaagaasumillu suliniuteqarnerup anguneqarnissaa. Taamaattumik Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiineq, inatsisit allat malillugit suliniuteqarnermut annertunerpaamik tunngavissiissaaq. Taamaattumik oqartussaasoq, suna tapersiissutigineqassanersoq aammalu tapersiineq qanoq ikiorsiissutigineqassanersoq aalajangiinermini, tapersiineq qanoq tapersiinermut inuup inatsisit allat malillugit tigusartagaanut ataqatigiissineqassanersoq, isummersussaaq. Ilaatigut kommunimi ingerlatsiviit assigiinngitsut akornanni aammalu oqartussaasut akornanni iluminni ataqatigiissaarinissamut oqartussaasoq tassani akisussaaffeqarpoq. Inatsisit allat malillugit tapersiinissamut periarfissat pillugit, imaluunniit oqartussaasoq sorleq inatsisit allat pillugit innuttaasumut siunnersuisinnaanersoq ilitersuisinnaanersorlu, siunnersuinissamut ilitersuinissamullu pisussaaffeqarnejq aamma tassaniippoq.

Imm. 2-mut

Tapersiinissaq pillugu aalajangiinermini innuttaasunut ataasiakkaanut innarluutilinnut suna pitsaanerpaanersoq aallaavigalugu tamakkiisumik isiginneriaaseqarluni oqartussaasoq aalajangiissasoq, imm. 2-mi aalajangersakkami aalajangersarneqassasoq, siunnersuutigineqarpoq. Aalajangersakkami siunertaavoq, tapersiinissaq pillugu aalajangiisoqartillugu, oqartussaasup inuup tapersiivigineqarnissamut pisariaqartitai, isumalluutai aamma ajornartorsiutai, ataasiakkaatigut aallaavigineqartassasut erseqqissarneqassasoq. Tassunga sakkussaavoq, ilaatigut § 23-mi aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq malillugu innuttaasup oqaloqatigineqarnissaa. Aalajangersagaq aamma imm. 1-imi aalajangersakkamut siunnersuutigineqartumut, oqartussaasup tamakkiisumik isiginnittumik tapersiisarnissaanik pisussaaffiliisumut, ataqatigiissillugu isiginiarneqassaaq. Taamaalilluni tapersiinermini innuttaasut ataasiakkaat inissisimanerat aallaavigineqassaaq, aammalu oqartussaasup aalajangiinermini innuttaasumut sapinngisamik pitsaanerpaamik ikiorsiisussamik tapersiisoqarnera qulakkiissavaa.

Oqartussaasup aalajangiinermini mianerisassat piviusorsioertut allat ilaatiinnarsinnaavai. Tamanna assersuutigalugu tassaasinnaavoq, tapersiinissamut periarfissat suut innuttaasup sumiiffimmi angerlarsimaffigisaani ikiorsiissutigineqarsinnaanerisa, eqqarsaatigineqarnissaat.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami siunertaavoq ersersissallugu, pissutsini inunnut innarluutilinnut tunngasuni, inuup nammineq isumai aallaavigineqartassasut, kisiannili inuup ukiui, inerisimassusaa aammalu silatussutsimigut piginnaaneqarnera mianeralugit.

Inuk innarluutilik suliamut tunngatillugu suliani naapertuuttunik ilisimatinneqartassaaq, pissutsit inummut tunngasut aalajangiiffigineqaraangata. Inuk peqataaniarnersoq aammalu isummersuutiminik saqqummiussiniarnersoq nammineq kajumissutsimik pisassaaq.

§ 4-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami matumani imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq inuit annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 1, imm. 3-mi tunngaviusoq ingerlatiinnarneqassasoq. Taamaalilluni siunnersuutigineqarpoq, inuup taassumalu angajoqqaatut sinniisuata imaluunniit angajoqqaatut akisussaasuisa tamanna kissaatigalugu oqaatigippagu, inuk innarluutilik sapinngisamik nammineq angerlarsimaffimminiiginnarsinnaanissamut tapersiivigineqarsinnaatitaasoq. Taamaattoq tunngavissaatinneqarpoq inuup nammineq imaluunniit allat atugarissaarnerat nammineq angerlarsimaffimmiiginnarnermi navianartorsiortinneqassanngitsut.

Inissamik allat assigalugit killilersugaanngitsumik toqqaasinnaatitaaneq, inuit innarluutillit tunngaviusumik inuttut pisinnaatitaaffigaat. Inuup tamanna kissaatigippagu, inuk innarluutilik nammineq najukkamini inuiaqatigiit akornanni angerlarsimaffimmini najugaqaannarsinnaa-nissaanut tapersiivigineqarnissaa annertuumik pingaartinneqarpoq. Tamanna aamma inuup assersuutigalugu ulloq unnuarlu neqeroorummut nuulluni pitsaasumik pitsaassusilimmik ikiorneqarsinnaalluni, pisoqarnerani atuutissaaq. Taamatut pisoqarnerani inuup tapersiivigineqarluni nammineq angerlarsimaffimminiiginnarnissaa pingaaruteqarpoq, pissutigalugu inuup pitsaassusilimmik paasissutissiiviusumillu tunngaveqartumik aammalu suliassanik suliarinnittartuni suleqatigalugu, inuup nammineq angerlarsimaffimminiiginnarnissani kissaatigigaa, aalajangertussaammagu. Erseqqissarneqarpoq, inuup nammineq imaluunniit allat atugarissaarnerat, inuup nammineq angerlarsimaffimminiiginnarnerani, navianar-torsiortinneqassanngitsaq, tunngavissarititaammat. Allat atugarissaarnerat tassaatinneqarpoq qanigisaasut, inuit inummut tapersiisut aammalu allat inuup avatangiisaanniittut, matumani sanilit il.il. ilanngullugit. Inuk Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiivigineqarluni nammineq angerlarsimaffimminiiginnarpat, inuup nammineq atugarissaarnera imaluunniit allat atugarissaarnerat navianartorsiortinneqarnerasoq, oqartussaasoq naliliisussaavoq.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq nutaajuvoq aammalu imm. 1-imi aalajangersakkamut siunnersuutigineqartumut tapertaliunneqassalluni. Imm. 2-mi

aalajangersarneqarpoq, inuup pisariaqartitai naammassisinnaanarlugit inuup innarluutillip nammineq angerlarsimaffimmini naammattumik tapersorneqarnissaa ajornarpat, inuk najugaqarfissatut neqeroorummi immikkut ilisimasaqarfiusumik tapersiivigineqarsinnaatitaasoq. Oqaatsimi najugaqarfissatut neqeroorummi innersuunneqarput najugaqatigiiffiit, najugaqarfiit illersugaasut aamma ulloq unnuarlu neqeroorutit, tak. Inatsisartut inatsisaanni kapitali 9-mi §§ 47, 48, 49, 50 aamma 51. Najugaqarfissatut neqeroorummi, Inatsisartut inatsisaanni tapersiinissamut siunertaasut eqqarsaatigalugit, inuup innarluutillip immikkuullarissumik pisariaqartitsinera naammassineqassaaq. Taamaattumik inuup innarluutillip kommunip avataani najugaqarfissatut neqeroorummiinnissaa pisariaqarsinnaavoq. Aalajangersakkap aamma malitsigisaanik, inuk innarluutilik najugaqarfissatut neqeroorummi, inunnut innarluutilinnut siunnerfeqartinneqartumi, aammalu assersuutigalugu utoqqaat illuanniingitsaq, sapinngisamik neqeroorfigineqassaaq.

§ 5-imut

Aalajangersagaq inuit annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 1, imm. 2-mik ingerlatitseqqineruvoq.

Tamatuma kingunerisaanik illutat tamanit ornigarneqartartut tamarmik sapinngisamik innarluutilinnit atoruminartunngortinneqassapput, ilanngullugu aamma inissialiortiternerni.

Nutaanik illuliortiternernut tunngatillugu siunnersuutip kingunerisaanik illuliornermut maleruagassat il.il. naleqqussarneqassapput, taamaalilluni tamanit orninneqarsinnaasuni illuliornermut akuersissummik tunniussinnginnermi, illuliassaq inunnit innarluutilinnit atorneqarsinnaanngorlugu aqqissuunneqarsinnaanersoq, isummertoqartassaaq.

Tamanna aamma assartuussissutinut tamanit atorneqartartunut atuutissaaq.

§ 6-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami imm. 1 Inatsisartut inatsisaat malillugu siunnersorneqarnissamut, ilitsersorneqarnissamut, tapersiivigineqarnissamut il.il. sullinniarneqartut nassuiaataannik imaqarpoq. Inatsisartut inatsisaat malillugu sullinniarneqarput, annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaannut sanilliullugu annertusitinneqassasut siunnersuutigineqarpoq, taamaalilluni ukiussarititaasunut killiliussaq aalajangersarneqarluni. Inuit innarluutillit utoqqalinersiutit pillugit Inatsisartut inatsisaat malillugu utoqqalinersiuteqalernissamut ukiunut killiliussaq sinnerlugu utoqqaassusillit, tamatuma kingorna aallaaviatigut Inatsisartut inatsisaat manna malillugu ikiorserneqarnissamut pisinnaatitaassapput.

Imm. 2-mut

Inatsisartut inatsisaanni sullinniarneqartut tassaapput inuit innarluutillit. Tamanna paasineqassaaq inuit sivisuumik timikkut, tarnikkut, eqqarsartaatsikkut imaluunniit malussarissutsikkut pisinnaasakillisimasut, akimmiffiit assigiinngitsut ilanngullugit inuk allatulli inuiaqatigiinni tamakkiisumik sunniuteqarluartumillu peqataasinaanissaannut akornuserneqarsimasoq. Sullinniarneqartut killissalersorneqarnerat Inuit Innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanni artikel 1-imi allassimasut assigaat. Aalajangersagaq inuit innarluutillit naligiimmik periarfissaqarnissaat pillugu Naalagaaffiit Peqatigiit maleruagassani nalinginnaasuni (maleruagassat nalinginnaasut) "innarluutip" nassuiarneqarnera eqqarsaatigalugu aamma isigineqassaaq. Maleruagassani nalinginnaasuni nr. 18-imi allassimavoq "[o]qaaseq "innarluut" isumaqartoq allatulli inuiaqatigiinni peqataanissamut periarfissat annaaneqarsimasut imaluunniit killeqalersimasut. Tassani inuit pisinnaasakillisimasut taakkualu avatangiisaasa akornanni atassuteqarnerit nassuiarneqarput." Taamaalilluni aalajangersakkap atuunnerani inuup innarluutaa avatangiisuni akimmiffiit nalaanneranni pilertarpoq. Tamanna peqatigisaanik isumaqarpoq, oqaatsip innarluutillip atorneqartarnera allanngorartuusoq aammalu inuiaqatigiinni ineriartorneq ilutigalugu allanngoriartortussaasoq.

Inatsisartut inatsisaanni sullinniarneqartut killissalersorneqarneranni taamaalilluni ukkatarineqassaaq, inuup ulluinnarni inuunermini periarfissaasa isigineqarneranni, allanut sanilliullugu inuup pisinnaasai annikillisimanersut - pisinnaasakillisimanersoq - tassani ilaalluni inuiaqatigiinni inuunermi. Inuk innarluuteqartoq oqartoqassappat, timikkut, tarnikkut, eqqarsartaatsikkut imaluunniit malussarissutsikkut pisinnaasakillisimaneq, inuup innuttaasut allat assigalugit inissisimanermi taamaaqataani ingerlasinnaanissamut nalimmassaavigineqarnissamut pisariaqartitsineranik pilersitsisimasoq, paasineqarsimassaaq.

Innarluuteqarneq timikkut, tarnikkut, eqqarsartaatsikkut imaluunniit malussarissutsikkut pisinnaasakillisimanermik pissuteqarsinnaavoq. Inuk innarluutilik pisinnaasakillisimasinnaavoq timikkut, tarnikkut, eqqarsartaatsikkut imaluunniit malussarissutsikkut pisinnaasakillisimanerit akuleriisinnerinik pissuteqartumik. Timikkut innarluutinnut ilaatigut assersuutissaapput qamutunik kaassuartakkanik atuisut, inuit pitsorluttut aamma inuit avatiminnik ataatsimik arlalinnilluunniit amigaatillit. Tarnikkut pisinnaasakillisimaneq assersuutigalugu sivisuumik uteqattaartumillu nikallungarujussuarnermik, ernumanermik nappaateqarnermik imaluunniit skizofreniimik nappaateqarnermik pissuteqarsinnaavoq. Eqqarsartaatsikkut pisinnaasakillisimanermut assersuutissaapput inuit ineriartornermikkut akornutillit, tamatumunnga ilanngullugit Down's syndromillit. Malussarissutsikkut pisinnaasakillisimasunut assersuutitut tikkuarneqarsinnaapput tappiitsuuneq, isigiarsuttuuneq, tutsarluttuuneq, tusilarneq, tusilartuullunilu tappiitsuuneq aamma malugisaatsikkut ajornartorsiuteqarneq, assersuutigalugu qaratsakkut ajoqusersimaneq pissutigalugu.

Innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat malillugu tapersiivigineqarnissamut sullinniarneqartut killissalersorneqarnerannut atuuttumut sanilliullugu § 7,

imm. 2-mi aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq annertusititsinermik malitseqassaaq. Killissalersuineri siunnersuutigineqartumi inuit innarluutillit, peqqussut atuuttoq naapertorlugu annertuumik innarluuteqartutut isigineqanngitsut, tapersiivigineqarnissamut siunnerfigineqartuni pineqartunut ilaalissapput. Tamanna isumaqanngilaq taakkua Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiivigineqarnissamut ataatsimut isigalugu pisinnaatitaalersut, tassami tapersiineq inuup tapersiivigineqarnissamut pisariaqartitsineranik, aammalu inuk pisinnaasakillisimanersoq, inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiinikkut ikiorsiivigineqarsinnaasumik, ataasiakkaatigut inummullu tunngasutigut nalilersuineq tunngavigalugu pisartussaammat. Siunnersuinermit ilitsersuinerimullu tunngatillugu siunnersuutigineqarpoq, inuit innarluutillit tamarmik tamatumunnga pisinnaatitaasut. Annertusitinnissaannik siunnersuuteqarnermi sullinniarneqartut, Inuit Innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaannut naapertuuttumik inatsisini inissisimalersitsisoqarpoq.

Imm. 3-mut.

Imm. 3-mi aalajangersakkami nutaajusumi siunnersuutigineqarpoq, inatsisartut inatsisaanni §§ 23-mi, 37-mi, 38-mi, 44-mi, 55-imi aamma 56-imi aalajangersakkat aammattaq inunnut innarluutilinnut qanigisaasunut atuutissasut. Taamaalilluni siunnersuutigineqarpoq inummut innarluutilimmut qanigisaasut pisinnaatitaasut makkununnga:

- § 23 malillugu oqaloqatigineqarnissaq,
- § 37 siunnersorneqarneq,
- § 38 malillugu tapersernejarneq
- § 44 malillugu nuunnermi ikiorsernejarneq kiisalu
- § §55-imi aamma 56-imi erseqqinnerusumik aalajangigaasumik tikeraarluni angalanerit.

Inummut innarluutilimmut kikkut qanigisaasutut isigineqarsinnaanersut killissalersuineri, suliami aalajangersimasumi ataasiakkaatigut nalilersuineq tunngavigineqassaaq. Nalilersuineri inummut innarluutilimmut pissusiviusuni atassuteqarneq pingaartinneqassaaq. Aammattaq isumassuineri inissisimaneq atuuffiillu, pineqartup inummut innarluutilimmut attuumassuteqarfii, pingaartinneqassapput. Taamaalilluni aallaaviatigut pineqartoq aammalu inuk innarluutilik imminnut atassuteqavittuussapput, akuttunngitsumik attaveqatigiittarlutik. Taamaattoq oqaaseq ‘qanigisaasoq’ inunnut ikittuinnarnut tunngatillugu nassuiarnaveersaartariaqarpoq.

Imm. 4-mut.

Imm. 4-mi aalajangersagaq naapertorlugu siunnersuutigineqarpoq, imm. 1-imi Kalaallit Nunaanni najugaqartuunissamik piomasagaat sanioqqunneqarsinnaassasoq.

Imm. 1 naapertorlugu Kalaallit Nunaanni najugaqarnissamik piomasagaat sanioqqunneqassappat, piomasagaatit uku piviusunngortittariaqarput:

- 1) Pineqartoq tassaassaaq inuk innarluutilik.
- 2) Inuk Kalaallit Nunaata avataanut inissinneqarsimassaaq.
- 3) Kalaallit Nunaata avataanut inissiinissaq Kalaallit Nunaanni kommunalbestyrelsimit aalajangiunneqarsimassaaq.

Aalajangersakkami qulakkeerneqarpoq §§ 50-51-imi Kalaallit Nunaata avataani ulloq unnuarlu neqeroorummiinneq pillugu aalajangersagaq, aamma innarluuteqarnertik pissutigalugu tamatumalu malitsigisaanik tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsisut Kalaallit Nunaata avataaniinnissamik neqeroorfigineqartunut aamma atuutissasoq. Aammattaaq aalajangersakkami qulakkeerneqarpoq, najoqqutassat § 55, imm. 8, aamma § 56, imm. 4 malillugit tikeraarluni angalasarneq pillugu aalajangersarneqartut, taakkununga aamma atuutissasut. Aalajangersagaq inatsisinik atuuttunik ingerlatitseqqiineruvoq.

§ 7-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami nutaajusumi, innarluuteqarneq pissutigalugu inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiivigineqarnissamik aammalu meeqqanut tapersiisarnermut Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsisunut, tamakkiisumik isiginnittumik, ataqatigiissaagaasumik naammattumillu meeqqanut tapersiinissap qulakkeerneqarnissaa siunertaavoq. Aalajangersagaq taamaalilluni pingaartumik meeqqanut innarluutilinnut, ilutigisaanillu inooqatigiinnermi ajornartorsiuteqarnermik misigisaqartartunut, pingaaruteqarpoq.

Imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq, meeqqat Inatsisartut inatsisaat manna aamma meeqqanut tapersiisarnermut Inatsisartut inatsisaat malillugit tapersiivigineqarnissamut siunnerfigineqartut, Inatsisartut inatsisai marluusut tamaasa malillugit pisariaqartunik tapersiivigineqartassasut. Tamatuma pinissaa kommunalbestyrelsip akisussaaffigaa. Aammattaaq tapersiinerup ataqatigiissagaanissaa kommunalbestyrelsip akisussaaffigaa. Taamaalilluni, meeqqap meeqqanut tapersiisarnermut Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiivigineqarnissaa, aammalu tapersiissutaasup meeqqap pisariaqartitaasa naammassinissaannut naammattumik annertussuseqarnissaa, kommunalbestyrelsip qulakkeersimangippagu, meeqqap pisariaqartitai meeqqanut tapersiisarnermut Inatsisartut inatsisaat malillugu naammassineqassasut innersuussutigalugu, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiinissaq kommunalbestyrelsip itigartitsissutigisinnaangilaa. Meeqqap meeqqanut tapersiisarnermut Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiivigineqarnissamut pisariaqartitsinera, meeqqap innarluuteqarnera pissutigalugu annertunerulersimasinnaasoq, kommunalbestyrelsimit eqqumaffigineqarnissaa, tassunga tunngatillugu pingaaruteqarpoq.

Meeqqanut Inatsisartut inatsisaat manna aamma Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsisunut tunngatillugu, pisut ilaanni tapersiivigineqarnissamut pisariaqartitsinerup inatsisit suut ataanniissaneramik ersarissumik immikkoortitsiniarneq ajornarsinnaavoq. Taamatut pisoqartillugu, kommunalbestyrelsip tapersiinissaq itigartingisaannassavaa, tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsineq Inatsisartut inatsisaat alla malillugu ikiorsiivigineqassasoq innersuussutigalugu. Akerlianik tunaartarineqartussat tassaassapput, suut meeqqamut pitsaanerpaanersut aamma qanoq iliorluni meeqqap pisariaqartitaanik piviusunngortitsisumik meeqqamillu pitsaanerpaamik ikiorsiisumik tapersiisoqarsinnaanersoq.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiinerup aammalu suliniuteqarnerup Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugu imaluunniit inatsisit allat malillugit meeqqamut taassumalu ilaqutaanut imaluunniit isumassuisuvinut allanut aallartinneqartup imminnut ataqatigiinnissaasa ataqatigiissaarnissaannut qulakkeernissaannullu kommunalbestyrelse pisussaaffeqarpoq. Aalajangersakkami kommunip ingerlatsiviisa assigiinngitsut akornanni iluminni ataqatigiissaarisooqarnissaa suleqatigiittoqarnissaalu piumasaaqatigineqarpoq. Kommunilbestyrelse ataasiakkaatigut ataqatigiissumik suliniuteqarnermik qanoq qulakkeerisassanersoq, aalajangersakkami ilitersuisooqanngilaq. Tamanna assersuutigalugu pisinnaavoq kommunalbestyrelsip Inatsisartut inatsisaat marluusut tamaasa malillugit meeqqanut tapersiinissaq pillugu suliassat suliarineqartarnerinik suliassanik suliarinnittartuni aalajangersimasuni ataatsimoortitsineratigut imaluunniit ingerlatsivinni assigiinngitsuni suliassanik suliarinnittartut akornanni aalajangersimasunik suleqatigiiffeqalersitsinikkut ataqatigiissaarisartoqartitsilernikkut. Kommunilbestyrelsit tapersiinissamut periarfissaminnik, taakkuninngalu ineriartortitsinerminnik naleqquttumik annertussusilimmik ataqatigiissaarisassat, kaammattorneqarput.

§ 8-mut

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, inunnut innarluutilinnut Inatsisartut inatsisaat malillugu pisariaqartunik tapersiinissamut periarfissaqassasoq, taamaattoq tak. § 9 ulloq unnuarlu neqeroorutinut tunngasoq, aammalu inuit innarluutillit pisariaqartumik tapersiivigineqartassasut, kommunalbestyrelsip isumagissagaa. Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, aallaaviatigut kommunalbestyrelse tassaassasoq Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiissutissatut periarfissanut pilersuinissamik akisussaasuussasoq.

Kommunalbestyrelsip tapersiinissamut periarfissanik, assersuutigalugu najugaqarfissatut neqeroorutinut tunngatillugu, kommuninit allanit pilersinneqarsimasunik ingerlanneqartunillu atuilluni, pilersuisussaataaani naammassisinnaavaa. Tamanna pingaartumik najugaqatigiiffinnut aamma najugaqarfinnut illersugaasunut tunngatillugu naleqqutissaaq, tassani taamaalilluni

qaffasinnerusumik immikkut ilisimasaqalernissaq aammalu pingaartumik siunnerfigineqartuni ikinnerusuni innuttaasunut pitsaassusilimmik tapersiinnissaq qulakkeerneaqarsinnaalluni.

Aalajangersakkat nassataraa kommunalbestyrelsip inissiisup akisussaaffigimmagu, inuup tamanna pisariaqartippagu, Inatsisartut inatsisaa manna naapertorlugu taperserneaqarnissaata qularnaarnissaa. Kommunalbestyrelsip pisussaaffik tamanna piviusunngortissinnaavaa ilaatigut makku aqutigalugit:

- 1) innuttaasunik Inatsisartut inatsisaata siunnerfigisaanik kommunimi tapersiinnissamut periarfissat pillugit nalinginnaasumik paasititsiniaaneq,
- 2) Inatsisartut inatsisaanni kapitali 6 naapertorlugu siunnersuineranut ilitsersuinerullu atatillugu, tapersiinnissamut periarfissat allat pillugit ilisimatitsineq, tamanna naapertuuttut isigineqarpat, aamma
- 3) Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu tapersiinnissamut periarfissanik ilanngutsitsineq, kommunalbestyrelsip inatsisit allat naapertorlugit siunnersuineranut ilitsersuineranullu imaluunniit tapersiineranut atatillugu.

Aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq ataatsimut isigalugu inatsisinik atuuttunik ingerlatitseqqiineruvoq.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi aalajangersagassatut siunnersuut inuit innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummi § 40, imm. 1-imik ingerlatitseqqiineruvoq, kommunalbestyrelsimillu pisussaaffiliilluni, kommunini ataasiakkaani najugaqatigiiffiit najugaqarfiillu illersugaasut amerlassutsimikkut naammattut pigineqarnerisa qularnaarnissaannut. Aalajangersakkakkut inatsisinik atuutsitsinerup allanngortinnissaa siunertaanngilaq.

§ 9 -mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkakkut siunnersuutigineqarpoq, Naalakkersuisut pisussaaffilerneqassasut inunnt innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorutini inissat naammattut isumaginissaannut.

Imm. 2-mut

Imm. 2 aqutigalugu siunnersuutigineqarpoq, Naalakkersuisut pisussaaffigissagaat inunnt innarluutilinnut, § 49 naapertorlugu ulloq unnuarlu neqeroorutini najugaqartunut sannaviit illersugaasut, suliffiit illersugaasut aamma sammisaqarnissamik katerisimaarnissamillu neqeroorutini neqerooruteqarnissaq. Naalakkersuisut ulloq unnuarlu neqeroorutinit akisussaanagerat eqqarsaatigalugu siunertamut naapertuuttut isigineqarpoq, Naalakkersuisut aammattaq suliffiit

illersugaasut, kiisalu sammisaqarnissamik katerisimaarnissamillu neqeroorutit neqeroorutiginiissaannut pisussaaffeqarnissaat.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap Naalakkersuisut pisussaaffilerpai suliffissanik, sammisassanik katerisimaarnissanillu neqeroorutit pillugit nalunaarutitut ilusilerlugu malittarisassanik aalajangersaanissamut.

§ 10-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut inissiinissamut qitiusumi innersuussisarfirmik (Inissiinissamut qitiusumi innersuussisarfik) pilersitsinissamut ingerlatsinissamullu pisussaaffilerneqassasut. Inissiinissamut qitiusumi innersuussisarfeqarnissamut isuma tunuliaqutaasoq tassaavoq, ulloq unnuarlu neqeroorutini Naalakkersuisunit pilersinneqartuni, tak. § 18, ulloq unnuarlu neqeroorutinit tunngasuni isumalluutit pitsaanerpaamik atorluarneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat, kiisalu innuttaasup aamma ulloq unnuarlu neqeroorutip imminnut naapertuuttuunissaasa qulakkeernissaat.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkap Naalakkersuisut pisussaaffilerpai inissiinissamut qitiusumi innersuussisarfirmik aaqqissuussineq pillugu malittarisassanik aalajangersaanissaannut, tamatumunnga ilanngullugit ulloq unnuarlu neqeroorutinit innersuussisarnerit.

§ 11-mut

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, Naalakkersuisut nuna tamakkerlugu inunnik innarluutilinnik sullissivimmik, kommunalbestyrelsit kiisalu inuit innarluutillit taakkualu qanigisaasa, ilaatigut siunnersuinerup, ilitersuinerup aamma inuit innarluutillit allanngutsaaliulluni sungiusarneqarnissaasa iluanni suliassa qarfinni arlalinni erseqqinnerusumik aalajangersagaasuni, sullinneqarnissaannik suliqaartussamik ingerlatsissasut.

Imm. 1-imi atuuffiit, Inunnut innarluutilinnut Sullissiviup Nunamut Tamarmut Atuuttup isumagisassatut pisussaaffigisai, arlallit allatorneqarput.

Nr. 1-imut

Imm.1, nr. 1, malillugu, inuit innarluutillit taakkualu qanigisaat nuna tamakkerlugu inunnik innarluutilinnik sullissivimmuot siunnersorneqarnissami ilitsersorneqarnissamillu ujartuisinnaapput. Aalajangersagaq manna malillugu siunnersuinermi ilitsersuinermilu, ilaatigut inatsit manna paasineqarnissaat imaluunniit atorneqarnissaat pillugit saaffiginnissutit pineqartunut ilaapput.

Nr. 2-mut

Siunnersuineq ilitsersuinerlu Inunnut innarluutilinnut Sullissiviup Nunamut Tamarmut Atuuttup kommunalbestyrelsimut imm. 1, nr. 2, malillugu sullississutigisinnaasaa, assersuutigalugu Inatsisartut inatsisaanni matumani aalajangersakkat nassuiarneqarnerannut imaluunniit atuuffissaannut, tunngassuteqarsinnaavoq.

Nr. 3-mut

Inunnut innarluutilinnut Sullissiviup Nunamut Tamarmut Atuuttoq inuit innarluutillit, timikkut imaluunniit tarnikkut piginnaasaannik allanngutsaaliuinerannut ikiorsiinissamik neqerooruteqassaaq. Neqeroorutit ataasiakkaatigut aalajangersimasumik nalilersuineq malillugu neqeroorutigineqassapput aammalu timikkut imaluunniit tarnikkut piginnaanikillisismanerup malittai annertuut ikiorsiiviginissaannut iluaqutaassallutik. Allanngutsaaliuilluni sungiusarnissamik neqeroorfigineqassapput, timikkut imaluunniit tarnikkut pikkoriffiit allanngutsaaliorsinnaanissat siunertaralugu aammalu ulluinnarni sapinngisamik pitsaasumik piginnaasaqalernissaq anguniarlugu, inuit ataasiakkaarlutik sungiusarnissamik pisariaqartitsisut.

Nr. 4-mut

Inunnut innarluutilinnut Sullissiviup Nunamut Tamarmut Atuuttoq innarluuteqarneq aammalu inunnut innarluutilinnut tapersiisarneq pillugu, kiisalu inunnut innarluutilinnut tunngasut pillugit ilisimasanut nalinginnaasunut, ilisimasaqarfittut atuutissaaq, ilaatigut sullissiviup siunnersuinermik atuartitsinermillu suliaqarnissaata tunngavissinnissaa siunertaralugu, nr. 1-2 aamma nr. 5 naapertorlugit.

Nr. 5-imut

Inunnut innarluutilinnut Sullissiviup Nunamut Tamarmut Atuuttup inuit innarluutillit taakkualu qanigisaasa, ikiorserneqarnissaat siunertaralugu, inuup innarluuteqarnerata malitsigisaanik aporfiit anigorniarnissaannut, aammalu sapinngisamik, inuit innarluutillit inuiaqatigiinni naligiimmik periarfissaqarnissaat kiisalu innarluuteqarneq pissutigalugu assigiinngisitsinermik pineqarsinnaanerup akerlilerneqarnissaa, tassuuna sapinngisamik tamatigut sunniuteqarluartumillu inuiaqatigiinni peqataatinneqarnissaat ilanngunneqarnissaallu qulakkeerniarlugu, pikkorissaanernik neqerooruteqassaaq. Pikkorissaanerit ilaatigut tapersiissutitut iliuusissat atorneqarnissaannut tunngassuteqarsinnaapput, imaluunniit innarluuteqarneq pillugu nalinginnaasumik paasinninnissamut tunngassuteqarsinnaallutik. Inunnut innarluutilinnut Sullissiviup Nunamut

Tamarmut Atuuttoq tamatuma saniatigut kommunini sulisunik ilinniartitsilluni pikkorissaasinnaavoq.

Nr. 6-imut

Inunnut innarluutilinnut Sullissiviup Nunamut Tamarmut Atuuttup kommunit ilisimasanik imaluunniit ilinniarsimasunik isumalluutinik, qulaajaanerup ingerlannissaanut pisariaqartunik, peqarsimangippat, immikkut pisuni, kommune qulaajaanerup ingerlannissaanut ikiorsinnaavaa. Oqaatigineqassaaq, suliatut immikkut pisariusutut suut isigineqarnerusut, kommunimi pineqartumi isumalluutaasut aallaavigalugit nalilersorneqassammat.

Nr. 7-imut

§ 59 imm. 2 naapertorlugu ulloq unnuarlu neqeroorut inuup innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummiinnerata unitsinneqarnissaa pillugu kommunalbestyrelsip aalajangiinera akerlilerlugu oqaaseqaateqarpat, Inunnut innarluutilinnut Sullissiviup Nunamut Tamarmut Atuuttoq pissutsinik nalilersuilluni oqaaseqaateqassaaq.

Inunnut innarluutilinnut Sullissiviup Nunamut Tamarmut Atuuttumit oqaaseqaat kommunalbestyrelsimut pisussaaffiliinngilaq. Ulloq unnuarlu neqeroorut isumaqanngippat ulloq unnuarlu neqeroorummiinneq unitsinneqartariaqartoq, taamaallaat kommunalbestyrelse sullissivimmit oqaaseqaammik piniarnissamik pisussaaffeqarpoq. Taamaalilluni sullissiviup oqaaseqaataa apeqqutaatinnagu, angerlartitsinissaaq pillugu kommunalbestyrelse aalajangiisinnaavoq. Kommunilbestyrelsip aalajangiinera naammagittaalliuutigineqassappat, sullissiviup oqaaseqaataa pingaaruteqartutut ilaatinneqartariaqarpoq.

Imm. 2-mut

Imm. 2 Naalakkersuisut Inunnut innarluutilinnut Sullissiviup Nunamut Tamarmut Atuuttumik atuineranut akiliisarnissamut maleruagassanik aalajangersaasinnaaneranut, inatsisartut inatsisaanni tungavissamik, imaqarpoq. Aallaaviusorli tassaavoq inatsisip atuutilerneranit sullissivimmik atuisunik akiliisitsisoqartassanngitsoq.

§ 12-imut

Imm. 1-imut.

Imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq, Inunnut innarluutilinnut Sullissiviup Nunamut Tamarmut Atuuttup suliami aalajangersimasumi kommunalbestyrelsimut siunnersuineranut ilaatillugu, paasissutissat suliap suliarineqarneranut pingaaruteqarpata, kommunalbestyrelsip paasissutissat inummut tungasut Inunnut innarluutilinnut Sullissiviup Nunamut Tamarmut Atuuttumut

ingerlateqqissinnaagai, ilanngullugit paasissutissat inummut tunngallutik mianernartut. Tamanna siunnersuineq pillugu suliani taamatullu allanngutsaaliuilluni sungiusaaneq pillugu suliani naleqqussinnaavoq. Paasissutissat suliamut pingaaruteqartut kisimik ingerlateqqinneqarsinnaapput.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi erseqqissarneqarpoq, paasissutissanik inummut tunngasunik ingerlatitseqqiineri, ilanngullugit pingaartumik paasissutissat inummut tunngallutik mianernartut, aallaaviatigut inummit innarluutilimmit, taassuma angajoqqaatut sinniisuanit imaluunniit angajoqqaatut akisussaasuinit akuersissummik pinissaq pisariaqartoq. Inatsisartut inatsisaat manna paasissutissat inummut tunngasut suliarineqartarnerat pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalernissaa pillugu peqqussummi §§ 6-imi aamma 7-imi paasissutissat inummut tunngasut suliarineqartarnera pillugu maleruagassani pineqartunut ilaanera, aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi, imm. 2 malillugu akuersinissaq pillugu piumasaqaammi ilaatinneqanngitsut, aalajangersarneqarput.

§ 13-imut

§ 13-imi siunnersuutigineqarpoq najugaqaqatigiiffik najugaqarfissatut neqeroorutitut ingerlatiinnarneqassasoq. Najugaqaqatigiiffik toqqissisimanartumik atugaqarluni nammineq inigisatut neqeroorutaassaaq, tassani inuk, nammineq inigisamini najugaqarsinnaanissamut annertuallaamik tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsisoq, tapersersorneqarsinnaassalluni.

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, kommunalbestyrelsip najugaqaqatigiiffinnik pilersitsinissamut piginnaatitaanerat ingerlateqqinneqassasoq. Kommunalbestyrelse taamatuttaaq najugaqaqatigiiffinnik ingerlatsisusooq aammalu najugaqaqatigiiffiup atorunnaarsinneqarnissaa pillugu aalajangiisinnaasoq, aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq.

Aammattaaq najugaqaqatigiiffik ulluunerani najugaqartunut tapersersuinissamik neqerooruteqassasoq aammattaaq aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq. Tapersersuineq tassaasinnaavoq:

1) timikkut atorluaasinnaasumik ikiuineq, matumani eqqiaaneq, atisanik errorsineq, nerisassiorneq aamma uffarneq,

2) ilitserorneqarneq, matumani ullup ingerlanissaata pilersaarusiornera pillugu ilitserorneqarneq, soorlu nerisassiornermi atugassanik pisiniarneq, nakorsiarnissamut piffissanik inniminniineq, il.il. aamma

3) ulluinnarni suliassanik naammassinnissinnaalernissaq siunertaralugu piginnaasanik ineriartuineramik ikiorsiineq.

Qulaani taagorneqartut tamakkiisuungillat.

Tapersiinerup siunertaraa inuk innarluutilik imminut ikiorsinnaalernissaq siunertaralugu ikiorsiineq, inuk nammineq piumasaqaatini aallaavigalugit inuulersinnaaqullugu. Siunertaavoq inuup tarnikkut, timikkut aamma inuit akunnerminni pissusiinut tunngatillugu pisinnaasaminik ingerlatsiinnarsinnaanera imaluunniit pitsanngoriartitsisinnaanera. Pisut ilaanni inuup pisinnaasaasa ineriartortinneqarnissaat ukkatarineqartassaaq pisunilu allani inuup kinaassutsiminik misigisaqalernissaa taassuminngalu attassinissaa aamma nammineq iliuuseqarnerulluni inuunerminik ingerlatsisinnaanera ukkatarineqartassaaq.

Tamatigut inuup maanna inuunermini pissutsit atugai apeqqutaatillugit ikiuinerup siunertaa aalajangerneqartassaaq.

Imm. 2-mut

Imm. 3-mi aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq, inuit annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummi § 40, imm. 2-mik ingerlatitseqqiineruvoq. Aalajangersakkami inatsisini inissisimanerup allanngortinneqarnissaa siunertarineqanngilaq.

Aalajangersagaq pisuni kommunalbestyrelsip najugaqaqatigiiffinni inissanik naammattunik pilersitsisimannginneranni atuutsinneqarsinnaavoq. Naalakkersuisulli kommunalbestyrelsip najugaqaqatigiiffissanik allanik pilersitsinissaa pillugu pisussaaffiliinnginnerani kommunalbestyrelsip pineqartup aamma Naalakkersuisuisut akornanni oqaloqatigiittoqareersimanissaa tunngavissaatinneqarpoq.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut najugaqarfiit illersugaasut pillugit malittarisassanik aalajangersaanissaannik pisussaaffilerneqassasut, matumani aaqqissugaanera, pisortaqarnera, aqutsisoqarneq kiisalu pineqaatissinneqarsimannginnermik uppernarsaat aamma meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaat aamma najugaqarfinni illersugaasuni aqutsisoqarneq ilanngullugit.

§ 14-imut

§ 14-imi siunnersuutigineqarpoq najugaqarfiit illersugaasut neqeroorutitut ingerlatiinnarneqassasut. Najugaqarfiit illersugaasut toqqissisimasumik atugaqarluni nammineq inigisatut neqeroorutaassapput, tassani inuit ulloq unnuarlu tamaat tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisut, tapersersorneqarsinnaassallutik.

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi kommunalbestyrelsip najugaqarfinnik illersugaasunik pilersitsinissamut piginnaatitaanera ingerlatiinnarneqassasoq, siunnersuutigineqarpoq. Kommunalbestyrelse taamatuttaaq najugaqarfinnik illersugaasunik ingerlatsisuussasoq, aammalu najugaqarfiup illersugaasup atorunnaarsinneqarnissaa pillugu aalajangiisinnaassasoq, aalajangersakkami erseqqissarneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq inuit annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummi § 43, imm. 2-mik ingerlatitseqqiineruvoq. Aalajangersakkami inatsisini inissisimanerup allanngortinneqarnissaa siunertarineqanngilaq.

Aalajangersagaq pisuni kommunalbestyrelsip najugaqarfinni illersugaasuni inissanik naammattunik pilersitsisimannginnerani atorneqarsinnaavoq. Naalakkersuisulli kommunalbestyrelsip najugaqarfinnik illersugaasunik allanik pilersitsinissaa pillugu pisussaaffiliinnginnerani kommunalbestyrelsip pineqartup aamma Naalakkersuisuisut akornanni oqaloqatigiittoqareersimanissaa tunngavissaatinneqarpoq.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi aalajangersagaq siunnersuutigineqarpoq, najugaqarfinnut illersugaasunut maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut, Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut, ilanngullugit aqqissugaanera, pisortaqaanera taakkualu ilinniagaqarsimanissaat, sulisut katitigaanerat, ingerlatsineq aamma missingersuusiorneq naatsorsuusiornelru, kiisalu najugaqarfinni illersugaasuni sulisunut pisortanullu pillagaasimanermut uppersaammik aamma meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaammik piniartarneq.

§ 15-imut

Najugaqatigiiffinnut tak. § 13, aamma najugaqarfinni illersugaasunut, tak. § 16, kommunalbestyrelsinut pilersinneqarsimasunut ingerlanneqartunullu pitsaassutsit pitsaassusissai qanoq ittut atorneqassanersut, malittarisassanik aalajangersaanissaannik Naalakkersuisut pisussaaffilerneqassasut aalajangersagaq una inatsisikkut tunngavissaliivoq.

Kommunalbestyrelsit najugaqatigiiffinnik aamma najugaqarfinnik illersugaasunik pilersitsigaangamik ingerlatsigaangamillu piunasaqaatit pitsaassutillu qanoq ittut pillugit malittarisassanik erseqqarissunik naammassisaqarnissat pillugu aalajangersaasoqarnissaa pitsaassutsit pitsaassusissaasa siunertaraat. Tamatuma saniatigut sullissinerup qaffassiseqarnera qanoq ittoq innuttaasut naatsorsuutigisinnaaneraat pitsaassutsit pitsaassusaasa ersersissavaat paasinarnersillugulu.

Aalajangersagaq ilaatigut ataani taaneqartut pitsaassutsikkut pitsaassusaasa aalajangersarneqarnissaannut atorneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq:

- 1) Najugaqarfiit illuutai
- 2) Najugaqarfiup sulisuisa pisinnaasaat
- 3) Najugaqarfiup sullitanik pineqartunik sullissinermini periaatsinik aalajangersaanissaani, matumani:
 - a) najugaqartut ilinniagaqarnissaminnut, suliffeqarnermut, sammisaqarnermut periarfissaat, kiisalu
 - b) najugaqartut imminnut ikiorsinnaanngornissaminnut aamma nammineersinnaassuseqarnerulernissaminnut aamma attavissarsiullaqqissutsimik ineriartortitsinissaminnut periarfissaat

§ 16-imut

Innuttaasup kommunimi allami inissinneqarnissaa pisariaqarsimatillugu, innuttaasumut innarluutilimmut kommune angerlarsimaffiusoq, innuttaasup najugaqatigiiffimmiinneranut imaluunniit najugaqarfimmi illersugaasumiinneranut akiliisussaataasooq, pillugu tunngaviusoq aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi erseqqissarneqarpoq.

Imm. 1-imut

Innuttaasup innarluutillip kommunimi allami najugaqatigiiffimmiinnissamik imaluunniit najugaqarfimmi illersugaasumiinnissamik neqeroorfigineqarnissaanut periarfissaq, qanittumiinnissamut tunngaviusoq eqqarsaatigalugu isigineqassaaq. Tunngavissaatinneqarpoq inuit innarluutillit nammineq angersimaffimmini nammineersinnaanngitsut, innuttaasup nammineq angerlarsimaffigisaani sumiiffimmut sapinngisamik qaninnerpaamiittumi najugaqatigiiffimmiinnissamik imaluunniit najugaqarfimmi illersugaasumiinnissamik neqeroorfigineqassasut.

Aalajangersakkami kommunit najugaqatigiiffinni aamma inissiani illersugaasuni inissanik pisariaqartumik amerlassusilinnik pilersitsinissamut pilersuisussaataanerannik, takukkit

siunnersuummi § 13, imm. 2, aamma § 14, imm. 2, pisussaajunnaarsinneqanngillat, kisianni taamaallaat kommunip angerlarsimaffigisap akiliisussaataitaanerata erseqqissarnissaa siunertaavoq. Tassani pingaartumik eqqarsaatigineqarput, *qaqutigoortumik* innuttaasup kommunimi allami inissinneqarnissaa pisariaqarsimatillugu, assersuutigalugu innuttaasup piffissami naleqquttumi inissinneqarnissamik neqeroorfigineqarnissaa ajornarsimappat, imaluunniit pisumi aalajangersimasumi atugassanik imaluunniit immikkut ittunik ilisimasanik pisariaqartunik neqerooruteqarnissaq periarfissaqarsimanngippat.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq, inuk kommunimi allami najugaqaqatigiiffimmi najugaqarfimmiluunniit najugaqarnissaanik neqeroorfigineqarpat nuunnermi aningaasartuutit matussusernissaannut kommunalbestyrelse tapersiinissamik neqerooruteqassasoq. Aalajangersakkap siunertarivaa inuup innarluutillup kommunimut allamut nuunnissaa, tassani najugaqaqatigiiffiit najugaqarfiilluunniit atugassanik imaluunniit immikkut ittunik ilisimasanik pisariaqartunik neqerooruteqarsimappata nuutinneqarnissamik periarfissiinissap qulakkeerineqarnissaa.

§ 17-imut

Aalajangersakkami nutaajusumi siunertaavoq, kommunimi najugaqarfissatut neqeroorutini pikkorissuseqartumik ingerlatsinerup aammalu immikkut ilisimasaqarnerup annertusitinnissaata qulakkeerineqarnissaa siunertaralugu, kommunini ataasiakkaani kommunimi suleqatigiinnissamut ataatsimiititaliamik pilersitsisoqarsinnaassasoq.

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi kommunalbestyrelsit suleqatigiinnissamut ataatsimiititaliamik, kommunimi najugaqaqatigiiffinnit aamma najugaqarfinnit illersugaasunit tamanit imaluunniit aalajangersimasunit ilaasortaartumik, kiisalu immikkuullarissunit allanit, najugaqaqatigiiffinni aamma najugaqarfinni illersugaasuni najugaqartut pillugit tamakkiisumik isiginnittumik suliniuteqarnerup ataqatigiissaarneqarnerani akuutinneqartussatut naleqqussorineqartunit ilaasortaartumik, pilersitsisinnaanerit, inatsimmi tunngavissalerneqarpoq.

Najugaqarfissatut neqeroorutit akornanni suleqatigiinnerup siuarsarneqarnissaa, aalajangersakkami siunertaavoq pingaaruteqartoq, taamaattumik kommunimi najugaqaqatigiiffiit aamma najugaqarfiit illersugaasut tamarmik sapinngisamik suleqatigiinnissamut ataatsimiititaliami aallartitaqassatut imm. 1-imi siunnerfigineqarpoq.

Suleqatigiinnissamut ataatsimiititaliaq aamma innarluutilinnut ingerlatsivimmit, meeqqanut inuusuttunullu ingerlatsivimmit, ilinniarfinnit, aamma peqqissutsimut suliassaqarfimmit

aallartitaqarfiusinnaavoq. Allattukkat tamakkiisuunngillat, taamatullu suleqatigineqartartut pineqartut aallartitaqarnissaat piunasaqaataanngilaq. Aalajangiisuusoq tassaavoq, suleqatigiinnissamut ataatsimiititaliaq sulianut naleqquttumik ilisimasalinnik aamma inunnik, inuit innarluutillit pillugit tamakkiisumik isiginnittumik suliniuteqarnermi, ilaasunik ilaasortaqaassasoq, taamaalilluni oqalliffissaq pilersinneqassalluni, tassani misilittakkat ilisimasallu oqaloqatigiissutigineqarsinnaallutik.

Suleqatigiinnissamut ataatsimiititaliamut siunertaavoq, immikkoortut assigiinngitsut akornanni suleqatigiinnerup ataqatigiissaarinerullu siuarsarneqarnissaat kiisalu inunmut innarluutilinnut ataasiakkaanut tamakkiisumik isiginninnerusumik suliniuteqarnerup qulakkeerneqarnissaa. Suleqatigiinnissamut ataatsimiititaliami inuit innarluutillit periaatsimut ataatsimoortumut ineriartortuarnerusumik naapitsisarnermik misigisaqartarnissaannut peqataanissaat siunertaavoq.

Suleqatigiinnissamut ataatsimiititaliami ilaatigut sullissiviit peqataasut akornanni ataatsimut isigalugu suleqatigiinneq kiisalu suliani aalajangersimasuni ataqatigiissarineq, oqallisigineqarsinnaapput.

Sullissiviit akuusut aamma inuit suliaqartut ingerlaavartumik assigiinngitsunik suliallit akornanni suliat ingerlanerannik kiisalu ilisimasat misilittakkallu paasissutissiissutigineqartarnerannik ingerlaavartumik pitsannorsaaniarsarissasut, ilaatigut siunnerfigineqarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami *imm. 2*, paasissutissanik paarlaasseqatigiittarneq pillugu maleruagassanik issuaaneruvoq, matumani paasissutissat inummut tunngasut mianerilluinnartariaqartut suliarineqarnerat pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalernissaa pillugu peqqussummi §§ 6-imi aamma 7-imi aalajangersarneqartut, paasissutissat inummut tunngassuteqarlutik mianernartut ilanngullugit.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami *imm. 3*-mi aalajangersarneqarpoq, *imm. 2*, naapertorlugu, akuersinissaq tunniukkumaneqanngippat, imaluunniit allanik pissuteqartumik akuersinissaq piniarneqarsinnaanngippat, suliami pisut, matumani inuup inatsisitigut isumannaatsuunissaa eqqarsaatigalugu ilanngullugit, tamanna pisariaqartippassuk, inummut paasissutissat, ilanngullugit paasissutissat inummut tunngallutik mianernartut, paarlaasseqatigiissutigineqarsinnaapput.

Imm. 3, *imm. 2*-mi ilaatinneqanngitsunut tunngassuteqarpoq, taamatuttaarlu aamma paasissutissat inummut tunngasut suliarineqarnerat pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalernissaa pillugu peqqussummi tunngaviusunik ingerlatitseqqiinerulluni.

§ 18-imut

Aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq inatsisit atuuttut ingerlatiinnarneqassasut, tassani taamaattoq siunnersuummi ulloq unnuarlu neqeroorummik oqartarneq atorneqalerluni, annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaanit paaqqinniffimmik oqartarnerup, atorunnaarneqarnissaa toqqarneqarluni.

Ulloq unnuarlu neqeroorut tassaavoq inuit annertuumik ataavartumillu timikkut tarnikkullu innarluuteqarnertik pissutigalugu ulluinnarni suliassanut annertuumik ikiorneqarnissaminnik, aamma paaqqutarineqarnissamik, isumassorneqarnissamik imaluunniit katsorsarneqarnissamik annertuumik pisariaqartitsisunut aamma pisariaqartitaminnik taakkuninnga allatut naammassinnaannangitsunut sivisuumik najugaqarfissatut tulluortoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorutit, matumani ulloq unnuarlu neqeroorutit isumannaallisakkat ilanngullugit, pilersinneqarnissaat, ingerlanneqarnissaat atorunnaarsinneqarnissaallu pillugit Naalakkersuisut piginnaatippaat, tassunga atatillugu takuuk imm. 2.

Imm. 2-imut

Aalajangersakkami *imm. 2*-mi ulloq unnuarlu neqeroorutit isumannaallisakkat, matut silarliit igalaallu parnaaqqatinnissaat akuerisaalluni ulloq unnuarlu neqeroorutit pilersinneqarnissaannut ingerlanneqarnissaannullu inatsimmi tungavissaq ilanngunneqarpoq. Ulloq unnuarlu neqeroorutinut isumannaallisakkamut siunnerfigineqartut tassaapput inuit innarluutillit, pinerluttulerinermut inatsimmik unioqquutitsisimasutut pasineqartut imaluunniit eqqartuunneqarsimasut, aamma §§ 52 aamma 53 malillugit eqqartuussivik inuk innarluutilik ulloq unnuarlu neqeroorummik isumannaallisakkami inissinninneqarnissaanik aalajangiisimappat.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami *imm. 3*-mi siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut ulloq unnuarlu neqeroorutit erseqqinnerusumik malittarisassaannik aalajangersaanissaannik pisussaaffilerneqassasut. Malittarisassat siunertaraat ulloq unnuarlu najugaqarfiit pilersinneqarnerat, aaqqissugaanerat, aqutsisoqarnerallu pillugit sinaakkusiinissaq. Taakku erseqqinnerusumik tassaasinnaapput illup illuani malittarisassat, siunertaq siunnerfigineqartullu, inissinissamut innersuussisarneq, sulisut katitigaanerat, aqutsisoqarneq aamma akisussaassutsimut tungasut kiisalu aaqqissugaaneq. Taagukkat tamakkiisuungillat.

§ 19-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami *imm. 1*-imi aalajangersarneqarpoq kommunalbestyrelse inissiisoq inuit innarluutillit ulloq unnuarlu neqeroorummiinnerannut akiliisussaataasoq, aammalu akigititaq ulloq unnuarlu inissiiviusumut ataatsimut aningaasartaqartillugu naatsorsorneqassasoq. *Imm. 1*, annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 7, 3. november 1994-imeersumi, tamatuma kingorna allannguuteqartartumi § 16 a-mik ingerlatitseqqiineruvoq.

Imm. 2-mut

Imm. 2 malillugu kommunalbestyrelsip inuit innarluutillit ulloq unnuarlu neqeroorummiinnerannut akiliutissaannut akigititamik ukiut tamaasa Naalakkersuisut aalajangersaasassapput. Akigititap annertussusissaa aningaasartuutit ulloq unnuarlu neqeroorutip ingerlanneqarneranut malittaasut aallaavigalugit Naalakkersuisut aamma kommunalbestyrelsip akornanni imaluunniit kommunit kattullutik aallartitaannik isumaqatiginninniartoqareernerup kingorna aalajangersarneqassaaq.

Ulloq unnuarlu neqeroorutitut tamanut aammalu inunnut innarluutilinnut immikkoortortanut tamanut, ataasiakkaatut akigititamik aalajangersaasoqassaaq.

Akigititaq atuuttoq isumaginninnermi aningaasat ikiorsiissutaasartut atuuttut pillugit kaajallaasitami, Namminersorlutik Oqartussat nittartagaanni tamanut saqqummiunneqartartumi, allassimassapput.

§ 20-mut

Imm. 1-imut

Oqaloqatiginnittarneq pillugu siunnersuutip § 23-ianut nassuiaatit itinerusut uani innersuussutigineqarput.

Siunnersuummi *imm. 1*-imi Inatsisartut peqqussutaanni § 17 a, *imm. 1* ingerlateqqinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Ukiumoortumik nalunaarummi siullermik pingaarnertullu ingerlatanut pingaaruteqartunut, ukiumi qaangiuttumi ingerlanneqarsimasunut nassuiaammik suliaqarnissaq siunertaavoq. Ukiumoortumik nalunaarummi, politikikkut oqartussaasut allallu soqutigisallit paasisaqartinnissaat, suut aallartissimaneraat piviusunngortissimaneraallu, kiisalu paaqqinniffiit ataasiakkaat naatsumik takussutissinnissaat siunertaavortaaq. Siunnersuummi allanngortitsinissaq siunertarineqanngilaq.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi Naalackersuisut ukiumoortumik nalunaarutinit maleruagassanik aalajangersaanissamut piginnaatitaanerat ilanngullugit tunniussinissaq, ilusissaa imarisaalu pillugit ingerlateqqinneqarput.

§ 21-mut

Aalajangersakkami nutaajusumi, Naalackersuisut ulloq unnuarlu neqeroorutinit suliassa qarfirmi periusissamik suliqaarnissamik pisussaaffilerneqarput. Inunnut annertuumik innarluutilinnut suliassa qarfirmi pissusiviusut ineriartornerannik malinnaasumik, aammalu immikkut ilisimasaqarnerup annertunerulernissaanut iluaqutaasumik, ulloq unnuarlu neqeroorutit ingerlaavartumik ineriartortinneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat siunertaavoq.

Imm. 1-imut

Siunnersuummi *imm. 1-imi* p ulloq unnuarlu neqeroorutinit suliassa qarfirmi ukiut 4-kkarlugit periusissamik nutaamik suliqaarnissamut, kiisalu periusissaq nuna tamakkerlugu ulloq unnuarlu neqeroorutinit tunngassuteqassasoq, Naalackersuisut pisussaaffilerneqarnissaat, siunnerfigineqarpoq. Ulloq unnuarlu neqeroorutinit periusissamik ingerlaavartumik suliqaarnissamut siunertaavoq, ulloq unnuarlu neqeroorutit suliqaarnerisa pitsaanerusumik pilersaarusioreqarneranut aqqissuunneqarneranullu peqataanissaq kiisalu suliassa qarfirmi maannakkut ajornartorsiutaasunut pisariaqartitsinermullu tunngatillugu eqqumaffiginninnerulernissap aamma annertunerusumik immikkut ilisimasaqarnissap qulakkeernissaa.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami *imm. 2-mi*, ulloq unnuarlu neqeroorutinit periusissami ilanngunneqartussat allanneqassapput.

Tamatuma saniatigut anigorniagassat aalajangersimasut suunersut, aamma suliassa qarfirmi piffissami pineqartumi annertuumik innarluutilinnut suliassa qarfirmi pilersussatut naatsorsuutigineqarnerisut, isummerfiginerannik periusissaq imaqartinneqartariaqarpoq. Naalackersuisut sapinngisamik pitsaanerpaamik ulloq unnuarlu neqeroorutit suliqaarnerannut pilersaarusiorsinnaanerit pitsanngorsaasinnaanerallu, aalajangiisuulluinnartumik pingaaruteqarpoq, assersuutigalugu suliassa qarfinni pisariaqartitsiviunerpaasuni, siunnerfigineqartunut aalajangersimasunut ulloq unnuarlu neqeroorummik pilersitsinikkut.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami *imm. 3-mi* kommunalbestyrelsinik aamma ulloq unnuarlu neqeroorutini pisortanik periusissamik suliqaarnermi akuutitsinissamik, Naalackersuisut pisussaaffilerneqarput. Siunertaavoq ilaatigut mianerisassat aalajangersimasut eqqumaffigineqarnissaat kiisalu kommunit

aamma ulloq unnuarlu neqeroorutit misilittagaasa aamma piffissami aggersumi pitsanngorsaatissatut siunnersuutaasa, ilanngunneqarnissaat.

§ 22-mut

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq, kommunalbestyrelsip tapersiinissaq sulianik sunniuteqarluartumik suliarinninnermi sunniuteqarluartumik sulinissamut pisussaaffeqartoq, taamaalilluni suliat pisariaqanngitsumik sivitsuuttooqqunagit.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami *imm. 2*-mi aalajangersarneqarpoq, suliassaqarfimmi suliassanik suliarinninnermi kommunit qanoq sullississanersut, kommunalbestyrelsit ataasiakkaat aalajangiisinnaasut. Piffissamut suliassanik suliarinninnermut atorneqartartumut tunngatillugu, sullissinerup qaffasissusaa qanoq ittoq naatsorsuutigisinnaanerlugu, inuup innarluutillip piffissamut killissaliinerit aqputigalugit paasissavaa. Kommunalbestyrelsit killeqanngitsumik piffissamut killissaliinerit piumasaannarminnik aalajangersaasinnaanerannik, aalajangersagaq malitseqassanngilaq, tassami tamatumani pisortat ingerlatsivianni ileqqorissaarneq malinneqartussaammat, tassalu piffissap naleqquttup iluani aalajangiisoqarsimassasoq, aammalu suliassanik suliarinninneq sapinngisamik sukkanerpaamik pissasoq piumasaqaateqarmat, imm. 1 naapertorlugu.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami *imm. 3*-mi aalajangersarneqarpoq, suliame aalajangersimasumi suliassaq piffissamut killissaliussap iluani suliarineqarsinnaanngippat, kommunalbestyrelsip qinnuteqartoq tamanna pillugu, kiisalu aalajangiineq qaqugu pisinnaassanersoq pillugu, allakkatigut nalunaarfigissavaa.

§ 23-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami imm. 1-imi immikkoortumi pingaarnermik piviusunngortitsineruvoq, Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanni aalajangiinissanut suliat ingerlaneranni inuit innarluutillit imminnut tunngasunik aalajangiinerni akuutinneqarnissamut periarfissaqartariartut.

Inuk innarluutilik aalajangersakkap imarisai malillugit suliani tamaginni aammalu suliap suliarineqarnerata nalaani sukkulluunniit oqaaseqaateqarnissamut periarfissaqarpoq. Taamaattoq inuk oqaaseqaateqarnissamik pisussaaffilerneqanngilaq, taamatullu inuup allanit sinniiseqarnissaa imaluunniit ikiorteqarnissaa, aalajangersakkami akornuserneqanngilaq.

Kommunalbestyrelsip inuup innarluutillip kissaatai imaluunniit isumai malissagai piumasagaataangilaq, kisianni inuup piginnaasaqarnera inerisimassusaalu apeqqutaatillugu pingaartinneqassallutik.

Oqaloqateqarnermi aalajangiinissamut naatsorsuutigineqartumut inuup innarluutillip nammineq isumaa ersarissitinneqassaaq. Misissuinermit atatillugu inuk oqaloqatigineqarsimagaluartoq, aamma tapersiinermi iliuusissat pillugit aalajangiisoqannginnerani, oqaloqateqarneq ingerlanneqassaaq. Tamatumunnga tunngavilersuutaasoq tassaavoq, inuit aalajangiinissamik eqqarsaatigineqartup imarisaanut aalajangersimasumut isummaminnik saqqummiussinissamut periarfissaqarnissaasa pingaaruteqarnera.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami *imm.* 2-mi aalajangersarneqarpoq, oqaloqateqarneq pitsaassusilimmik ataqqinnittumillu ingerlanneqassasoq, aammalu inuup nammineq suliami isummaminik saqqummiussineranik kinguneqassasoq. Oqaloqateqarnerup ilusissaanut piumasagaateqanngilaq. Taanna inuup tikillugu oqaloqatiginerani, oqarasuaatikkut, videolink aqqutigalugu allatulluunniit ingerlanneqarsinnaavoq. Inuup innarluutillip isumai paasinarneqassapput, aammalu isummersuutit inuup inerisimassusaanut piginnaaneqarneranullu naapertuuttumik, isumaginninnermi suliaqarnerup ingerlaqqinnerani, naleqquttumik pingaaruteqartillugit, ilanngunneqassallutik.

Inunnut timikkut tarnikkulluunniit piginnaanikillisimasunut, aalajangiinermi inuit taakkua isumaasa ilanngunneqarnissaa qulakkeerniarlugu, immikkut mianerinninnissaq imaluunniit periaatsit immikkut atornissaat, pisariaqarsinnaavoq. Piginnaaneqarneq aamma inerisimaneq uuttuutigalugit kommunalbestyrelse naliliisinnaavoq, inuup inissisimanini paasisimaneraa aammalu isummat isummersuutillu inuup oqaloqateqarnerup nalaani saqqummiussaasa kingunissai paasisimaarinerai.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami *imm.* 3-mi aalajangersarneqarpoq inuk innarluutilik nakkutigineqartuusimappat imaluunniit ukiukitsuuppat angajoqqaatut sinniisusooq imaluunniit angajoqqaatut akisussaasut inummik innarluutilimmik oqaloqateqarnermi peqataassasut imaluunniit inummik innarluutilimmik oqaloqatiginninneq angajoqqaatut sinniisooq aamma angajoqqaatut akisussaasut peqataatinnagit ingerlanneqarsinnaasoq akuersissutigissagaat.

Tamatumunnga siunertaavoq inuup isummaminik saqqummiussaqaarnissaata aamma soqutigisaasa isumagineqarnissaata qulakkeerneqarnissaat.

Aalajangersakkalli kommunalbestyrelse periarfississavaa angajoqqaatut sinniisooq aamma angajoqqaatut akisussaasut peqataannikkaluarpata imaluunniit akuersiteqqaarnagit inummik

innarluutilimmik oqaloqatiginnissinnaalersillugu, inummut tamanna pitsaanerpaasoq nalilerneqarpat, aamma eqqarsarnartortaqaanngippat.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami *imm. 4* imm. 1-imi maleruagassamut pingaarnermut ilaatinneqanngitsunut tunngavoq. Nalornissuteqarnermi, inuup innarluutillip isummani saqqummiussinnaassaneraa kommunalbestyrelsip nalornissutigalugu, kommunalbestyrelsip pineqartoq misilillugu oqaloqatiginiassavaa. Oqaloqateqarnerup nalaani paasinarsippat, inuup isummani oqaatigisinnaanngikkai, oqaloqateqarneq unitsinneqarsinnaavoq.

Oqaloqateqarnerup inuk naleqqutinngitsumik inissisimalersillugu pisoqarsinnaavoq. Pisuni taakkunani inuup mianerineqarnissaa, pineqartup tusarniarneqarnissaanut imaluunniit akuutinneqarnissaanut aalajangiisuusumik akerliunersoq, ataasiakkaatigut nalilersuisoqassaaq. Nalilersuinermi, oqaloqateqarnerup ingerlanneqarnera inummut iluaqutaanani ajoqutaaginnassanersoq, ilaatinneqassaaq. Tamanna assersuutigalugu inuup innarluutillip oqaaseqarnissani kissaatiginagu erseqqissumik oqaatigalugu pisoqarnerani, pisinnaavoq.

Pisut ilaanni aalajangersimasuni oqaloqateqarnerup ingerlanneqarnissaa inummut innarluutilimmut iluaqutaassanngilaq. Tamatumunnga pissutaasinnaavoq inuup inerisimannginera imaluunniit piginnaaneqannginnera, pineqartup inissisimanini paasisimanagu, aammalu isummaminik imaluunniit isummersuutiminik saqqummiussisinnaassanani. Inuk assersuutigalugu illersorti ikiorsiullugu oqaloqatigineqarnermini isummaminik saqqummiussisinnaanera periarfissaqarpat, oqaloqateqarneq ingerlanneqartariaqarpoq.

Inuup innarluutillip oqaloqatigineqarnera ingerlanneqanngippat, allatut aalajangiinermut inuup isumaata pissarsiariniarnissaanut kommunalbestyrelse pisussaaffeqarpoq. Oqaloqateqarneq sooq ingerlanneqarsimannginnersoq tunngavilersuutitalerlugu suliame allassimassaaq. Tassani allanneqartariaqarpoq, inuk oqaloqatigineqarsimanngippat, inummut periarfissat qanoq paasinarsisimanersut.

§ 24-mut

Aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq, inummut tapersiinissaq pillugu aalajangiinermut atatillugu inummut innarluutilimmut illersorteqarnissamik neqerooruteqarnissamut kommunalbestyrelse pisussaaffeqartoq.

Inuk illersortaanissamut suliamut ilisimasaqarluni tunngavissaqartoq tassaasinnaavoq, inuk ukiorpassuarni isumaginninnermut innarluutilinnullu suliassa qarfiup iluani sulisuusimasoq, assersuutigalugu ingerlatsivimmi suliassanik suliarinnittartutut, imaluunniit inuk inatsisilerituutut,

isumaginninnermi siunnersortitut, perorsaasutut assigisaannilluunniit ilinniarsimasoq. Pingaarnepaajuvoq inuk illersortitut sulisussaq sulianut ilisimasaqarnikkut misilittagaqarnikkullu inuit innarluutillit pisinnaatitaaffinik aamma isumaginninnermi periaatsimut ilisimasaqartuussasoq.

Nr. 1-imut

Aalajangersakkap qulakkeerpaa, inuit innarluutillit tapersiisarneq pillugu suliaqarnermut atatillugu ikiorserneqartarnissaat.

Illersortip kommunalbestyrelsimi tapersiinissaq pillugu suliap suliarineqarnerata nalaani, inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit ilitsersorsinnaassagai, kiisalu isumaginninnermi periaatsimi qanoq ataqatigiittoqarnerasoq aammalu inuk tassani qanoq ingerlassanersoq pillugu inuk oqaluttuussinnaassagaa, naatsorsuutigineqarpoq.

Inuup oqartussamik attuumassuteqartumik ataatsimeeqateqarnerata nalaani tapersersornissaanik illersortip periarfissaqarnissaa, pingaaruteqarpoq. Inuup apeqqutit pineqartumut suliamullu attuumassuteqartut tamaasa ataatsimiinnerup nalaani saqqummiunnissaannut periarfissaqarnissaa, illersortip qulakkeersinnaassavaa. Suliap ingerlanera tamaat illersorti peqataasinnaavoq, aammalu suliami aalajangiisoqannginnerani inuup innarluutillip tusaaneqarnissaata, aammalu inuup isumaasa oqartussaasumut saqqummiunneqarnissaasa qulakkeernissaanut ikiuutissasoq naatsorsuutigineqarluni.

Nr. 2-mut

Inuk innarluutilik matumani inuit innarluutillit tapersiisarneq pillugu suliaqarnermut atatillugu inatsisartut inatsisaat manna malillugu najugaqatigiffinni najugaqarneq pillugu ikiorserneqartarnissaat pillugu kommunalbestyrelsip aalajangiinerata naammagittaalliuutiginnissaanik kissaateqartoq, aalajangersagaq manna naapertorlugu, naammagittaalliummik suliaqarnermut aammalu Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut tunniussinnermut, § 70 naapertorlugu, illersortimit ikiorneqarnissamik pisinnaatitaavoq.

Inuup innarluutillip periarfissaqarfisa naammagittaalliummi ilaatinneqarnissaat, kiisalu naammagittaalliuutip suliarineqarnissaa aammalu maleruagassat piffissamullu killiliussat naapertorlugit tunniunneqarnissaa, illersortip isumagissavaa.

Nr. 3-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, inuup innarluutillip illersorteqarnissamik pisinnaatitaanera, suliap ingerlanera tamaat atuutissasoq, matumani aalajangiineq pillugu naammagittaalliuutigineqarneranik Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup suliarinninneranut atatillugu tapersersuinissamut.

Inuup tusaaniarneqarnera aammalu paasissutissat isummersuutillu pineqartumut suliamullu attuumassuteqartut, naammagittaalliutit Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut suliakkiunnissaanut tunngaviusut, tamarmik saqqummiunnissaanut periarfissaqarsimanera, illersortip qulakkeersinnaassavaa. Tamatuma saniatigut paasissutissat, pineqartup naammagittaalliuteqartarfimmit tigusaasa inuup innarluutillip paasisimagai, qulakkiissallugu illersortip suliaassaraa.

Imm. 2-mut

Imm. 2.-mi aalajangersakkami Naalakkersuisut illersortinut maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut periarfissineqarput, ilanngullugit toqqaasarneq, aningaasarsiaqartitsineq, pinerluuteqarsimannginnermut uppersarsaammik piniartarneq, kiisalu piukkunnassutsinut piginnaasaqarnernullu piunasaqaatit suut piunasaqaatigineqassanersut.

Illersortinik toqqaasarneq pillugu maleruagassani ilaatigut, Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat meeqqanut illersortinik toqqaasarnermut aqqissuussineq assigalugu, illersortit kommunalbestyrelsimut tunngatillugu attuumassuteqannginnissaat qulakkeerneqassaaq.

§ 25-mut

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi aalajangersagaq malillugu kommunalbestyrelse qulaajaanermik inummut innarluutilimmut suliaqassaaq isumaqartoqarpat kapitali 8 naapertorlugu tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisoq imaluunniit kapitali 9 naapertorlugu najugaqatigiffinni najugaqarneq pillugu ikiorserneqarnissaminik pisariaqartitsisoq, qulaajaanissarli ersittumik pisariaqartinneqanngippat tamanna pissanngilaq. Qulaajaanermi siunertaq tassaavoq, inuup pisariaqartitaannut naapertuuttumik aammalu inuup ineriartorneranut iluaqutaasussamik kommunalbestyrelsip suliniuteqarnissamik katiterisinaanissaanut ikiuunnissaq. Pissutsini taamaattuni qulaajaaneq ingerlanneqassasoq ersarissumik aallaaviussaaq.

Ilaatitsinnginnermut aalajangersagaq, qulaajaaneq ersarissumik pisariaqanngitsoq, killilersuisumik nassuiarneqassaaq. Inuk siusinnerusukkut tapersiinnermik aalajangersimasumik suussusilimmik ikiorserneqarsimappat, qulaajaaneq ingerlanneqartariaqanngilaq aamma inuup innarluutaa taamaaginnarsimappat, aammalu tapersiinnissamik pisariaqartitsineq allannguuteqarsimanngippat.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami *imm. 2-mi* aalajangersarneqarpoq, qulaajaaneq sapinngisamik inuk innarluutilik peqatigalugu, inuk nakkutigineqartuusimappat taassuma angajoqqaatut sinniisua, meeraq

pineqarsimappat tassunga angajoqqaatut akisussaasut, kiisalu isumassuisut allat, suleqatigalugit ingerlanneqassasoq.

Pisariaqartitsinernut taakkununga naapertuuttumik suliniuteqarnissap katiterneqarnissaa siunertaralugu, inuup tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsinerata erseqqinnerusup paasinarsinneqarnissaa qulaajaanermi siunertaavoq. Qulaajaanerup nalaani inuk innarluutilik, imaluunniit inuit taaneqartut taakkua ilai attuumassuteqartut allat, akuutinneqarnissaat ajornarsimappat, taakkua qulaajaanerup nutarterneqarnissaa siunertaralugu kingusinnerusukkut akuutinneqarnissaat anguniarneqartariaqarpoq.

Imm. 3-mut

Imm. 3 malillugu qulaajaaneg pisariaqartunit annertunerussanngilaq, qulaajaaneg pissutsinut inuup innarluutillip tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsineranut tunngaviusutut ilimagineqartunut taamaallaat isummorsorfiussaaq.

Kommunalbestyrelsip qulaajaanermut atatillugu piginnaanikillismanerit allat, tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsinermut pissutaasinnaasut paasippagit, imm. 1 aamma imm. 2 qulaajaanermut maleruagassat eqqarsaatigalugit, kommunalbestyrelsip taakkua tapersiinissamut ilaatittariaqarpai.

Tamatuma saniatigut aalajangersagaq qajassuussinissamik tunngavissarititaasumik imaqarpoq, taassuma malitsigisaanik inuup tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsinerata qulaajaaneqarnera, inummut qulaajaavigineqartumut sapinngisamik annikinnerpaamik ajoqutissartaqartillugu ingerlanneqassalluni. Periaatsit assigiinngitsut arlallit atorneqarsinnaappata, periaaseq annikinnerpaamik akuliuttutut misigisimaneqartoq, toqqarneqartariaqarpoq.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami *imm. 4*-imi pissutsinut kommunalbestyrelsip qulaajaanermut atatillugu nalilersugassaannut allattuiffimmi allattuisoqarpoq.

Tamatuma kingorna kommunalbestyrelsip qulakkiissavaa inunnt innarluutilinnut tunngatillugu suliani tamakkiisumik isiginnittumik suliniuteqartoqarnissaaq aamma taamaattumik aalajangersakkami pissutsit arlallit pillugit allattuisoqarsimavoq, taakkualu qulaajaanermi nalilersuiffigineqartassapput. Qulaajaanermi ukua nalilersorneqassapput:

- 1) Timikkut imaluunniit tarnikkut innarluuteqarnerup annertussusaa
- 2) Imminut isumassorsinnaaneq

- 3) Pissuserisat, atugarissaarneq ineriartornerlu
- 4) Attaveqartarneq
- 5) Ilaqutariinni pissutsit
- 6) Isumaginninnermi pissutsit aamma inoqatit akornanni inooqataaneq
- 7) Peqqissutsimut tunngasut
- 8) Suliffeqarneq suliffissaqarnermullu periarfissat
- 9) Inuiaqatigiinni peqataaneq
- 10) Inuup innarluutillip ikiorserneqarnera Inatsisartut inatsisaat una imaluunniit inatsit alla malillugu.

Aalajangersagaq taamaalilluni qulaajaanerup imai pillugit piumasaqaateqarpoq, taamaalilluni inuup ajornartorsiutai isumalluutaalu tamakkiisumik isiginnittumik qulaajaaffigineqarnissaat qulakkeerneqassamat.

Allattukkat qulit taakku Naalakkersuisut malittarisassanik aalajangersagaanni sukumiinerusumik allaaserineqarumaarput, imm. 10 takuuk.

Imm. 5-imut

Imm. 5-imi maleruagassap aalajangerpaa inuup innarluutillip inuunermi atugai pilugit qulaajaanerup, tapersiisoqassappat tapersiinerup qanoq annertutiginissaanik, aalajangiinissaq tunngavilissagaa. Taamaalilluni kommunalbestyrelsip tapersiinissamik aalajangiinini qulaajaanermit suliarineqarsimasumit tunngavilissavaa.

Imm. 6-imut

Imm. 6-imi maleruagassap aalajangerpaa qulaajaaneq aallaavigalugu iliuusissatut pilersaarut allaganngorlugu suliarineqassasoq, tassani § 26 malillugu inummut innarluutilimmut siunnerfilimmik aamma tamakkiisumik isiginnittumik suliniuteqarnissaq qulakkeerneqassaaq. Taamaalilluni allassimavoq iliuusissatut pilersaarummi qulaajaaneq aallaavigineqassasoq.

Imm. 7-imut

§ 38 imm. 3 naapertorlugu tapersiissutinut iliuusissaagallartut pillugit aalajangiineq ingerlaannassanersoq imaluunniit atorunnaassanersoq pillugu, kommunalbestyrelse qulaajaanermut atatillugu isummissasoq, *Imm. 7*-imi aalajangersarneqarpoq.

Inuup innarluutillip tapersiivigineqarnissamut pisariaqartitsinera, utaqqiisaasumik tapersiinissaq pillugu aalajangernerup nalaanut naleqqiullugu allanngorsimasoq, qulaajaanermut atatillugu eqqumaffigineqalersimappat, assersuutigalugu tapersiinissamut iliuusissat naammagiunnaarsimanerat pissutigalugu, imaluunniit pisariaqarunnaarsimanerat pissutigalugu, utaqqiisaasumik tapersiinerup allanngortinneqarnissaa imaluunniit atorunnaarsinneqarnissaa pillugu aalajangiinissaq ilaatigut pisariaqalersinnaavoq.

Tamatuma saniatigut, inuk pineqartoq, angajoqqaatut sinnisua imaluunniit angajoqqaatut akisussaasut, pineqartup tapersiinissamut isummernissamut periarfissinneqassasut maleruagassami aalajangerneqarpoq. Tamanna amerlanertigut pisarpoq, pineqartut oqaloqatiginerisigut, oqaloqatiginninnermilu tapersiissummut qanoq isumaqarnerlutik oqaatigisinnaavaat. Kommunalbestyrelsip uppersarsinnaassavaa oqaloqateqarneq ingerlanneqarsimasoq, aammalu inuk innarluutilik aamma angajoqqaatut sinnisua imaluunniit angajoqqaatut akisussaasut tassunga atatillugu qanoq oqaaseqarsimanersut. Tamanna assersuutigalugu oqaloqateqarnerup allaganngorlugu imaqarnilorneqarneratut iluseqarsinnaavoq. Inuup innarluutillip kissaataasa malinnissaannut kommunalbestyrelse pisussaaffeqanngilaq, kisianni inuup oqaaseqaatai kommunalbestyrelsip aalajangiineranut ilaatinneqassapput.

Imm. 8-mut

Inunnut innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut attuuttup kommunalbestyrelsimit qinnuigineqarnermini imm. 1 naapertorlugu inunnut innarluutilinnut tunngatillugu suliani immikkut pisariusuni qulaajaanermik suliaqarsinnaanera periarfissaqartoq, *Imm. 8* naapertorlugu aalajangersarneqarpoq.

Qulaajaanerpiaq kommunalbestyrelsip periarfissaqarfiginngisaannik tunngavissaqarnissamik pisariaqartitsiviusoq, ilanngullugu immikkut ilisimasaqarluni piginnaasaqarnerit, aalajangersakkami naatsorsuutigineqarpoq.

Imm. 9-mut

Imm. 9-mi maleruagassap aalajangerpaa qulaajaasarneq pillugu Maleruagassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaanissamut pisussaaffilerneqartut. Piginnaatitsissummut aalajangersagaq, tamanna ilaatigut qulaajaanermik ingerlatsisinnaaneq pillugu maleruagassanut, kiisalu qulaajaanerup ingerlanneqarnerata ilusissaanut imarisaannullu kiisalu suliap ingerlaneranut piffissaliussatigut piumasaaqatinut aamma qulaajaanerup naammassinissaanut, tunngassuteqarsinnaavoq.

UPA 2019/XX

IIAN – Suliap normua: 201X - XXXX

*§ 26-mut**Imm. 1-imut*

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, inummut innarluutilimmut tapersiinissaq pillugu aalajangiisoqannginnerani, iliuusissatut pilersaarummik allaganngorlugu suliaqarnissamut kommunalbestyrelse pisussaaffeqartoq. Iliuusissatut pilersaarummik suliaqarnermi, kommunalbestyrelsip inummut innarluutilimmut suliniuteqarnissamut siunnerfiit sukumiisumik isumaliuutersuuteqarfigissagai, taamaalillunilu aallaqqaammullu tapersiinissaq naapertuunnerpaaq aallartinneqassasoq, qulakkeerneqassaaq, taamaaliornikkut suliniuteqarnermi anguniagassat ersersinnerulerlugit aamma ataqatigiissumik tamakkiisumillu isiginnittumik suliniuteqarnissaq qulakkeerneqarluni.

Iliuusissatut pilersaarut suliniuteqarnermut tunngatillugu aalajangersimasuussaaq aammalu ataasiakkaamut tunngatillugu inummut innarluutilimmut, aamma taassuma angajoqqaatut sinniisua kiisalu angajoqqaatut akisussaasui attuumassuteqartut il.il., suliniuteqarnermut pilersaarummi malinnaanissamut aammalu inuup anigorniagassaannik aqqiiniarnermi eqeersimaartumik peqataanissamut, periarfissinneqassapput.

Taamaaliornikkut inuup innarluutillip suliniuteqarnermut tapersersuinissaata, aammalu angajoqqaatut sinniisup allallu isumassuisut suliniuteqarnermut akuersaarnissaasa, ataqqinninnissaasa tapersersuinissaasalu qulakkeernissaa, annertunerpaamik taamaaliornikkut kissaatigineqarpoq. Suliniuteqarnerup tamakkiisumik isiginnittuusinnaanissaanut, ilaatigut isumalluutit suut inummi innarluutilimmi kiisalu inuup qanigisaasa qaninnerpaat akornanni atuunnersut, isummerfigineqassaaq.

Aalajangersakkami imm. 1, nr. 1-5-imi qanoq pisuni kommunalbestyrelse iliuusissatut pilersaarummik suliaqarnissamik pisussaaffeqarnermoq, allattorneqarput.

Iliuusissatut pilersaarutip qanoq issusaa apeqqutaalluni, iliuusissatut pilersaarummik nutaarluinnarmik suliaqarnissamut taarsiullugu, iliuusissatut pilersaarutip paasissutissanik immikkuullarissunik nalilersuineruillu taakkunannga, tapersiinermi iliuusissatut atasunik, nutarterneqarnissaa naammassaaq.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq iliuusissatut pilersaarummi inuit innarluutillit ataasiakkaat aamma pissutsit tassunga tunngasut aalajangersimasut, aallaavigineqassasut.

Iliuusissatut pilersaarut, siunertaasup allassimanageranit, annertunerussanngilaq. Ilaatigut tassaniippoq, misissuinermi sapinngisamik annertunerpaamik ilisimasat pigineqareersut

ilaatinneqartariaqartut, assersuutigalugu inunnit isumassuisunit peqqinnissaqarfimmeersunillu tassunga atasunit imaluunniit allanit inummut tunngasunik ilisimannittunit.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq, iliuusissatut pilersaarut sunik imaqassanersoq.

Nr. 1-imi aalajangersarneqarpoq iliuusissatut pilersaarummi tapersersuinermi siunertaq anguniagassallu allassimassasut.

Siunertaq inummut innarluutilimmut sullissinermi pingaarnertigut siunertatut paasineqassaaq, anguniagassamili isumaginninnikkut suliniutigisat aalajangersimasunik angusassat pineqarput.

Nr. 2-mi aalajangersarneqarpoq anguniagassap naammassineqarnissaanut tapersiineq qanoq ittoq pisariaqartinneqarnersoq iliuusissanut pilersaarummi allaqqassasoq. Anguniagassat immikkuullarissuussapput aamma tigussaasuussapput, taamaalilluni anguniagassap angunissaanut suut piviusunngortinneqarsimanersut erseqqarissamat. Taamaattumik anguniagassat piviusorsiortuussapput, piffissap aalajangersimasup iliuusissatut pilersaarummi suliniuteqarfiusussatut taaneqartup ingerlanerani anguneqarsimanissaat naatsorsuutigineqarsinnaalluni.

Nr. 3-mi aamma nr. 4-mi aalajangersarneqarpoq tapersiinnermut akuersissutaasimasumut piffissap atorineqartussap qanoq sivistiginissaa pillugu naatsorsuutigineqartoq aamma qaqugu malitseqartitsisoqassanersoq iliuusissatut pilersaarummi allaqqassasoq.

Tamatuma qulakkiissavaa iliuusissatut pilersaarutip ineriartortuurtut sakkuulernissaa, inuup pineqartup maanna pisariaqartitai tunngavigalugit kommunalbestyrelsimit ingerlaavartumit nalilersuiffigineqartartoq aamma nutarterneqartartoq.

Nr. 5-imi aalajangersarneqarpoq Inatsisartut inatsisaat una malillugu iliuusissatut pilersaarut malillugu tapersiineq ingerlanneqartoq inatsit alla malillugu tapersiisimasinnaanermut ataneqartillugu isiginiarneqassasoq. Taamaannerata ataqatigiissaarneqartumik tamakkiisumik isiginnittumik sulianut naleqquttumik ilisimasallit allat suleqatigalugit suliniuteqarneq qulakkiissavaa.

Iliuusissatut pilersaarut taamaalilluni suleqatigiinnermut sakkunngorsinnaavoq, suliassaqarfiit assigiinnigitsut tamakkiisumik isiginnittumik suliniuteqarnermut peqataasut akornanni suleqatigiinnerannik pitsanngorsaaqataasinnaasoq, kiisalu sulianik suliarinnittut ataasiakkaat, inuup nammineq, taassumalu ilaqutaasa inummullu atatillugu inuit suliaqartussat akornanni atorineqarsinnaasoq.

Iliuusissatut pilersaarut taamaalilluni suleqatigiit siunertamik tapersiinermilu suliniutinut angusassat pillugit assigiimmik paasisimasaqalernissaannut atorneqarsinnaavoq.

Nr. 6-imi aalajangersarneqarpoq inuup pissutsinut atugaanut aamma tapersiinermut pingaaruteqarsinnaasut, matumani ilaqquttat attaveqaatillu, ilinniagaqarneq aamma suliffeqarneq kiisalu inuttut ikiorserneqartarneq katsorsartinneqarnerlu il.il. pissutsit immikkut ittut ilanngunneqartassasut.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami *imm. 4*-mi aalajangersarneqarpoq, iliuusissatut pilersaarummik suliaqarneq sapinngisamik inuk nammineq, taassuma angajoqqaatut sinnisua aamma isumassuisut allat, kiisalu meeraq tassani pineqarpat angajoqqaatut akisussaasut oqaloqatigalugit aamma suleqatigalugit ingerlanneqassasoq.

Inuk aallaaviatigut nammineq isummaminik isummersuutiminillu oqaatiginnissinnaanissamut periarfissaqassaaq, pineqartup piginnaasaqarnera, ukioqqortussusaa inerisimassusaalu peqqissaartumik mianerineqassallutik.

Aalajangersagaq Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanni aalajangiinissanut suliati ingerlaneranni inuit innarluutillit imminnut tunngasunik aalajangiinerni akuutinneqarnissamut periarfissaqartariartut pillugu piviusunngortitsineruvoq.

Tamatuma saniatigut siunnersuummi § 26-mut oqaaseqaatit innersuussutigineqarput, tassani peqataatitsineq aamma inunnik innarluutilinnik oqaloqateqarnermut tunngasut itinerusumik sularineqarsimapput.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkami *imm. 5*-imi aalajangersarneqarpoq inuup innarluutillip iliuusissatut pilersaarutaata ilai tulluurtut najugaqarfimmut, inummut innarluutilimmut najugaqarfissaatut innersuussamut tunniunneqartassasut.

Iliuusissatut pilersaarummik ilisimanninneq siunnerfilimmik suliniuteqarnermut iluaqutaassasoq naatsorsuutigineqarpoq, tassani suleqataasut akuutinneqartut tamarmik anguniakkat assigiit angunissaannik sulissutiginnissallutik. Iliuusissatut pilersaarummik ilisimatitsinermi tamakkiisumik isiginnittumik suliniuteqarnissamut tunngaviusut eqqarsaataasut, aamma najugaqarfissatut neqeroorummi piviusunngortinneqarnissaa, qulakkeerneqassaaq.

Iliuusissatut pilersaarutip ilai suut tulluurtuunersut taamaalillutillu najugaqarfimmut tunniunneqartussat pillugit tamatigut immikkut tigussaasumik naliliinerit tunngaviusassapput.

Imm. 6-imut

Aalajangersakkami *imm. 6*-imi aalajangersarneqarpoq kommunalbestyrelsip iliuusissatut pilersaarutaa inummut innarluutilimmut pineqartumut, kiisalu taassuma angajoqqaatut sinniisuanut imaluunniit angajoqqaatut akisussaasuinut, tunniunneqartassasoq.

Kommunalbestyrelsip inuit pineqartut iliuusissatut pilersaarummik tunineqartut, iliuusissatut pilersaarutip imai pillugit tamatigut ilisimatittassavai. Tamanna inummut ilitsersuisussaataanerup annertusineqarnera pillugu maleruagassatut paasineqassaaq. Ilisimatitsineq oqaatsit aammalu periaaseq inuup piginnaasaqarneranik, ukuanik inerisimassusaanillu il.il. mianerinnittoq atorlugit pissaaq, taamaalilluni inuup attaveqaqatigiissutigineqartut paasissallugit.

Imm. 7-imut

Aalajangersakkami *imm. 7*-ip malitsigisaanik Naalakkersuisut iliuusissatut pilersaarut pillugu, matumani ilusaa imarisaalu pillugit piumasaqarneq, kiisalu sulinermi piffissaliuussinermik piumasaqarneq aamma naammassinninnissaq pillugit maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissaannik pisussaaffilerneqarput.

§ 27-mut

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi maleruagassap aalajangersarpaa ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnermut atatillugu ineriartornissamut pilersaarummik suliaqartoqassasoq, taannalu iliuusissatut pilersaarummit kommunimit suliarineqarsimasumit aallaaveqassasoq. Ineriartortitsinissamut pilersaarut ulloq unnuarlu neqeroorummit ukiumut minnerpaamik ataasiarluni suliarineqartassaaq. Iliuusissatut pilersaarutip siunertaa aamma siunnerfii aallaavigalugit, ineriartortitsinissamut pilersaarut perorsaanikkut sulinerup nassuiarneqarneranik imaqassaaq, tassani qulakkeerneqassalluni iliuusissatut pilersaarummi siunnerfiit pingaarnerit naammassineqarnissaat. Inunnut innarluutilinnut, ulloq unnuarlu neqeroorummiittunut tamaginnut ineriartortitsinissamut pilersaarutininik suliaqartoqassaaq.

Imm. 2-mut

Naalakkersuisut ineriartortitsinissamut pilersaarutit ilusissaat imarisassaallu pillugit maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut, aalajangersakkami *imm. 2*-mi pisussaaffilerneqarput.

§ 28-mut

UPA 2019/XX

IIAN – Suliap normua: 201X - XXXX

Imm. 1-imut

Ulloq unnuarlu neqeroorutip inuup innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummiinnermini ineriartornera pillugu kommunalbestyrelsi ilisimatittassagaa, aalajangersakkami *imm. 1*-imi aalajangersarneqarpoq. Ilisimatitsissut minnerpaamik killiffimmut nalunaarusiatut iluseqartillugu nassiunneqartassaaq.

Aammattaaq aalajangersarneqarpoq, inuup peqqissusaanut imaluunniit inooqataaneranut tunngasuni annertuumik allanngortoqarpat imaluunniit tamanna naatsorsuutigineqartariaqarpat, ulloq unnuarlu neqeroorutip kommunalbestyrelse piaartumik ilisimatissagaa. Allanguutit annertuut assersuutigalugu tassaasinnaapput, inuup piginnaasaqarnera tassanngaannartumik annertuumik sanngiillisoq, inuup pissusilersortarnera allanngortoq aammalu sakkortuumik imminoriarnissaa aarlerinaateqartoq, tassanngaannartumik napparsimalersaq imaluunniit assersuutigalugu timikkut tarnikkullu innarluuteqalerluni imaluunniit innarluuteqarnera allanngorluni misissorneqartoq il.il. Allanguutit annertuut aamma makkuusinnaapput inuup ilaqutaanut tunngasut imaluunniit attaveqarfiinut tunngasuusinnaapput, assersuutigalugu angajoqqaatut sinniisuusaq imaluunniit qanigisaasooq alla, ilanngullugu isumassuisut, toqukkut qimaguppat.

Allattukkat tamakkiisuunngillat. Ulloq unnuarlu neqeroorutip inummut tunngasuni allanguutit annertuut suulluunniit pillugit kommunalbestyrelse ilisimatissavaa.

Imm. 2-mut

Ulloq unnuarlu neqeroorut siullerpaamik, inuup ulloq unnuarlu neqeroorummiilernerata kingorna kingusinnerpaamik qaammatit pingasut qaangiunneranni, killiffimmut nalunaarusiamik kommunalbestyrelsimut nassiussissasooq, aalajangersakkami *imm. 2*-mi aalajangersarneqarpoq. Tamatuma kingorna killiffimmut nalunaarusiaq ingerlaavartumik nutarterneqartassaaq aammalu ukiup affaani ataasiarluni inuk innarluutilik 18-it inorlugit ukioqarpat aamma ukiumut ataasiarluni inuk innarluutilik 18-it sinnerlugit ukioqarpat kommunalbestyrelsimut nassiunneqartassalluni

Killiffimmut nalunaarusiaq, inuup innarluutillip atugarissaarneranut ineriartorneranullu ataatsimut isigalugu isummerfiunermi saniatigut, aamma immikkuullarissumik inuup iliuusissatut ineriartortitsinermullu pilersaarutaasa imarisannut sanilliullugu, inuup killiffia pillugu kommunalbestyrelsimut paasissutissiiviussaaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami *imm. 3*-mi Naalakkersuisut, inummut innarluutilimmut, ulloq unnuarlu neqeroorummiittumut killiffimmut nalunaarusiap ilusissaa imarisassaalu pillugit maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaassasut pisussaaffilerneqarput.

§ 29-mut

Imm. 1-imut

Kommunalbestyrelsip inuk innarluutilik, inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersernejarnissaa pillugu innersuunneqartussaq najugaqatigiffinni najugaqartussatut innersuunneqartussaq pillugu paasissutissanik imminut tunngasunik, inuup tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsinerata aalajangersarnissaanut pisariaqartutut isigineqartunik, tunniusseqqullugu, piumaffigisinnaagaa, aalajangersakkami *imm. 1-imi* aalajangersarneqarpoq.

Tamatuma saniatigut aalajangersarneqarpoq, peqqissutsimut paasissutissanik, inuup tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsineranik aalajangersaanissamut pisariaqartunik, pissarsinissaq siunertaralugu, kommunalbestyrelsip inuk nakorsamit misissortissasoq piumaffigisinnaagaa.

Aalajangersagaq pinngitsaaliissummik misissortitsinissamik, periarfissiinngilaq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami *imm. 2-mi* aalajangersarneqarpoq, inummut innarluutilimmut tunngasut, inuup tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsineranik aalajangersaanissamut attuumassuteqartut pillugit paasissutissanik piniarnissamut, kommunalbestyrelse inummit innarluutilimmit akuersissummik piniassasoq. Angajoqqaatut sinniisut aamma angajoqqaatut akisussaasut paasissutissiisussaataasunut aamma ilaapput.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi maleruagassap aalajangersarpaa inuup soqutigisai pingaaruteqartut illersornissaannut pisariaqarpata, pineqartup nammineq imaluunniit inatsisitigut akuersisinnaanani, aammalu angajoqqaatut sinniiseqarsimaguni sinniisigisaanit imaluunniit angajoqqaatut akisussaasuanit akuersissummik peqqaarnani, kiisalu paasissutissanik attuumassuteqartunik piniarnissaq aalajangersakkami periarfissaqartinneqartoq. Aalajangersakkami piumasarineqarpoq akuersineq paasissutissiisutigin eqarsimasoq pissarsiarineqassasoq. Akuersineq paasissutissiisutigin eqarsimasoq atorlugu isumaqatigiittoqarnermi illuatungiusup nukittunerup illuatungiusoq nukikinneq paasissutissanik pisariaqartitaanik tuninissaa qulakkeerneqassaaq. Paasissutissat amigartut tunngavigalugit akuersineq taamaalilluni akuersinerusinnaavoq atorsinnaanngitsoq.

§ 30-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami *imm. 1* § 58-imut ataneqartillugu isigineqassaaq, tassani tapersiinissaq pisariaaruppat, kommunalbestyrelsip inummut innarluutilimmut tapersiinermik unitsitsinissamik imaluunniit allangortitsinissamik pisussaaffeqarnera pineqarpoq.

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, inuk Inatsisartut inatsisaat una malillugu taparserneqartoq, tapersiivigineqarnissamut pisinnaatitaaginnarnissaanut pingaaruteqartut pillugit kommunalbestyrelsimut inummut aamma peqqissutsimut inooqatigiinnermullu tunngasunik kapitali 8 naapertorlugu inuk innarluutilik suli taparserneqarnissaminik pisinnaatitaaneranut imaluunniit kapitali 9 naapertorlugu ulloq unnuarlu najugaqarfanni najugaqartussatut innersuunneqarneq pillugit paasissutissiisussaataasoq
Paasissutissiisussaataanermi inuup tapersorneqarsinnaatitaaneranut pingaaruteqarsinnaasut paasissutissat tamarmik pineqarput. Paasissutissiisussaataasunut aamma angajoqqaatut sinniisuusoq imaluunniit angajoqqaatut akisussaasut, pineqartunut ilaapput.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi, inummut, tapersiissutaasumik pisariaqartitsisimangitsumut, taamaalillunilu taperneqarnissaminillu pisinnaatitaasimangitsumut tapersiisoqarsimatillugu, matumani tapersiissutigineqartoq akilerneqassasoq atortullu allat ilanngullugit utertillugit piumasaqarnissamut kommunalbestyrelse piginnaatinneqarpoq.

Utertitsilluni akiliisoqassasoq imaluunniit atortunik utertitsisoqassasoq pillugu aalajangerneq tapersiissutaasartut atorunnaarsinnissaat pillugu aalajangiinnermut atatillugu aalajangerneqassaaq, § 58 imm. 4 naapertorlugu.

Kommunalbestyrelsip tapersiissutaasup utertillugu akilernissaanik piumasaqarsinnaaneranut piumasaqaataavoq, tapersiissutaasumut pisinnaatitaajunnaarsimaneq, inuup, taassuma angajoqqaatut sinniisuata imaluunniit angajoqqaatut akisussaasuisa ilisimasimassagaat. Taamaalilluni aatsaat piffissamit, tapersiissutaasooq pisariaarussimasooq, inuup pineqartup ilisimalerneranit tapersiissutaasooq utertillugu akilerneqassasoq piumasarineqarsinnaalissaaq.

Imm. 3-mut

Tapersiissutaasup *imm. 3* naapertorlugu pisussaataitanani tiguneqartarsimasup, utertillugu akilerneqarnissaa tapersiissutillu utertillugu tunniunneqarnissaa pillugit maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaasut, Naalakkersuisut piginnaatinneqarput. Maleruagassat taakkua assersuutigalugu, qaqugukkat utertitsilluni akiliinissamut piffissatigut maleruagassanut, ingerlatsinnermut il.il. tunngassuteqarsinnaapput.

§ 31-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami imm. 1-imi naqissuserneqarpoq oqartussaasut allattorneqarsimasut paasissutissat inummut tunngasut, matumani paasissutissat inunnut tunngasut mianernartut suliani aalajangersimasuni paarlaasseqatigiissutigisinnaagaat ingerlateqqillugillu. Aalajangersakkamut tunngaviuvoq suliaqartut suliaq aalajangersimasoq pillugu suliaqarfiit assigiinngitsunik suliallit akornanni suliaqartunik allanik oqaloqateqartarnissartik akulikitsumik pisariaqartilertarmassuk. Taamaalilluni innarluutillit pillugit suliaqarfimmi suliaqartut suliaq aalajangersimasoq pineqartoq pillugu sulineranni tapersersuinissaq piginnaasaannillu pitsanngorsaannissaq siunertaavoq.

Paasissutissanik katersuineq suliap suliarineqarneranut pingaaruteqarnissaat piumasaqaataavoq aammalu siunertaq erseqqarissumik piviusorsioortumik tunngaveqassasoq piumasaqaataalluni. Tamatuma saniatigut paasissutissat katersorneqartut suliamut attuumassuteqartuussapput anguniakkallu angunissaanut paasissutissat pisariaqartuunnaat sinnerlugit katersuisoqassanngilaq.

Aalajangersagaq naapertorlugu paasissutissanik paarlaasseqatigiinneq taamaallaat oqartussaasut aalajangersakkami taaneqarsimasut akornanni pisinnaavoq.

Aalajangersagaq paasissutissanik paarlaasseqatigiittarnermut atatillugu, matumani paasissutissat inunnut tunngasut mianernartut paarlaanneqartarneri ilanngullugit malittarisassanik issuaaneruvoq, taakkua Inunnut paasissutissanik suliarinnittarneq pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarnera pillugu Peqqussummi §§-ini 66-imi aamma 7-imi aalajangersagaasut aalajangersagaapput.

Aalajangersakkattaq naqissuserpaa inuup innarluutillip, angajoqqaatut sinniisup imaluunniit angajoqqaatut oqartussaasut oqartussaasut akornanni paasissutissanik paarlaasseqatigiittarnerit pillugit akuersarneri aallaavittut pisariaqartinneqartut, taamaattorli imm. 2 takuuk.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq akuersisoqarusunnigippat, imm. 1 naapertorlugu, imaluunniit pissutsit allat pissutigalugit akuersineq pissarsiarineqarsinnaanngippat, taava paasissutissat inunnut tunngasut, matumani paasissutissat inunnut tunngasut mianernartut ilanngullugit, paarlaanneqarsinnaapput, suliami pissutsit, matumani inuup inatsisitigut illersugaaneranut iluaqutaasussaqartoq nalilerneqarpat.

§ 32-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami innuttaasut tamarmik nalunaaruteqartussaataa nerat nalinginnaasoq pineqarpoq.

Inuk innarluutilik atugarissaarneranik, peqqissusaanik imaluunniit ineriartorneranik ulorianartorsiortinneqarluni inuusoq innuttaasutut paasisaqaleraanni nalunaaruteqartussaaneq atuutilertarpoq.

Nalunaarutiginninneq qanoq pissanersoq pillugu piumasqaateqartoqanngilaq. Allakkatigut imaluunniit nammineq ornigunnikkut saaffiginnissutaasinnaavoq. Aamma e-mail imaluunniit oqarasuaat atorlugu nalunaaruteqartoqarsinnaavoq.

Nalunaarutiginninnerup tignerata kingorna nalunaaruteqarnerup itisilerneqarnissaa kommunalbestyrelsimi pisariaqartinneqarsinnaavoq. Nalunaarutiginninneq pillugu paasisutissanik amerlanerusunik pissarsinissaq siunertaralugu kommunip innuttaasoq nalunaarutiginnissimasoq attavigissallugu toqqarsinnaavaa.

Inuk innarluutilik taparserneqarnissaminik pisariaqartitsisoq ilimagineqarpat kommunalbestyrelse pisussaataavoq inuup innarluutillip inuunermini atugai misissussallugit. Taamaattoqarpallu inuup tapersiivigineqarnissaa pillugu neqerooruteqarnissamik kommunalbestyrelse pisussaaffeqarpoq.

Nalunaaruteqartussaataaneq inuup pisussaaffigaa. Taamaalilluni inuk innarluutilik ikorneqarnissamik pisariaqartitsisoq ilimagineqartorlu pillugu paasisaqaraanni erumassuteqarneq qisuariarfigissallugu aamma iliuuseqarfigissallugu innuttaasumut pisussaaffiuvoq. Taamaalilluni kommunalbestyrelsimi isumaginninnermi ingerlatsiviup attavigineqarnissaa inummit ataatsimit pisussaataaffiuvoq, taamaalillunilu inuk innarluutilik pillugu erumassuteqarnerminik apuussisussaataalluni.

Inummit atiminik taasisimangitsumit nalunaarutiginninnermik kommunalbestyrelse tigusaqaruni kommunalbestyrelse inuup innarluutillip atugarisaanik misissuissaaq, tamanna inummit atiminik taasisumit taasisimangitsumilluunniit pisimappat apeqqutaanngilaq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq qaammatsiutit ullui malillugit sulisoqartarnermik aallaaveqarpoq, ima paasillugu, tassa kommunalbestyrelsip assersuutugalugu nalunaarutiginninneq marlunngornermi tiguppagu, taava kingusinnerpaamik marlunngornerup tulliani nalunaarutiginninnermik tigusaqarsimaneq pillugu allakkatigut uppernarsaammik nassiussisoqassaaq. Qaammatsiutit ullui ilivitsukkaat tunngavigalugit sulisoqartarpoq, taamaattumik nalunaarutiginninneq qassinut tiguneqarsimanersoq pingaaruteqanngilaq.

Aalajangersagaq nalunaarutiginnittup nalunaarutiginninneranik kommunip tigusaqarsimaneranik, taamaallillunilu inuup innarluutillip atugaanik misissuinissamut akisussaaffimmik tigusisimasoq uppersaammik nalunaarutiginnittup erseqqissumik ilisimatinneqarnissaa pillugu kissaateqarnermik allaaveqarpoq.

Kommunalbestyrelsip uppersaataa taamaallaat nalunaarutiginninnerup kommunalbestyrelsimit tigusisimaneranik allakkatigut uppersaataavoq. Taamaattumik uppersaataa nalunaarutiginninnerit ataasiakkaat pillugit kommunalbestyrelsip qanoq iliorniarniarnerluni isumaliutersuutaanik imaqassanngilaq. Inuup nalunaarutiginnittup taamaallilluni piumasagaatigisinnaanngilaa inummut ernumassutini tunngavissaqarneris imaluunniit nalunaarnermi kommunalbestyrelsip inuup atugarisaanik misissuinermik aallartitsineranik kinguneqassanersoq imaluunniit inummut kommunalbestyrelse tapersiinermik aallartitsissanersoq il.il. paasissallugu.

Maluginiarneqassaaq nalunaarutiginnittoq nalunaarutiginninneq tunngavigalugu suliameqataasutut (illuatungiliuttut) inississanngimmat. Inuk nalunaarutiginnissimasoq taamaammatt suliap ingerlaneranik ilisimatinneqassanngilaq kiisalu kommunalbestyrelsip sularisassatut sularinngisassatulluunniit aalajangiineranik naammagittaalliuutigisinnaanermik pisinnaatitaaffeqarani.

Inuk nalunaarutiginnittoq suliameqataanngimmat, suliassamut tunngasunik ilisimasaqarsinnaatitaaneq pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit malillugu taamaallaat pisinnaavoq, matumani inuup nammineq paasissutissat tunniussai ilanngullugit.

§ 33-mut

Imm. 1-imut

Sulisut aalajangersimasut sakkortusisamik nalunaarutiginnittussaataa neranik maleruagassami aalajangerneqarpoq, taakku inunnik innarluutilinnik akissarsiutigalugu sullissinerminnut atatillugu inunnut innarluutilinnut attaveqartartut, taamaammallu inuup innarluutillip pisariaqartitaanut ilisimasaqarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaalluni. Taakku perorsaasuukkajupput, ilinniartitsisuullutik, kigutigissaasuullutik, nakorsaallutik peqqussaasuullutillu tamatuminnga ilisimasaqalersartut.

Sakkortusisamik nalunaarutiginnittussaataaneq, sulisutut suliameqataasutut ilisimasaqartut suliagarnerminnut atasumik inuup innarluutillip eqqortumik tapersorsorneqarneranik ernumagisaqarneranni taamaallaat pissaaq. § 32 malillugu nalinginnaasumik nalunaarutiginnittarnerup illuatungaani, tassani pineqarmata inuup innarluutillip avatangiisaat

ernumanartortaqaarnersut, imaluunniit inuk innarluutilik atugarliorpasittoq, taava § 33 malillugu sakkortusisamik nalunaarutiginnittussaataaernermit pineqarpoq, inuup innarluutillip tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsinera, imaluunniit tapersersuut pineqartoq naammanngitsoq. Uani sulianik ilisimasallip ilimasuutai, taakku inuup innarluutillip ataatsimut isiginnilluni tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitaanik tunngaveqartut, pineqarput.

Aalajangersakkap iluani inuit sullissisut nalinginnaasumik suliannut atatillugu inatsisit malillugit imaluunniit suliffiup iluani malitassat malillugit nipangiussisimasussaataaapput. Assersuutigalugu nakorsat pisortani sulisut allat assigalugit inatsisitigut nipangiussisimasussaataaapput. Nalinginnaasumik nipangiussisimasussaataaneq taamaattoq taamaattumik siunnersuut manna malillugu sakkortusisamik nalunaarutiginnittussaataaernermit tunuartinneqassaaq. Taamaattumik sulianik suliaqartartut taaneqartut taakku, naak nalinginnaasumik nipangiussisimasussaataagaluarlutik, siunnersuut manna malillugu pisussaataaapput kommunalbestyrelsimut nalunaarutiginnissallutik, aamma pisuni inatsisit maleruagassallu allat malillugit nipangiussisimasussaataagaluarlutik.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami ullorsiutit malinneqarput, imaappoq, assersuutigalugu kommunalbestyrelse nalunaarutiginnissumik marlungornermi tiguguni, taava tigugisimanermit uppersaammik kingusinnerpaamik marlungornermi tullittumi nassiusissaaq. Ullorsiutini ullut ilivitsukkuutaat atorlugit naatsorsuisoqartarpoq, taamaalilluni nalunaarutiginninnermik tiguginermi qassinut tiguneqarsimanera pingaaruteqanngilaq.

Aalajangersakkap aallaavigivaa nalunaarutiginnittup, kommunalbestyrelsip nalunaarutiginninnermik tigugisimaneranik, taamaattumillu inummut innarluutilimmut pissutsit pillugit misissuinissap akisussaaffigineqarneranik tiguginerata, erseqqissumik nalunaarutigineqarnissaata kissaatigineqarnera.

Kommunalbestyrelsip uppersaataa taamaallaat allakkatigut kommunalbestyrelsip nalunaarutiginninnermik tigugisimaneranik uppersaataavoq. Taamaammatt kommunalbestyrelse nalunaarutiginninnermi pineqartumi suniarnersoq pillugu uppersaammik allassimasoqassanngilaq. Inuup nalunaarutiginnittup taamaammatt inummut ernumassutimi tunngaveqarsimaneranik imaluunniit kommunalbestyrelsip inummut pissutsinik misissuinissaanut aallartitsinermik nalunaarutiginnineq kinguneqarsimanersoq, imaluunniit kommunalbestyrelsip inummut tapersiineq aallartissimaneraa, pillugit paasitinneqarnissaq pisinnaatitaaffinngilaa.

Maluginiarneqassaaq nalunaarutiginnittoq nalunaarutiginnineq tunngavigalugu sulianni peqataasutut (illuatungiliuttut) inississanngimmat. Inuk nalunaarutiginnissimasoq taamaammatt

suliap ingerlaneraniq ilisimatinneqassanngilaq kiisalu kommunalbestyrelsip sularisassatut sularinnngissatulluunniit aalajangiineraniq naammagittaalliutiginnaanermik pisinnaatitaaffeqarani. Inuk nalunaarutiginnittoq suliapi peqataanngimmat, suliassamut tunngasunik ilisimasaqarsinnaatitaaneq pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit malillugu taamaallaat pisinnaavoq, matumani inuup nammineq paasissutissat tunniussai ilanngullugit.

§ 34-mut

Imm. 1-imut

Nr. 1-imut

Ataqatigiissumik pitsaaliuillunilu suliniuteqarneq aalajangersakkap qulakkiissavaa, tamannalu kommunimut nuuffigineqartumut, inummut innarluutilimmut kommunimut nuussimasumut, inuk innarluutilik nammineq angerlarsimaffimmini najugaqarpat, ulluinnarnilu isumassorneqarnera qanigisanit isumagineqarpat, taava tapersiinissamik pisariaqartitsineq sapinngisamik piaarnerpaamik kommunimut nuuffigineqartumut ilisimatitsissutigineqarnissaa aalajangersakkap qulakkiissavaa.

Amerlanertigut imaakkajuttarpoq, § 38 malillugu inummut innarluutilimmut tapersiinissamik aningaasaliisoqareersimalluni, kiisalu § 41 malillugu qanigisaasunut aningaasatigut tapersiinissamik aningaasaliisoqareersimalluni.

Aalajangersakkamut tunuliaqutaasoq unaavoq amerlanertigut pineqartarmat inuk innarluutilik annertuumik ikiorneqarnissamik pisariaqartitsisoq, eqqarsaatigalugulu inuup nammineq angerlarsimaffimmini qanigisaminit isumassorneqartumut qinigassaq alla tassaamat siunnersuummi § 49 malillugu ulloq unnuarlu neqeroorummut innersuunneqarnissaa. Aalajangersakkap qulakkiissavaa inuup tapersorsorneqarnermik pisariaqartitaminik suli pisarnissaa aamma inuup atugarissaarnera navianartorsiortinneqassanngitsaq.

Nr. 2-mut

Siunnersuummi kapitali 9 malillugu inuk innarluutilik najugaqarfissatut neqeroorummut innersuunneqarsimappat, namminerlu piumassutsini malillugu kommunini qimassimappagu, ataqatigiissumik pitsaaliuillunilu suliniuteqarnermi kommune nuuffigineqartoq piffissaq siusinnerpaaq atorlugu inummut innarluutilimmut tapersiinissamik pisariaqartitsineq pillugu ilisimatinneqassasoq aalajangersakkap qulakkiissavaa.

Aalajangersakkap tunuliaqutigaa matumani pineqarmata inuit innarluutillit siunnersuummi kapitali 9 malillugu najugaqarfissatut neqeroorummik neqeroorfigineqarsimasut. Inuup pisariaqartitaminik aammalu taamaalilluni inuup atugarissaarneranut navianartorsiortinneqannginnerani, inuup suli tapersiissutinik pisarnissaa aalajangersakkap qulakkiissavaa.

Nr. 3-mut

Inuk innarluutilik, siunnersuummi kapitali 8 malillugu tapersorsorneqarnissamik aningaasaliiffigineqartoq, namminerlu piumassutsini malillugu kommunini qimassimappagu, ataqatigiissumik pitsaaliuillunilu suliniuteqarnermi kommune nuuffigineqartoq piffissaq siusinnerpaaq atorlugu inummut innarluutilimmut tapersiinissamik pisariaqartitsineq pillugu ilisimatinneqassasoq aalajangersakkap qulakkiissavaa.

Kapitali 8 malillugu inuk tapersorsorneqanngikkuni atugarissaarnerata navianartorsiortinneqarsinnaanera kommunalbestyrelsip nalilerpagu, taama pisoqarnerani kommunit akornanni nalunaarutiginninnermik pisoqassasoq aalajangersakkami taamaallaat piumasarineqarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap qulakkiissavaa paasissutissat pisariaqartinneqartut nassiunneqarnissaat, taamaalilluni kommune nuuffigineqartoq ajornartorsiutit suunerinut paasinnipallassinnaaniassammat tapersiissutinillu aallartitsilluni. Aalajangersakkami paasissutissanik nutaanik katersinissaq piumasaqaataanngilaq, taamaallaat kommunip qimanneqartup paasissutissat pigeriikkami nassiunnissaat piumasarineqarluni. Paasissutissat iliuusissatut pilersaarutaasinnaapput, oqarasuaatikkut oqaluunnernit allakkiaasinnaallutik, inummut ilaqutaasunullu nalilersuinerusinnaallutik, suleqatikkuminartuuneq pillugu paasissutaasinnaallutik il.il.

Imm. 1-imi 2-milu allassimasut ilaqutariit inummik innarluutilimmik ilallit Kalaallit Nunaata avataanut nuunneranni taamatutaaq atuupput. Ataqatigiissumik pitsaaliuillunilu suliniuteqarnek aalajangersakkamut pingaaruteqarpoq, tassani Kalaallit Nunaata avataani kommune nuuffigisap sapinngisamik piaarnerpaamik, inuup innarluutillip, kommunimut nuuttup, tapersorsorneqarnissaminik pisariaqartitsissaguni pisariaqartitsinissaanik, sapinngisamik piaarnerpaamik ilisimatinneqarnissaata qulakkiissavaa. Inuup innarluutillip kommunimi qimataminit tapersorsorneqareeraluarpat tapersorsorneqanngikkaluarpalluunniit aalajangersagaq atuutissaaq.

§ 35-imut

Imm. 1-imut

UPA 2019/XX

IIAN – Suliap normua: 201X - XXXX

Aalajangersakkap nuna tamakkerlugu nalunaarutiginninnermi periaatsimik pilersitsinissaannut Naalakkersuisut piginnaatippaa, taassuma § 32-imiit 34-imut nalunaarutiginninnerit nakkutigisinnaassavai, aamma taamaaliornikkut nalunaarutiginnittarnerit qanoq amerlatigineranni sunillu imaqarnerannik pitsaanerusumik tamakkiisumik isigineqarsinnaalissallutik. Nalunaarsuutitut Naalakkersuisut akisussaasuussapput.

Imm. 2-mut

Nuna tamakkerlugu nalunaarutiginninnermi periaatsimut ingerlatsinissamut, nalunaarsukkanik nakkutiginninnissamik katersinissamillu, maleruagassanik erseqqinnersunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaanerannik aalajangersakkap piginnaatippai.

§ 36-mut

Imm. 1-mut

§ 25-imi aalajangersakkap aalajangersarpaa, kommunalbestyrelse piaarnerpaamik, taamaattorli kingusinnerpaamik ullut suliffiit 5-it ingerlaneranni aalajangiissasoq, nalunaarutiginninnermi paasissutissat ima pissuseqarnersut qulaajaaneq aallartittariaqartoq.

Taamaattumik kommunalbestyrelsip aallarniutigalugu nalunaarutiginninnerup qanoq uppernassuseqartiginera nalilersussavaa. Inuk, ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsisoq pasitsaanneqarpat, kommunalbestyrelsip qulaajaaneq aallartissavaa.

Aalajangerneq allaganngorlugu suliarineqassaaq aamma nalunaarutiginninnermut ilanngullugu toqqorneqassaaq.

Imm. 2-mut

Qulaajaanissap aallartinnissaanut piffissaliineq tassaavoq piaarnerpaamik pissasoq aamma nalunaarutiginninnerup tigungeranit kingusinnerpaamik sapaatip akunneri marluk kingorna.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, nalunaarutiginninneq pissutsinut sakkortuunut tunngassuteqarpat, ukulu allatorneqarsimallutik paarsinerlunneq, persuttaaneq kinguaassiuutitigullu innarliineq, taava kommunalbestyrelse piaarnerpaamik taamaattorli kingusinnerpaamik ullut suliffiit pingasut kingorna qulaajaanermik aallartitsissalluni iliuuseqarnissamut pisussaaffeqartoq.

Aalajangersakkap piumasaqaatitaraa, kommunalbestyrelse isummissasoq nukinginnartumik tapersiisoqassanersoq, utaqqiisaagallartumik atuussinnaasumik aamma inummut innarluutilimmut illersuutaasinnaasumik inuup innarluutillip pisariaqartitaanut atatillugu itinerusumik siunnerfeqarnerusumik eqqornerusumillu tapersiissutissatut iliuusissat qulaajaaffigineqarnissaata tungaanut atuussinnaasumik.

Piffissaliineq sivikillisaq 3-nik aalajangersimasunik sakkortuumik sumiginnaasoqartillugu atorpeqassaaq.

1) Paarsinerlunneq: Paarsinerlunneq ima paasineqassaaq tassa timikkut sumiginnaaneq, tassani inuk innarluutilik ajortumik kinguneqartumik pineqartoq imaluunniit amigartumik paarineqarnermigut paaqqutarineqarnermigullu timikkut sakkortuumik tujormitinneqartoq. Assersuutit tassaasinnaapput, inuk innarluutilik pitsaasunik iluamik nerineq ajortoq imaluunniit silap pissusaanut naleqquttunik atisaqanngitsoq. Paarsinerlunneq aamma pisinnaavoq, inuk iliutsinik nikanarsaataasunik pineqarpat imaluunniit oqaatsikkut nikanarsagaappat. Assersuutit allattorneri naammanngillat.

2) Persuttaaneq: Persuttaaneq ima paasineqassaaq tassaasoq iliuseq imaluunniit siorasaarineq, qanorlunniit siunertaqaralaruni inuup innarligassaanginneranik ajoqusiisnaasoq imaluunniit inummik innarluutilimmik ersilersitsisoq, anniartitsisoq imaluunniit ajoqusiisoq. Tamanna atuuppoq, persuttaaneq inummut innarluutilimmut toqqarlugu persuttaaneruppat imaluunniit inuk persuttaanermik takunnittuusimappat. Persuttaaneq nammineq ilisimaareerlugu iliusaasinnaavoq imaluunniit kamaammerujussuarnermi iliusaasinnaalluni.

3) Kinguaassiuutitigut innarliineq: Kinguaassiuutitigut innarliineq ima nassuiarneqassaaq, tassaasoq inuit akornanni nammineq piumassuseq aallaaviginagu aamma naligiissuseqannginneq tunngavigalugu kinguaassiuutikkut iliuseq aamma inuup innarluutillip nammineq kinguaassiuutitigut pisariaqartitaanik isumaginniffiunngitsoq.

Kinguaassiuutitigut innarliinernut assersuutit tassaasinnaapput:

- inuk innarluutilik nammineq naameerluni oqarsinnaanngilaq, kisianni timimigut takutippaa kinguaassiuutitigut attaveqarneq kissaatiginagu.
- inuk innarluutilik kinguaassiuutitigut iliutsimut peqataanissamut timikkut imaluunniit tarnikkut pissaaneq atorlugu pinngitsaalineqartoq.
- innarliisup inuk innarluutillip pinngitsuuisinnaajunnaarsimanera imaluunniit nammineq pissaanini tunngavigalugu atornerluppagu.
- Kinguaassiuutitigut attaveqatigiinneq taamaallaat innarliisup pisariaqartitaanik aallaaveqarpat.

Imm. 4-mut

Kommunalbestyrelsip erngerluni politiinut nalunaarutiginninnissaq inummik innarluutilimmik paarsinerluisoqartoq, persuttaasoqartartoq imaluunniit kinguaassiuutitigut innarliisoqartoq pillugu patsisaassisoqarsimappat. Politiinut nalunaarutiginnittoqassappat isumaginninnermi qulaajaanerup naammasseqqaarneqarnissaa utaqqineqassanngilaq.

UPA 2019/XX

IIAN – Suliap normua: 201X - XXXX

Kommunalbestyrelsip qulaajaaneq ingerlanneqassasoq pillugu aalajangiinera politiit pisoq pillugu misissuineranut attuumassuteqanngilaq.

Kommunalbestyrelsip taamaalilluni politiinut nalunaaruteqarneq pissutigalugu kommunip qulaajaanissaa kinguartissanngilaa, soorlu kommunalbestyrelsip aamma qulaajaaneq ingerlasoq, politiit ingerlasumik misissuinerat imaluunniit assingusumik suliaqarnerat innersuussutigalugu, unitsissanngilaa imaluunniit allatut iliorluni atorunnaarsissanngilaa imaluunniit allatigut unitsissanngilaa.

Imm. 5-imut

Pisuni kommunalbestyrelsip nammineerluni nalunaarutiginninnerlu tunngaviginagu §§-it 32 aamma 33 naapertorlugit, inuk innarluutilik ernumanartunik atugaqartoq paasippagu, taava aalajangersakkap aalajangersarpaa aalajangersakkami imm. 1 – 4-ni piffissaliineq pillugu piumasqaatit assinganik kommunalbestyrelse piffissaliineq pillugu piumasqaateqarfigineqassasoq.

§ 37-mut

§ 37-imi aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq, inunnut innarluutilinnut, inummullu innarluutilimmut ilaquataasunut, nalinginnaasumik siunnersuisarnermut tunngassuteqarput.

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq kommunalbestyrelse inunnut innarluutilinnut siunnersuissasoq. Aalajangersagaq malillugu siunnersuineq, ataasiakkaat ulluinnarni aporfiit, inuup innarluuteqarnerata malitsigisaasa, anigorniarnissaannut periarfissaasa nukittorsarneqarnissaannik siunertaqassaaq.

Inuup innarluutillip aalajangersagaq malillugu siunnersorneqarnissamik pisinnaatitaaffeqarneranut, inuk siunnerfigineqartuni ilaassasoq imaluunniit Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsissasoq, piumasqaataanngilaq. Inuup inatsisartut inatsisaanni § 7, imm. 2-mi nassuiarneqartumik innarluuteqarnera, aammalu inuup ulluinnarni innarluuteqarnermi malitsigisaanik aporfeqartarnermik misigisaqartarnera, naammapput.

Siunnersuinissamik pisariaqartitsinerup annertussusaata nalilersornissaa kommunalbestyrelsip pisussaaffigaa aammalu periarfissat kommunimi atuuttut imaluunniit oqartussat allat suleqatigalugit periarfissaatinneqalersinnaasut naliliiffigineqarnerat aallaavigalugu siunnersuineq qanoq aaqqissuunneqassanersoq isummerfigisussaallugu.

Siunnersuineq paasissutissani ataasiakkaaniissinnaavoq, suliassatigut ajornartorsiuteqarnerani ikiunnerusinnaavoq, oqartussanut allanut attaveqartitsinermiissinnaavoq, imaluunniit pisariaqartitsineq apeqquataalluni ingerlaavartumik attaveqatigiittarnissaq pineqarsinnaalluni.

Tamatuma saniatigut aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq inuit innarluutillit ilaquataat siunnersorneqartassasut, nalilernerqarmat aamma qanigisaasut inunnut innarluutilinnut qanigisatut siunnersorneqarnissaminnik pisariaqartitsisartut. Taanna periarfissaq aalajangersakkami siunnersuutaavoq.

Siunnersuinerup siunertaraa ilaatigut qanigisaasut innarluutaasoq pineqartoq pillugu pitsaannerusumik ilisimasaqarnerulernissaat anguniarneqassasoq, ilaatigut ilaquataasoq i innarluutilimmik qanimut najuitillugu ulluinnarni ingerlallualernissaa siunertaralugu tapersorneqassasoq.

Kina innarluutilimmut qanigisaasutut isigineqassanersoq killissalernerqarneranut atatillugu immikkut suliaq pillugu nalilersuineq apeqquataassaaq. Nalilersuinermi innarluutilimmut attaveqarneq piviusoq pingaartinneqassaaq. Aammattaaq inuup inummut innarluutilimmut qanoq isumassuina aamma ikiuisarnera naliliinermi pingaartinneqarlutik isigineqassapput. Taamaalilluni ilaquataasup inuullu innarluutillip akornanni piviusumik attaveqatigiittoqassaaq, akulikitsumik attaveqatigiiffiusumik. Ilaqutaasorli pillugu nerukippallaamik isumalersuisariaqanngilaq.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi aalajangerneqarpoq, imm. 1 malillugu siunnersuineq immikkoortutut ikiorsiissutaasinnaasoq imaluunniit Inatsisartut inatsisaat malillugu imaluunniit inatsisit allat malillugit tapersiinissamut atatinneqarsinnaalluni.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi Naalakkersuisut pisussaaffilerneqarput siunnersuineq aamma ilitsersuineq pillugu malittarisassanik aalajangersaassasut, matumani ilaatigut atortussat ikiuutaasinnaasut toqqagassat pillugit taakkualu atornerqarneranut ilitsersuineq ilanngullugu.

§ 38-mut

§ 23-mi nutaajusumi aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi, kommunalbestyrelsip inunnut innarluutilinnut tapersiissutigisinnaasaanut killissaliussat pingaarnertit aalajangersarneqarput.

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, inuup innarluutillip pisariaqartitsineranut tamanna pingaaruteqartutut isigineqartariaqarpat, Inatsisartut inatsisaanni kapitali 8 naapertorlugu

tapersiisarneq pillugu imaluunniit kapitali 9 naapertorlugu najugaqatigiffinni najugaqarneq pillugu aalajangersakkat tunngavigalugit kommunalbestyrelse aalajangiisassasoq.

Innuttaasup, taassuma suliame sinnerisuaata qinnuteqarneratigut imaluunniit kommunalbestyrelsip nammineq ingerlataanik aalajangiisoqarsinnaavoq.

Aammattaaq tapersiivigineqarnissamat aalajangersimasumik iluseqartumut piumasaqaatit, taperseeriaaseq pillugu aalajangersakkani ataasiakkaani nassuiarneqartut, aalajangersimasumik iluseqartumik tapersiivigineqarnissamat, naammassineqarsimassasut, piumasaqaataavoq. Tapersiineq inuup pisariaqartitaannut annertuumik pingaaruteqassasoq pillugu piumasaqaatip kingunerisaanik, pisariaqartitsineq sunaluunniit tapersiineramik kinguneqartussaangilaq. Piumasaqaatigineqarpoq tapersiineq annertumik pingaaruteqarnerisooq nalilersuineq, ilaatigut inuit ataasiakkaat tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsinerat, ilaatigut tapersiinerup aalajangiiffigineqartussap suussusaa, aallaavigalugu pisassasoq. Peqatigisaanik erseqqissarneqassaaq, inuit ataasiakkaat inissisimanerannik nalilersuineq, tapersiinissamat periarfissanut Inatsisartut inatsisaanniittunut sanilliullugu, tamanna siunertaqartut isigineqartariaqarpat kommunalbestyrelsip tapersiinissamik periarfissaarutsinnginnissaanut, sapinngisamik tunngavissaritaasumi siunertaasooq periarfissaqartitsissasoq.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi aalajangersarneqarpoq, inuk innarluutilik inuup pisariaqartitaannik piginnaasaqarneranillu aalajangersimasumik ataasiakkaatigullu nalilersuineq tunngavigalugu tapersiivigineqassanersoq, kommunalbestyrelse aalajangiisassasoq. Nalilersuinerup ilaatut siullertut, inuk innarluuteqarnerisooq aallaaviatigut paasinarsinneqassaaq. Nalilersuineq taanna Inatsisartut inatsisaanni § 7, imm. 2-mi innarluuteqarnerup nassuiaassutaa aallaavigalugu pissaaq. Inuk innarluuteqarnerisooq nalilersuineq, pisariaqartunit annertunerussangilaq. Inuup innarluutaa ersarissuusinnaavoq, assersuutigalugu inuk avatiminik 1-imik arlallinnilluunniit amigaateqarluni. Pisuni taamaattuni annertunerusunik misissuinissaq pisariaqangilaq. Pisuni allani inuup oqaloqatigineqarnera, imaluunniit inuup nakorsap nalunaarutaanik, immaqa allanut atatillugu piniarneqarsimasumik, saqqummiisimanagera, naammassinnaavoq. Pisuni allani nakorsamit imaluunniit allanit misissortinnerit pisariaqassapput. Erseqqissarneqarpoq, inuup innarluuteqarnera imminnermini Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiivigineqarnissamat piginnaatitsiviunngimmat.

Naliliisoqarpat inuk innarluuteqanngitsoq, inuk Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiivigineqarsinnaangilaq. Kommunalbestyrelse taamaalilluni innarluuteqannginneq tunngavigalugu, allanik nalilersuinani, aalajangiisinnaavoq.

Kommunalbestyrelse naliliippat, inuk innarluuteqartoq, kommunalbestyrelse tulliullugu inuup innarluuteqarnermi tunngavilersugaasumik tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsineranik, kiisalu tapersiinerup qanoq annertussusillip aammalu tapersiinerup qanoq ittup inuup tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsineranik naammassinnissinnaaneramik, nalilersuisoqassaaq. Nalilersuineq taanna pisut ilaanni pisariitsuussaaq, assersuutigalugu inummut tappiitsumut tappiitsunut ajaappiamik tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsisoqartoq naliliinermi. Pisuni allani, inuk paasiniaaffiusumik arlalinnik oqaloqatigineqarluni aammalu immaqa sulianut ilisimasallit nalilersuinerannik piniartoqarluni, annertunerusumik nalilersuinissaaq pisariaqartinneqarsinnaavoq. Aalajangiinissamut qaqugukkut naammattumik tunngavissaqalissanersoq, tamatigut suliani ataasiakkaani aalajangersimasunut nalilersuineq apequtaasussaavoq. Nalilersuineq pisariaqartunit annertunerussanngilaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami *imm. 3*-mi aalajangerneqarpoq imm. 1 malillugu aalajangiisoqannginnerani inummik innarluutilimmik angajoqqaatullu sinniisoqarsimaguni sinniisuanik imaluunniit angajoqqaatut akisussaasunit oqaloqatiginninneq pissasoq. Oqaloqatiginnitarneq pillugu siunnersuutip § 23-ianut nassuiaatit itinerusut uani innersuussutigineqarput.

Imm. 4-mut

Imm. 4-mi aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi nukinginnartumik utaqqiisaagallartumillu tapersiisoqarnissamik pisariaqartitsineq naammassineqarpoq. Aalajangersagaq suliani inuk qulaajaavigineqarnissaminik utaqqissunneqarsinnaanngitsoq aamma iliuusissatut pilersaarusiunneqarsinnaanngitsoq pillugu pisuni atorineqassaaq. Suliani taamaattuni kommunalbestyrelse tapersiisoqarnissaa pillugu aalajangiisinnaavoq, taamaalillunilu tapersiineq aallartissinnaavoq, qulaajaasoqarsimanngikkaluarpalluunniit aamma iliuusissatut pilersaarut imaluunniit taakkua naammassineqarsimanngikkaluarpataluunniit. Aalajangersagaq assersuutigalugu atorineqarsinnaavoq inuk annertuumik innarluuteqalersimappat aamma taperserineqarnissaminik tuaviortumik pisariaqartitsilerfiani imaluunniit kommunalbestyrelsip qulaajaanermut atatillugu paasippagu inuk nammineq angerlarsimaffimmiitinnissaa illersorneqarsinnaanngitsoq. Aalajangersagaq isumassortaasimasup assersuutigalugu angajoqqaajusup suliassaaq sularisinnaajunnaarpagu taamaalillunilu ulloq unnuarlu neqeroorummik pisariaqartitsisoqalerneru pissutigalugu atorineqarsinnaavoq.

Kommunalbestyrelsip nalilerpagu tuaviortumik pisariaqartitsisoqartoq taamaalillunilu qulaajaanermik iliuusissatullu pilersaarummik naammassisoqarsimanngikkaluartoq tapersiinissaaq pillugu aalajangiippat kommunalbestyrelse tuavioernerpaamik qulaajaallunilu iliuusissatut pilersaarummik suliqaassaaq. Qulaajaanermi iliuusissatullu pilersaarusiornermi paasineqarpat suli allamik tapersiisoqartariaqartoq imaluunniit inuk tapersiinermik allaanerusumik pisariaqartitsisoq

taava kommunalbestyrelse qulaajaaneq aamma iliuusissatut pilersaarut naammassisaq tunngavigalugu tamanna pillugu aalajangiissaaq.

Imm. 3-mi aalajangersagaq aamma pisuni qulaajaanermik naammassinniffiusimasuni kisianni iliuusissatut pilersaarummik naammassiffiusimannigitsuni atorneqassaaq.

§ 39-mut

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, kommunalbestyrelse, kapitali 8 naapertorlugu tapersiineq pillugu imaluunniit kapitali 9 naapertorlugu najugaqarfimmi najugaqarnermut, atatillugu, aalajangiisoqareerpat, tapersiinermi siunertaq suli naammassineqarnerseq pillugu ingerlaavartumik malinnaasussaataasooq. Kommunalbestyrelse ingerlaavartumik malitseqartitsinermi pisussaataavaoq eqqumaffigissallugu, innuttaasooq Inatsisartut inatsisaat una imaluunniit inatsit alla malillugu tapersiinernek allanik iluseqartunik pisariaqartitsinersooq.

Erseqqarissunik malittarisassaliortoqarsinnaanngilaq, tapersiineq qanoq akulikitsigisumik malitseqartitsivigineqartassanersoq. Qanoq akulikitsigissanersoq innuttaasup ataasiakkaap taperserseqarnissamik pisariaqartitsinera aamma tapersiinerup qanoq innera apeqqutaatillugit aalajangerneqartassaaq. Taamaalilluni assersuutigalugu akulikitsumik malitseqartitsisoqartassasooq piumasaaqaataanaviannigilaq, innuttaasooq ataavartumik allanngujitsumillu innarluutilik ikuutaasumik atortussamik taperserseqarsimappat assersuutigalugu tappiitsut ajaappiaannik tunineqarsimappat. Akerlianik akulikitsumik malitseqartitsiviginninnissaaq inummut skizofreniqartumut, ingiallorteqarnissaminut aningaasaliiffigineqarsimasumut, pisariaqarsinnaavoq. Malitseqartitsinissap qanoq ittuunissaa piumasaaqatitaqanngilaq. Malitseqartitsineq assersuutigalugu tapersiinerup ingerlanerani ingerlaavartumik pisinnaavoq, inuup sullivanu suliarinnittup akornanni oqaloqatigiinnertut ingerlasinnaavoq assigisaanilluunniit.

Kommunalbestyrelsip malitseqartitsiviginninnerup ilusissaa qanorlu akulikitsigisarnissaa pillugu illumi maleruagassanik aalajangersaasinnaavoq, taamaalilluni innuttaasup pineqartup taperserseqarnissamik pisariaqartitsinera tunngavigalugu aamma tapersiineq aningaasaliiffigineqarsimasooq pisariaqaraangat, malitseqartitsineq akulikinnerusinnaavoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami *imm. 2-mi* Naalakkersuisut ingerlaavartumik malitseqartitsineq pillugu erseqqinnerusumik malittarisassaliornissaannik piginnaatinneqarput.

§ 40-mut

Aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq ingerlatsinermi suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsisilerinikkut piunasaqaatit nalinginnaasut tunngavigalugit aalajangiisoqassasoq kiisalu naammagittaalliutit ilaannaatigut ilalerneqarsimappat naammagittaalliornissamut ilitsersuisoqassasoq, kommunalbestyrelse inatsisartut inatsisaani kapitali 8 naapertorlugu tapersiineq pillugu imaluunniit kapitali 9 naapertorlugu najugaqarfissani inissinneqarnissaq pillugu aalajangiisimatillugu atorneqassasut.

§ 41-imut

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, inummut, inuup innarluutillip, nammineq angerlarsimaffimmini najugaqartup, ulluinnarni isumassorneqarneranik isumaginnittumut, aningaasaqarnikkut kommunalbestyrelse tapersiissasoq.

Aalajangersagaq atorneqassaaq pisuni ulloq unnuarlu neqeroorummut nuuttoqarnissaa aappaatut qinigassanngorsimappat.

Aalajangersagaq naapertorlugu aningaasatigut tapersiisoqassappat piunasaqaataavoq inuk inummik innarluutilimmik ulluinnarni isumassuisuusoq inuk innarluutilik paariniarlugu suliffimminik tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit suliunnaarsimasariaqartoq.

Aalajangersagaq naapertorlugu inuk ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarpat tapersiisoqarsinnaangilaq.

Ilaqutaasut qanigisat, matumani assersuutigalugu angajoqqaat meeqqaminnik innarluutilimmik isumassuinerat aamma aapparisaq imaluunniit inooqatigisaq aappaminut imaluunniit inooqatigisaminut innarluutilimmut isumassuinerat pineqartillugit aalajangersagaq atorneqassaaq.

Isumassuineramik suliassap suussusaa ilaatigut angerlarsimaffimmi suliassanut pisariaqartunut inummut ikiuunneq tapersuinerlu ilagaat, matumani inuttut eqqiluitsuunissamut ikiuunneq, ilanngullugit uffarneq, qarngup kigutillu passunneqarnerat, kukiiarneq aamma unngiarneq, atisaajarneq atisalersornerlu, anartarfiliarneq, ammip passunneqarnera, timimi atortunut ikiuutaasussanut ikiuunneq, soorlu alersit ikorfartuisussat, kiisalu atisanik errorsineq, erruineq, eqqiaaneq aamma nerisassiorneq. Aallaaviatigut Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu inatsisikkullu tunngavigisaq tunngavigalugu malittarisassat malillugit suliassat sularineqarnissaannut tapersiivigineqartussaagaluartunut taarsiullugu inuup ulluinnarni isumassuineramik ingerlataqartup aningaasatigullu taperserseqartup suliassat sularissassavai.

Kommunalbestyrelsip ataasiakkaatigut nalilersuineq tunngavigalugu aallaaviusooq taanna saneqqussinnaavaa aammalu suliassanut immikkuullarissumik killissalersorneqartunut, immikkorluinnaq ittunut ilassutaasumik tapersiisinnaalluni. Tamanna, inuk innarluutilik ilinniarsimasumit suliarineqartariaqartumik tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsippat, taamaallaat naleqqutissaaq. Kommunalbestyrelse aamma oqartussaasut allat attuumassuteqartut, aalajangersagaq manna malillugu aningaasaqarnikkut tapersiisoqarsimanera apeqqutaatinnagu, allatut iluseqartunik tapersiissapput. Aalajangersagaq malillugu isumassuinermit aningaasaqarnikkut tapersiinerup, assersuutigalugu angerlarsimaffimmi peqqissaasooq, peqqinnissaqarfimmit ikiorsiissutaasusaaq, taarsissanngilaa.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq imm. 1 malillugu inummumut inuup innarluutillip ulluinnarni isumassorneqarneranik isumaginnittumut aningaasaqarnikkut tapersiineq, kommunalbestyrelsip inummik atorfinitsitsineratigut ikiorsiissutigineqassasooq. Kommunalbestyrelsip inuup innarluutillip pisariaqartitsinera aammalu Inatsisartut inatsisaat manna imaluunniit inatsisit allat malillugit tapersiinissamut periarfissat allat tunngavigalugit, sapaatip akunneranut nalunaaquttap akunneri atorfinitsitsiviusussat, aalajangersassavai. Nalunaaquttap akunnerisa amerlassusaat, inuup tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsineranik ataasiakkaatigut nalilersuineq, aammalu suliassat suut suliarineqarnissaat, tunngavigalugit aalajangersarneqassapput.

Inoqutigiinni ilaasut allat nalinginnaasumik angerlarsimaffimmi suliassanik suliarinninnermi peqataassasut, nalilersuinermit tunngavissarititaasuni ilaatinneqassaaq.

Tassalu suliassat nalinginnaasumik inoqutigiinni ilaasut allat pisussaaffigisaasa suliarinissaannut, aningaasaqarnikkut tapersiisoqarsinnaanngilaaq. Tamanna, aalajangersagaq manna malillugu isumassuinermit suliassaq inoqutigiinni ilaasumit imaluunniit qanigisaasumit allamit isumagineqarnera apeqqutaatinnagu, atuutissaaq.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi siunnersuutigineqarpoq, inuup atorfinitsinneqarsimasup siusinnerusukkut isertittagai ilanngaasigaanngitsut tamarmiusut tunngavigalugit akissarsiasat kisinneqartassasut. Akissarsiarisimasanut uppersaasat pigineqanngippat, taava akissarsiat SIK-p isumaqatigiissutai malillugit suliamik ilinniagaqanngitsup nal. akunnermusiaatut minnerpaatut amerlassuseqartillugit allaavittut aalajangerneqassapput.

Namminersortutut inuussutissarsiummik ingerlataqaraanni kisitsinissamut tunngavissamik piviusorsioortumik pissarsinissaq ajornakusoorsinnaavoq, kisianni inuk tamatigut kukkunersiuusooq aqputigalugu imaluunniit naatsorsuutit atorlugit isertitassat siusinnerusukkut ilanngaateqartinnagit isertitat aallaavittut kisitsinissaanut atugassat uppersarsinnaavai. Pisuni piviusorsioortumik

tunnaveqarluni kisitsinissamut tunnavigissaqanngiffiusuni akigititat SIK-p isumaqatigiissutai malillugit suliamik ilinniagaqanngitsup nal. akunnermusiaatut minnerpaatut amerlassuseqartillugit allaavittut kisinneqassapput.

Sapaatip akunneranut akunnialuinnarniit piffissaq tamaat sulinermut ilassutitut aningaasarsianik pisinnaaneq periarfissaqarpoq.

Imm. 4-mut

Imm. 4-mi siunnersuutigineqarpoq inuup inoqutigiinni ilaanngitsup atorfinitsinneranut atatillugu pineqaatissinneqarsimannginnermik uppernarsaat pissarsiarineqartassasoq.

Taamaalilluni assersuutigalugu angajoqqaajusup meeqqaminik innarluutilimmik ulluinnarni isumassuineranut tamannalu pillugu aningaasatigut tapersorsorneqartumut atatillugu pineqaatissinneqarsimannginnermik uppernarsaammik aamma meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaammik pissarsiniartoqarnissaa isumagineqanngilaq.

Imm. 5-imut

Imm. 5-imi Naalakkersuisut pisussaaffilerneqarput akissarsiat kisinneqarnerinut aamma naleqqussarnerinut tunngatillugu akissarsiat atorfinitsitaanermilu atugassarititaasut pillugit maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasut, matumani sulisilluni akissarsiasaraluanut annaasanut taarsiullugu akissarsiasat annertussusissaat aamma annerpaaffissaat naleqqussarnissaat ilanngullugit.

§ 42-mut

§ 42-mi siunnersuutigineqarpoq, oqilisaassineq tapersiissutitut periarfissatut ingerlateqqinneqassasoq. Oqilisaassineq tassaatinneqarpoq angerlarsimaffiup avataani inissisimagallarneq, taamaalillutik qanigisaasut nalinginnaasumik isumassuineramik suliassamik isumaginittuusut, oqilisaanneqassallutik. Oqilisaassivimmiinnerup sivisussusaanut, pisut ataasiakkaat aammalu inuit ataasiakkaat tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsinerat, apeqqutaassapput. Assersuutigalugu tassaasinnaavoq sapaatip akunnerata naanerani akuttunngitsumik uteqqittartumik inissisimaneq, sulinngiffeqarluni allamiinneq imaluunniit qaammatini arlalinni sivisussusilimmik allamiinneq. Oqilisaassineq suliassanik ikiorneqarnerup saniatigut allatut ilusilimmik tapersiinertut iluseqarsinnaavoq, ilanngullugu allanngutsaaliuilluni sungiusaaneq il.il.

Oqilisaassinermi aningaasarsiat pillugit aalajangersakkat erseqqinnerusut, aalajangersakkami imm. 4-mi inatsimmi tunnaveqartumik nalunaarummi aalajangersarneqassapput. Aalajangersakkamut matumunnga aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit innersuussutigineqarput.

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, ulluinnarni isumassorneqarneq angajoqqaanit, qanigisaasunit allanit imaluunniit angajoqqaarsianit nammineq angerlarsimaffimmi isumagineqarpat, kommunalbestyrelsip inuk innarluutilik oqilisaassinissamik neqeroorfigissagaa.

Imm. 2-mut

Kommunalbestyrelsip oqilisaassinermik neqerooruteqarnissamut pisussaaffeqarneranut tunngavissarititaavoq, siullermik isumassuineramik suliassaq angajoqqaanut imaluunniit qanigisaasunut allanut isumassuineramik isumaginnittunut, annertuumik suliaqarnerunermik malitseqartoq, aappaattullu angajoqqaat imaluunniit qanigisaasut allat isumassuineramik isumaginniinnarsinnaanissaannut oqilisaassinissaq pisariaqartoq, tunngavissarititaalluni. Tunngavissarititaasut marluk taakkua inuit annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummi § 29, imm. 1-imi aamma 2-mi piunasaqaatinik ingerlatitseqqiinerupput.

Kommunalbestyrelse §42-mi aalajangersagaq malillugu tapersiisimassasoq, § 41-mi siunnersuutigineqartoq malillugu oqilisaassinissamut piunasaqaataangilaq.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi siunnersuutigineqarpoq oqilisaassineq Inatsisartut inatsisaanni §§-it 47, 48, 49 aamma 50 malillugit najugaqarfissatut neqeroorummiinnikkut pisinnaasoq, tassa imaappoq najugaqaratigiiffimmi, najugaqarfimmi illersugaasumi imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi. Inuk oqilisaassinermi inissinneqartussaq, najugaqarfissatut neqeroorummi siunnerfigineqartut iluanniitinneqarsinnaassaaq. Ulloq unnuarlu neqeroorummi oqilisaassisoqassappat, kommunalbestyrelsip ulloq unnuarlu neqeroorummi ataatsimiititaliaq innersuussisartoq tassani inissisimanissaq pillugu isumaqatigiissuteqarfigissavaa. Najugaqaratigiiffimmi imaluunniit najugaqarfimmi illersugaasumi, kommunalbestyrelsimit oqilisaassinissaq pillugu aalajangiisumit allaanerummit ingerlanneqartumi oqilisaassisoqartussaappat, kommunalbestyrelsit marluusut taakkua akornanni inissisimanissaq pillugu isumaqatigiissuteqartoqassaaq.

Aammattaaq siunnersuutigineqarpoq meeqqanut tunngatillugu oqilisaassineq Meeqqat tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni § 37 malillugu angajoqqaarsiani kommunimit aqqissuunneqartuni akuerisaasuni ingerlanneqarsinnaasoq.

Taamaalilluni aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi, oqilisaassineq sumi ingerlanneqarsinnaanersoq killissalersuisoqarpoq. Allangortitsinermi siunertaavoq, inuup oqilisaassivigineqartussap, inissisimanerup nalaani torersunik atugaqarluni pitsaassusilimmik isumassorneqarnissaata tapersorneqarnissaatalu qulakkeerneqarnissaat.

Imm. 4-mut

Imm. 4-mi inunnut innarluutilinnut qanigisaasunit namminneq angerlarsimaffinni imaluunniit angajoqqaarsiani isumassorneqartunut atatillugu oqilisaassivigineqarnermi najugaqartarnek pillugu maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaassasut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut siunnersuutigineqarpoq.

Piginnaatitsissut oqilisaassinermut aningaasarsiat pillugit maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut atorneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq, matumani ilaqutariit oqilisaassisut aamma ulloq unnuarlu paaqqinniffinni namminersortuni aningaasarsiassat annertussusaat ilanngullugit.

§ 43-mut

Inuk tapersersortaasusaaq, inunnut innarluutilinnut tapersiissutissatut periarfissatut ingerlateqqinneqassasoq, § 43-imi siunnersuutigineqarpoq. Ingiaqateqartitsinertut tapersiissutitut periarfissamut allaassutigaa, inuk tapersersortaasusaaq ingiaqataaginnartussaangimmat, kisianni perorsaanikkut suliniuteqartussaalluni. Inuup tapersersortaasussap suliassaasa ilaat tassaasinnaavoq, assersuutigalugu kulturikkut aqqissuussinernut imaluunniit pisiniarnernut ingiaqataaneq, kisianni inuk tapersersortaasoq ingiaqataanermut perorsaanikkut suliniuteqartussaavoq. Taamaattumik tapersiineq inummik tapersersortaasussatut ilusilik, inuk innarluutilik perorsaanikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsippat aammalu ingiaqateqarnissaq kisiat pisariaqartissimangippagu, ikiorsiissutigineqassaaq. Inuup tapersersortaasup tapersiinertut iluseqarneranik aammalu taamaallaat inunnut timikkut tarnikkullu piginnaanikkillsimasunut ikiorsiissutigineqarsinnaanerani, tamanna erseqqissarneqarpoq. Inummumut innarluutilimmumut ingiaqateqartitsinertut aamma inummik tapersersortitut ilusilimmik tapersiisoqarsinnaavoq.

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq kommunalbestyrelse, inummumut innarluutilimmumut, nammineq angerlarsimaffimminiiginnarsinnaanissamut perorsaanikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisumut, inummik tapersersorteqarnissamik neqerooruteqassasoq. Aalajangersagaq inuit innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummi § 24, imm. 1-imik ingerlatitseqqiineruvoq. Taamaattoq aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq, perorsaanikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisoqassasoq.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi inuup tapersersortaasup suliassaasa killissalersorneqarnerat, siunnersuutigineqarpoq. Inuk tapersersortaasoq aalajangersagaq malillugu inummumut innarluutilimmumut tarnikkut, timikkut inooqatigiinnikkullu ineriartornerani tapersersuissaaq kiisalu inuup ulluinnarni pisassami nammineerluni isumagisinnaanissaannut tapersersuissalluni. Aalajangersagaq inuit annertuumik

innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummi § 25, imm. 1-imik aamma 2-mik ingerlatitseqqiineruvoq.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi siunnersuutigineqarpoq, kommunalbestyrelsip inummik tapersersortimik immikkut ittumik tapersiinnissaq pillugu aalajangiinnermini, inuup tapersersortaasussap sapaatip akunneranut nalunaquttap akunneri tapersersuinnermut atugassai, aalajangersassagai.

Imm. 4-mut

Imm. 4-mi siunnersuutigineqarpoq kommunalbestyrelse inummik tapersersortaasussamik atorfinitsitsissasoq. Inuk innarluutilik qanoq tapersersorneqarnissaminik pisariaqartitsinersoq, taamaalillunilu inuk tapersersortaasussaq sunik piukkunnaateqassanersoq, kommunalbestyrelsip inummik tapersersortaasussamik atorfinitsitsinnermini pingaartissavaa. Inuup innarluutillip aamma inuup tapersersortaasussap imminnut tulluarsarneqarneranni, tamatigut ataasiakkaatigut nalilersuineq aallaaviusassaaq.

Imm. 5-imut

Imm. 5-imi siunnersuutigineqarpoq, tapersersortit pillugit maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut, tassani ilaallutik piukkunnassuseqarnissamut piginnaasaqarfeqarnissamullu piumasaqaatit aamma meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaammik aamma pineqaatissinneqarsimannginnermik uppersaammik pissarsiniarnermik piumasaqaatit ilanngullugit.

§ 44-mut

Imm. 1-imut

§ 44-mi siunnersuutigineqarpoq, najugaqatigiiffimmi ineqarnissamut tapersiinnissamut periarfissaq ingerlatiinnarneqassasoq. Siunnersuutigineqarpoq kommunalbestyrelsip najugaqatigiiffimmi ineqarnissamik neqerooruteqarnissaanut piumasaqaatit, Inatsisartut inatsisaanni ataatsimoortinneqassasut. Inuiaqatigiit qanittumiittut isumaqartinneqarpoq kommunip pineqartup iluani. Taamaalilluni siunnersuutigineqarpoq, 1. inuk 18-it sinnerlugit ukioqarpat, 2. inuk innarluuteqarnini pissutigalugu ulluinnarni tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsippat, 3. inuk innarluuteqarnini pissutigalugu nammineq angerlarsimaffimmini najugaqarsinnaanngippat, 4. inuk nammineersinnaappat, perorsaannikkut suliassanillu ulluunerani ikiorneqarnissamik taamaallaat pisariaqartitsilluni, aamma 5. inuup pisariaqartitai najugaqatigiiffimmi najugaqarnerani naammassineqarsinnaappata, inuup annertuumik innarluutillit najugaqatigiiffimmi najugaqarnissamik neqeroorfigineqarnissaanut kommunalbestyrelse pisussaaffeqassasoq. Tapersissutissatut periarfissamut siunertaavoq, inuk nammineq angerlarsimaffimmini tapersiivigineqarluni naammassineqarsinnaasunit annertunerusumik tapersersorneqarnissamik

pisariaqartitsisup, toqqissisimanartuni atugaqarluni pisariaqartunut ikiorneqarsinnaanissaata isumassorneqarsinnaanissaatalu qulakkeerreqarnissaat.

Nr. 2-mi aamma 3-mi piumasaqaatit inuit annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummi § 39, imm. 1-imik toqqaannartumik ingerlatitseqqiinerupput. Inuk innarluuteqarnini pissutigalugu nammineq angerlarsimaffimmini najugaqarsinnaassanngitsoq pillugu piumasaqaammut tunngatillugu, tamanna paasineqassaaq, inuk Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiivigineqarluni aamma immikkut ittumik tapersiivigineqarluni nammineq angerlarsimaffimmini nammineersinnaanngitsoq. Taamaattoq innuttaasoq annertuumik tapersiivigineqarluni nammineq angerlarsimaffimmini issinnaagaluartoq, innuttaasup tamanna kissaatigippagu, kommunalbestyrelse najugaqatigiiffimmi ineqarnissamik neqerooruteqarnissamut periarfissaqarpoq. Kommunalbestyrelsimut periarfissaatinneqartoq tassani pineqarpoq, aammalu innuttaasup nammineerluni najugaqatigiiffimmi ineqarnissaq kissaatigissagaa, pisariaqarluni.

Nr. 4-mi piumasaqaat ilaannakortumik inuit annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummi § 39, imm. 1-imi kingullermi ilaasumik ingerlatitseqqiineruvoq, taamaattoq erseqqissarneqarpoq, perorsaanikkut suliassatigullu ikiuunnissaq, taamaallaat ulluunerani pisariaqartoq, tassani pineqartoq. Tamanna suleriaasiusunut naapertuuppoq. Taamatuttaaq najugaqatigiiffiit taamaallaat 18-it sinnerlugit ukiulinnik najugaqarfigineqarnerat, suleriaasiusunut naapertuuppoq.

Nr. 5-imi siunnersuutigineqarpoq, inuup pisariaqartitai najugaqatigiiffimmi naammassineqarsinnaassasut, piumasaqaataassasoq. Piumasaqaat isumaqarpoq, inuup tapersorneqarnissamik pisariaqartitsinera najugaqatigiiffimmi naammassineqarsinnaanersoq, imaluunniit najugaqarfimmi illersugaasumi ineqarnissamik inuup neqeroorfigineqarnissaa isumaliutersuutigineqartariaqaraluarnerasoq, kommunalbestyrelsip, najugaqatigiiffimmi ineqarnissaq pillugu aalajangiinissaq sioqqullugu aammalu naleqqunnerpaamik qulaajaanermut ilaatillugu paasiniassagaa.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami kommunini isumalluutit sapinngisamik pitsaanerpaamik atorluarneqarnissaannut periarfissaqarneq ammaanneqarpoq. Taamaalilluni aalajangersagaq taanna tunngavigalugu najugaqatigiiffiup, assersuutigalugu najugaqartut ukiui, najugaqartut innarluutaasa suussusaat imaluunniit tunngavissarititaasut naleqquttut allat, aallaavigalugit ataatsimoortitsiviusinnaanera ajornarunnaassaaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami piumasaqaatit kommunalbestyrelsip kommunimi allami najugaqatigiiffimmi inissamik neqerooruteqarsinnaaneranut piumasaqaatigineqartut, maleruagassiivigineqarput.

Siullermik piumasaqaatigineqarpoq inummit innarluutilimmit imaluunniit taassuma angajoqqaatut sinniisuanit akuersissummik piniartoqassasoq. Taamaalilluni kommunalbestyrelsip inuup avatangiisiminut qanittumi najugaqatigiiffimmi inissarsinissamut piumasaqaataanik saneqqutsinnaanissaanut, inuk tamatumunnga akuersisimassasoq, piumasaqaataavoq. Kommunalbestyrelsip inuk innarluutilik imaluunniit taassuma angajoqqaatut sinniisua paasissutissanik taassuma, paasissutissanik tunngaveqartumik aalajangiisinnaanissamut pisariaqartitaanik tunissagaa, akuersinissap piniarnerani qulakkeerneqassaaq. Inuk tamatuma kingorna najugaqatigiiffimmi aalajangersimasumi kommunimi allami inissisimasumi inissap tigunissaa pillugu akuersissaaq. Akuersinissamut ilusissanut piumasaqaateqanngilaq, taamaattoq tamanna oqaasiinnakkut oqaatigineqarsimappat sullissisup allakkiatut ilusilimmi akuersineq allassavaa.

Immikkoortoq 2-mi allassimavoq, inuup kommunip angerlarsimaffigisaata najugaqatigiiffimmi aalajangersimasumi inissamik neqeroorfigineqarsinnaalernissaanut, inuup kommunip angerlarsimaffigisaata aamma najugaqatigiiffiup aalajangersimasup inissisimaffigisaani kommunalbestyrelsip akornanni allaganngorlugu saneqqunneqarsinnaanngitsumik isumaqatigiissuteqarsimassasut.

Aalajangersagaq, kommunalbestyrelse najugaqatigiiffinnik kommunalbestyrelsini allani inissisimasuni pilersinneqarsimasunilu piumasaminik atuisinnaannginnera eqqarsaatigalugu isigineqassaaq.

§ 45-mut

Aalajangersakkami nutaajusumi siunnersuutigineqarpoq, inuup innarluutillip nuna tamakkerlugu inunnik innarluutilinnik sullissivimmi allanngutsaaliuilluni sungiusarnissaanik neqerooruteqarnissamut, kommunalbestyrelse periarfissaqartinneqassasoq. Allanngutsaaliuilluni sungiusaaneq nuna tamakkerlugu inunnik innarluutilinnik sullissivimmiinnermi aammalu ulluinnarluni sungiusarnermi, ingerlanneqarsinnaavoq. Allanngutsaaliuilluni sungiusaanermut siunertaavoq, inuup innarluutillip piginnaasaqarnerminik aammalu ulluinnarni ingerlalluarsinnaanermik attassiinnarnissaa. Nuna tamakkerlugu inunnik innarluutilinnik sullissivimmi allanngutsaaliuilluni sungiusaaneq sungiusaaqqinnermut, katsorsartinnermut il.il. peqqinnissaqarfimmit isumagineqartumut, taarsiissanngilaq, kisianni allamik siunertaqarluni imaqarlunilu.

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq kommunalbestyrelse nuna tamakkerlugu inunnik innarluutilinnik sullissivimmi allanngutsaaliuilluni sungiusarnissamik inummut innarluutilimmik neqerooruteqarnissaaq pillugu aalajangiisinnaasoq. Nuna tamakkerlugu inunnik innarluutilinnik sullissivimmi allanngutsaaliuilluni sungiusarnissamik neqerooruteqarnissaaq

kommunalbestyrelsimut pisussaaffiliunneqanngilaq, kisianni taamaallaat periarfissaalluni. Piumasaqaataavoq allanngutsaaliuilluni sungiusaaneq inuup piginnaasaqarnerminik attassiinnarnissaanut annertuumik pingaaruteqartutut isigineqassasoq. Piginnaasaqarnermik oqarnermi pineqarpoq inuup ulluinnarni nammineersinnaassuseqarnera aammalu nammineerluni imaluunniit atortut ikiuutaasussat atorlugit ulluinnarni suliassanik nalinginnaasunik suliaqarsinnaassuseqarnera. Aalajangersakkat taamatuttaaq periarfissippaa allanngutsaaliuilluni sungiusaasaneq najugaqarallaruni pisinnaasoq. Tamanna inuit innarluutillit Kalaallit Nunaanni sumiikkaluarunilluunniit allanngutsaaliuilluni sungiusarneqarnissamik iluaqutissaqarnissaannik siunertaqarnermik qulakkeerissaaq.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq, kommunalbestyrelsip allanngutsaaliuilluni sungiusaaneq pillugu imm. 1 malillugu aalajangiinnginnerani, kommunalbestyrelse nuna tamakkerlugu inunnik innarluutilinnik sullissivimmit akuerineqarsimassasoq. Nuna tamakkerlugu inunnik innarluutilinnik sullissivik kommunalbestyrelsimit inassuteqarneq tunngavigalugu akuersissuteqarnissaq pillugu aalajangiissaaq. Inassuteqaatip imarisai suliavit suliavit, suliavit suussusaa apeqqutaalluni allanngorsarsinnaapput, aammalu imarisai kommunalbestyrelsip aamma nuna tamakkerlugu inunnik innarluutilinnik sullissiviup oqaloqatigiinneranni paasinarsisinneqarsinnaapput. Nuna tamakkerlugu inunnik innarluutilinnik sullissiviup akuersissuteqarnissaq pillugu aalajangiinnginnerani, inuup pisariaqartitaasa aamma allanngutsaaliuilluni sungiusaanermi siunertaasup naammattumik paasinarsisinneqarsimanissaa, aalajangiisuulluinnartumik pingaaruteqarpoq. Kommunalbestyrelsip inassuteqaataani qulaajaaneq aamma iliuusissatut pilersaarut suliarineqareersut, iluaqutaasumik aallaavigineqarsinnaapput. Kommunalbestyrelsip allanngutsaaliuilluni sungiusaanissamut inassuteqaataa akuerineqassanersoq nuna tamakkerlugu inunnik innarluutilinnik sullissiviup aalajangernerani, aalajangiinerunngilaq, kisianni sullissiviup ingerlatsivimmi suliaqarneranut ilaatinneqassalluni.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi siunnersuutigineqarpoq, innuttamik allanngutsaaliuilluni sungiusaanermik aamma nuna tamakkerlugu inunnik innarluutilinnik sullissivimmik atuinerannut kommunalbestyrelsip akiliinissaanut, akigititamik ukiumut ataasiarlutik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut.

Aallaavigineqartorli tassaavoq inatsisip atuutilernerani sullissivimmik atuneq atuisutut akiliuteqartoqassanngitsoq, imm. 2.4-mi oqaaseqaatit nalinginnaasut takuuk.

§ 46-mut

Aalajangersakkap siunnersuutigineqartup ikiorsiissutit sorliit qanorlu ittut, kommunalbestyrelsip neqeroorutigisinnaassaneraai pillugit aalajangersakkanik sukumiinerusumik suliaqartoqassasoq

Naalackersuisut pisussaaffilerpai. Ilaatigut inunnut innarluutilinnut ikiorsiissuteqarfiusartup iluani ineriartornermi, malittarisassat ataavartumik naleqqussarneqartarnissaat periarfissinniarlugit piginnaatitsissut ilanngunneqarpoq. Taamaalillugu siunnersuutikkut matumuunakkut ikiorsiinissamik suliniuteqarnerit nalunaarutitigut malittarisassaartinneqassapput. Inuiaqatigiinni teknologikkullu ineriartornermut ikiorsiissuteqartarnermi malittarisassat ataavartumik naleqqussarneqartarnissaat periarfissinniarlugit, nalunaarutikkut malittarisassanik aalajangersaanissaq siunertaavoq.

§ 47-mut

Imm. 1-imut

§ 47-mi siunnersuutigineqarpoq, najugaqatigiiffimmi ineqarnissamut tapersiinnissamut periarfissaq ingerlatiinnarneqassasoq. Inuiaqatigiit qanittumiittut isumaqartinneqarpoq kommunip pineqartup iluani.

Nr. 2-mi aamma 3-mi piumasagaatit inuit annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummi § 39, imm. 1-imik toqqaannartumik ingerlatitseqqiinerupput. Inuk innarluuteqarnini pissutigalugu nammineq angerlarsimaffimmini najugaqarsinnaassanngitsoq pillugu piumasagaammut tunngatillugu, tamanna paasineqassaaq, inuk Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiivigineqarluni nammineq angerlarsimaffimmini nammineersinnaanngitsoq. Inuup timikkut tarnikkulluunniit pisinnaanerata annertuumik killeqarnera pissutigalugu, ulluinnarni pisariaqartitsippat imaluunniit nammineq angerlarsimaffimmini najugaqarsinnaanngippat, tapersorsorneqarnissaa piumasagaataavoq.

Nr. 4-mi piumasagaat ilaannakortumik inuit annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummi § 39, imm. 1-imi kingullermi ilaasumik ingerlatitseqqiineruvoq, taamaattoq erseqqissarneqarpoq, perorsaanikkut suliassatigullu ikiuunnissaq, taamaallaat ulluunerani pisariaqartoq, tassani pineqartoq.

Nr. 5-imi siunnersuutigineqarpoq, inuup pisariaqartitai najugaqatigiiffimmi naammasineqarsinnaassasut, piumasagaataassasoq. Piumasagaat isumaqarpoq, inuup tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsinera najugaqatigiiffimmi naammasineqarsinnaanersoq, imaluunniit najugaqarfimmi illersugaasumi ineqarnissamik inuup neqeroorfigineqarnissaa isumaliutersuutigineqartariaqaraluarnersoq, kommunalbestyrelsip, najugaqatigiiffimmi ineqarnissaq pillugu aalajangiinissaq sioqqullugu aammalu naleqqunnerpaamik qulaajaanermut ilaatillugu paasiniassagaa.

Imm. 2-mut

UPA 2019/XX

IIAN – Suliap normua: 201X - XXXX

Imm. 1 malillugu inuup tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsinera nunaqqataasunut qanittumi najugaqaqatigiiffimmiinnermi naammassineqarsinnaanngippat, inuk innarluutilik najugaqaqatigiiffimmi, kommunimi allami inissisimasumi najugaqaqatigiiffimmi najugaqarnissamik kommunalbestyrelsip neqeroorfigisinnaagaa, aalajangersakkap periarfissippaa.

Kommunalbestyrelse kommunimi allami inissisimasumi najugaqaqatigiiffimmi najugaqarnissamik neqerooruteqarpat, imm. 1, nr. 1-5-imi piumasaqaatit naammassineqarsimassapput.

Kommunimi allami inissisimasumi najugaqarnissamik neqerooruteqarsinnaaneq imm. 1-imi aalajangersakkanut naleqqiullugu pingaernerutinneqarsinnaanngilaq. Aalajangersakkami imm. 1 malillugu inuiaqatigiinnut qanittumiittumi najugaqaqatigiiffimmi najugaqarnissamik kommunalbestyrelse neqerooruteqassaaq, imm. 2 malilluguli taamaallaat neqerooruteqarsinnaaneq periarfissaalluni.

Taamaattoq kommunalbestyrelsinik allanik najugaqaqatigiiffinnik atuisinnaanissaq pillugu isumaqatigiissusiorsinnaanerup ammaaneratigut, inuup innarluutillip najugaqaqatigiiffiillu ataasiakkaat akornanni naleqquttumik inissiinissamut periarfissaqarneq aalajangersakkap periarfissippaa. Tamassumattaq kommunit akimorlugit nukinnik pitsaanerpaamik atuisinnaaneq periarfissippaa.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami piumasaqaatit kommunalbestyrelsip kommunimi allami najugaqaqatigiiffimmi inissamik neqerooruteqarsinnaaneranut piumasaqaatigineqartut, maleruagassiivigineqarput.

Siullermik piumasaqaatigineqarpoq inummit innarluutilimmit imaluunniit taassuma akisussaasuanit akuersissummik piniartoqassasoq. Taamaalluni kommunalbestyrelsip inuup avatangiisiminut qanittumi najugaqaqatigiiffimmi inissarsinissamut piumasaqaataanik saneqqutsisinnaanissaanut, inuk tamatumunnga akuersisimassasoq, piumasaqaataavoq.

Kommunalbestyrelsip inuk innarluutilik imaluunniit taassuma akisussaasua paasissutissanik taassuma, paasissutissanik tunngaveqartumik aalajangiisinnaanissamut pisariaqartitaanik tunissagaa, akuersinissap piniarnerani qulakkeerneqassaaq.

Inuk tamatuma kingorna najugaqaqatigiiffimmi aalajangersimasumi kommunimi allami inissisimasumi inissap tigusissaa pillugu akuersissaaq. Akuersinissamut ilusissanut piumasaqaateqanngilaq, taamaattoq tamanna oqaasiinnakkut oqaatigineqarsimappat sullissisup allakkiatut ilusilimmi akuersineq allassavaa.

Inuup nuunnissamut akerliusup imaluunniit tamatumunnga paasinartumik akuersinissamut piginnaasaqanngitsup, § 36 Isumaginninnermik suliassaqarfimmi pissaanermik atuneq pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu najugaqarfissatut neqeroorummut aalajangersimasumut tigutinnissaa aalajangiiffigeqqullugu kommunalbestyrelse Naalakkersuisumut isumaginninnermut tunngasutigut akisussaasumut (Ilaqtariinnermut Naalakkersuisumut) inassuteqarsinnaavoq, taakkulu innersuussutigineqarput.

Immikkoortoq 2-mi allassimavoq, inuup kommunip angerlarsimaffigisaata najugaqatigiiffimmi aalajangersimasumi inissamik neqeroorfigineqarsinnaalernissaanut, inuup kommunip angerlarsimaffigisaata aamma najugaqatigiiffiup aalajangersimasup inissisimaffigisaani kommunalbestyrelsip akornanni allaganngorlugu saneqqunneqarsinnaanngitsumik isumaqatigiissuteqarsimassasut.

Aalajangersagaq, kommunalbestyrelse najugaqatigiiffinnik kommunalbestyrelsini allani inissisimasuni pilersinneqarsimasunilu piumasaminik atuisinnaannginnera eqqarsaatigalugu isigineqassaaq.

§ 48-mut

Imm. 1-imut

§ 48-imi siunnersuutigineqarpoq, najugaqarfimmi illersugaasumi ineqarnikkut tapersiivigineqarnissamik periarfissaq, ingerlatiinnarneqassasoq. Inuit tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsinerusut aallaaviatigut najugaqatigiiffimmi najugaqarnikkut pisariaqartitaat matussuserneqarsinnaagaluartut, najugaqarfimmi illersugaasumi najugaqarnikkut ikiorneqarnissap isumassorneqarnissallu pisariaqartinneqartup qulakkeernissaanut, tapersiinissamut periarfissap siunertaraa. Piumasaqaatini nr. 2-mi aamma nr. 3-mi allassimavoq, inuup timikkut tarnikkulluunniit pisinnaanerata annertuumik killeqarnera innarluuteqarneralu peqqutaalluni ulluinnarni pisariaqartitsippat, imaluunniit inuup timikkut tarnikkulluunniit pisinnaanerata annertuumik killeqarnera innarluuteqarneralu peqqutaalluni nammineq angerlarsimaffimmini najugaqarsinnaanngippat, tapersersorneqarnissaa piumasaqaataasoq.

Aalajangersagaq malillugu kommunalbestyrelsip inuk innarluutilik najugaqarfimmi illersugaasumi ineqarnissamik neqeroorfigissavaa, tamatumunngalu inuk innarluutilik akuersissaaq. Tassani pineqarpoq paasinartumik, namminerlu piumassuseq naapertorlugu akuersineq.

Inuup nuunnissamut akerliusup imaluunniit tamatumunnga paasinartumik akuersinissamut piginnaasaqanngitsup, § 36 Isumaginninnermik suliassaqarfimmi pissaanermik atuneq pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu najugaqarfissatut neqeroorummut aalajangersimasumut tigutinnissaa aalajangiiffigeqqullugu kommunalbestyrelse Naalakkersuisumut isumaginninnermut akisussaasumut (Isumaginninnermut Naalakkersuisumut) inassuteqarsinnaavoq, taakkulu innersuussutigineqarput.

UPA 2019/XX

IIAN – Suliap normua: 201X - XXXX

Nr. 4 malillugu piumasaqaataavoq, inuk najugaqaqatigiiffimmi neqeroorutigineqarsinnaasunit annertunerusumik tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisuussasoq, ilanngullugu ulloq unnuarlu tamaat tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsilluni. Taamaattoq innuttaasoq annertuumik tapersiivigineqarluni najugaqaqatigiiffimmiissinnaassagaluartoq, innuttaasup tamanna kissaatigippagu, kommunalbestyrelse najugaqarfimmi illersugaasumi ineqarnissamik neqerooruteqarnissamut periarfissaqarpoq. Kommunalbestyrelsimut periarfissaatinneqartoq tassani pineqarpoq, aammalu assersuutigalugu innuttaasup qanigisaannut qaninnerusumi inissisimanera pissutigalugu, innuttaasup nammineerluni najugaqarfimmi illersugaasumi ineqarnissaq kissaatigissagaa, pisariaqarluni.

Nr. 5-imi siunnersuutigineqarpoq, inuup pisariaqartitai najugaqarfimmi illersugaasumi ineqarnermi naammassineqarsinnaassanngitsut, piumasaqaataassasoq. Piumasaqaatip kingunerisaanik, inuup tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsinera najugaqarfimmi illersugaasumi naammassineqarsinnaanersoq, imaluunniit inuup ulloq unnuarlu neqeroorummiinnissamik neqeroorfigineqarnissaa isumaliutersuutigineqartariaqaraluarnersoq, kommunalbestyrelsip, najugaqarfimmi illersugaasumi ineqarnissaq pillugu aalajangiinnginnermi aammalu naleqqunnerpaamik qulaajaanermut ilaatillugu, paasinarsisissavaa.

Imm. 2-mut

Imm. 1 malillugu inuup tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsinera nunaqqataasunut qanittumi najugaqarfimmi illersugaasumi naammassineqarsinnaanngippat, inuk innarluutilik najugaqarfimmi illersugaasumi, kommunimi allami inissisimasumi najugaqarfimmi illersugaasumi najugaqarnissamik kommunalbestyrelsip neqeroorfigisinnaagaa, aalajangersakkap periarfissippaa.

Kommunalbestyrelse kommunimi allami inissisimasumi najugaqarfimmi illersugaasumi najugaqarnissamik neqerooruteqarpat, imm. 1, nr. 1-5-imi piumasaqaatit naammassineqarsimassapput.

Kommunimi allami inissisimasumi najugaqarfimmi illersugaasumi najugaqarnissamik neqerooruteqarsinnaaneq imm. 1-imi aalajangersakkanut naleqqiullugu pingaernerutinneqarsinnaanngilaq. Aalajangersakkami imm. 1 malillugu inuiaqatigiinnut qanittumiittumi najugaqarfimmi illersugaasumi najugaqarnissamik kommunalbestyrelse neqerooruteqassaaq, imm. 2 malilluguli taamaallaat neqerooruteqarsinnaaneq periarfissaalluni.

Taamaattoq kommunalbestyrelsinik allanik najugaqarfinnik illersugaasunik atuisinnaanissaq pillugu isumaqatigiissusiorsinnaanerup ammaaneratigut, inuup innarluutillip najugaqarfinni illersugaasuni ataasiakkaat akornanni naleqquttumik inissiinissamut periarfissaqarneq aalajangersakkap

UPA 2019/XX

IIAN – Suliap normua: 201X - XXXX

periarfissippaa. Tamassumattaq kommunit akimorlugit nukinnik pitsaanerpaamik atuisinnaaneq periarfissippaa.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami piunasaqaatit kommunalbestyrelsip kommunimi allami najugaqarfimmi illersugaasumi inissamik neqerooruteqarsinnaaneranut piunasaqaatigineqartut maleruagassii vigineqarput.

Siullermik piunasaqaatigineqarpoq inummit innarluutilimmit imaluunniit taassuma angajoqqaatut akisussaasuanit akuersissummik piniartoqassasoq. Taamaalilluni kommunalbestyrelsip inuup avatangiisiminut qanittumi najugaqarfimmi illersugaasumi inissarsinissamut piunasaqaataanik saneqqutsisinnaanissaanut, inuk tamatumunnga akuersisimassasoq, piunasaqaataavoq.

Kommunalbestyrelsip inuk innarluutilik imaluunniit taassuma akisussaasui paasissutissanik taassuma, paasissutissanik tunngaveqartumik aalajangiisinnaanissamut pisariaqartitaanik tunissagaa, akuersinissap piniarnerani qulakkeerneqassaaq.

Inuk tamatuma kingorna najugaqarfimmi illersugaasumi aalajangersimasumi kommunimi allami inissimasumi inissap tigusissaa pillugu akuersissaaq. Akuersinissamut ilusissanut piunasaqaateqanngilaq, taamaattoq tamanna oqaasiinnakkut oqaatigineqarsimappat sullissisup allakkiatut ilusilimmi akuersineq allasavaa.

Inuup nuunnissamut akerliusup imaluunniit tamatumunnga paasinartumik akuersinissamut piginnaasaqanngitsup, § 36 Isumaginninnermik suliassaqarfimmi pissaanermik atuneq pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu najugaqarfissatut neqeroorummut aalajangersimasumut tigutinnissaa aalajangiiffigeqqullugu kommunalbestyrelse naalackersuisoqarfimmut isumaginninnermut akisussaasumut (Ilaqutariinnermut Naalackersuisumut) inassuteqarsinnaavoq, taakkulu innersuussutigineqarput.

Immikkoortoq 2-mi allasimavoq, inuup kommunip angerlarsimaffigisaata najugaqarfimmi illersugaasumi aalajangersimasumi inissamik neqeroorfigineqarsinnaalernissaanut, inuup kommunip angerlarsimaffigisaata aamma najugaqarfiup illersugaasup aalajangersimasup inissimaffigisaani kommunalbestyrelsip akornanni isumaqatigiissuteqarsimassasut.

Aalajangersagaq, kommunalbestyrelse najugaqarfinnik illersugaasunik kommunalbestyrelsini allani inissimasuni pilersinneqarsimasunilu piunasaaminik atuisinnaannginnera eqqarsaatigalugu isigineqassaaq.

§ 49-mut

§ 49-mi siunnersuutigineqarpoq ulloq unnuarlu neqeroorummiinnertut ilusilimmik tapersiinnissamut periarfissaqarneq ingerlatiinnarneqassasoq. Aalajangersakkami siunertaavoq inuit innarluutillit, tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsinerpaat, pisariaqartitaannik naammassinniffiusumik, naammattumik immikkullu ilisimannittunit tapersorsorneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa.

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, ulloq unnuarlu neqeroorummiinnissamik neqerooruteqarnissaq pillugu kommunalbestyrelsip aalajangiinissaanut, arlalinnik piumasaqaateqartoqassasoq.

Piumasaqaataavoq, inuk innarluuteqarnini pissutigalugu ulluinnarni tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsissasoq, aammalu inuk innarluuteqarnini pissutigalugu nammineq angerlarsimaffimmini najugaqarsinnaassanngitsoq. Piumasaqaatit taakkua marluk piumasaqaatinut najugaqatigiiffinnut aamma najugaqarfinnut illersugaasunut tunngatinneqartunut naapertuuttumik nassuiarneqassapput.

Piumasaqaataavoq, inuk najugaqarfimmi illersugaasumi neqeroorutigineqarsinnaasunit annertunerusumik tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsissasoq. Tapersiivigineqarnissamut pisariaqartitsineq aallaaviussaaq, inuup timikkut tarnikkulluunniit pisinnaanerata annertuumik killeqarnera peqqutaalluni, annertuumik immikkullu ittumik ulluinnarni suliassanut imaluunniit paaqqutarineqarnermut, isumassuinermut isumaginninnermulluunniit tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsippat, taannalu tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsineq taamaallaat ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnermi pineqarsinnaavoq. Tassani kommunimi najugaqarfinni illersugaasuni, kommunalbestyrelsip § 14 malillugu pilersuisussaataitanera eqqarsaatigalugu inummut siunissami qanittumi inissaqartitsiviusinnaasumi, suut tapersiissutigineqarsinnaanersut naliliisoqassaaq. Aammattaaq siunissami najugaqarfinnut illersugaasunut aamma ulloq unnuarlu neqeroorutinut siunnerfiusunut tunngatillugu qalleraattoqassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Inuk innarluutilik najugaqarfimmi illersugaasumi inissiami annertuumik tapersorsorneqarluni nammineersinnaassagaluartoq, inuup innarluutillip tamanna kissaatigippagu, kommunalbestyrelse ulloq unnuarlu neqeroorummiinnissamik neqerooruteqarnissamik periarfissaqarpoq. Tassani kommunalbestyrelsimut periarfissaliunneqartoq pineqarpoq, aammalu assersuutigalugu immikkut ilisimasalinnit tapersorsorneqarnissap periarfissarissaarnerunera imaluunniit innuttaasup qanigisaannut qaninnerusumi inissisimanera pissutigalugit, ulloq unnuarlu neqeroorummiinnissaq innuttaasup nammineerluni kissaatigissagaa pisariaqarpoq.

Inuup pisariaqartitai ulloq unnuarlu neqeroorummiinnermi naammassineqarsinnaassasut piumasaqaataavoq. Piumasaqaatip kingunerisaanik, inuup tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitai Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu neqeroorummi naammassineqarsinnaanersut, imaluunniit

Danmarkimi ulloq unnuarlu neqeroorummiinnissamik inuk neqeroorfigineqassanersoq isumaliutersuutigineqartariaqaraluarnersoq, kommunalbestyrelsip ulloq unnuarlu neqeroorummiinnissamat pillugu aalajangiinninnermi aammalu naleqqunerpaamik qulaajaanermut ilaatillugu, paasinarsisissavaa.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq, innuttaasoq ulloq unnuarlu neqeroorummiittoq kaaasarfimmiussanik atisarsiniutissanillu pisinnaatitaaffeqassasoq, pisortanit allanik pilersugaanermik pisartagaqanngippat.

Imm. 3-mut

Kaasarfimmiussat aamma atisassarsiutissat pillugit maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamat Naalakkersuisut pisussaatinneqarput. Aalajangersagaq aningaasartat annertussusissaat, aningaasat atorsinnaasat pillugit, aamma ulloq unnuarlu neqeroorutip perorsaanermik pissuteqartumik aningaasanik uninngatitsinissamik periarfissaqarnera pillugit aalajangersaanermut atorineqassasoq eqqarsaatigineqarpoq.

§ 50-imut

§ 50-imi siunnersuutigineqarpoq, inuup innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummiinnissamat periarfissaqarnera, ingerlatiinnarneqassasoq. Aalajangersakkami siunertaavoq, inuup immikkut ilisimasaqarfiusumik tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinera Kalaallit Nunaanni naammassineqarsinnaanngippat, inuup taamaakkaluortoq Kalaallit Nunaata avataani pisariaqartunik neqeroorutitik neqeroorfigineqarsinnaanera, qulakkeerineqassasoq. Erseqqissarneqarpoq, Kalaallit Nunaanni pisariaqartunut tapersersuinissamat periarfissaarussimassasoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersaavigineqarpoq kommunalbestyrelsip malitassatut pingaarnertut Kalaallit Nunaata avataanut inissiinermik atuisannginnissaa.

Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, inuk innarluutilik ulloq unnuarlu najugaqarnissami, inatsit § 47 naapertorlugu najugaqatigiiffimmi, inatsit § 48 naapertorlugu najukkami illersukkami imaluunniit inatsit § 49 naapertorlugu ulloq unnuarlu najugaqarfimmi inissaanik neqeroorfigineqassasoq. Piumasaqaataavoq kommunalbestyrelsip ulloq unnuarlu najugaqarneq pineqartoq Kalaallit Nunaanniissasoq qulakkiissagaa, imm. 2-mi atuutsitsinnginnissamat aalajangersagaq pineqanngippat.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq, inuup innarluutillip Kalaallit Nunaata avataani ulloq unnuarlu neqeroorummiinnissamik neqeroorfigineqarnissaa kommunalbestyrelsimit inassutigineqartoq tunngavigalugu Naalakkersuisut akuersissuteqassasut. Inassutigineqartup imarisai suliavit suliamut allangorarsinnaapput aammalu suliap suussusaa apeqqutaassalluni, aammalu imarisai kommunalbestyrelsip aamma Naalakkersuisut oqaloqatigiinnerisigut paasinarsisinneqarsinnaallutik. Naalakkersuisunut inassuteqaatip nassiunneqannginnerani, inuup tapersersorneqarnissamut pisariaqartitsinerat naammattumik paasinarsisinneqarsimanissaa, aalajangiisuusaaq. Kommunalbestyrelsip inassutigisaani qulaajaaneq aamma iliussissatut pilersaarut suliarineqareersut aallaavigineqarpata iluaqutaasinnaavoq.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi siunnersuutigineqarpoq, Kalaallit Nunaata avataani ulloq unnuarlu neqeroorummiinneq pillugu maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut. Piginnaatitsissut ilaatigut suliassanik suliarinninnermi suleriaatsit, kommunalbestyrelsip inassuteqaataa, malinnaaneq aamma angerlartitsinnermi suleriaatsit pillugit maleruagassanik aalajangersaanermut atorneqassasut eqqarsaatigineqarpoq.

§ 51-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami nutaajusumi siunnersuutigineqarpoq, piginnaanngorsarnissaaq imaluunniit peqqissartinnissaaq siunertaralugu, kommunalbestyrelse inummut innarluutilimmut Kalaallit Nunaata avataani inissinneqarallarnissamik neqerooruteqarsinnaanermut periarfissinneqassasoq.

Piginnaanngorsaqqiineq ima paasillugu, inummut ataatsimut piginnaasakinnerusumut piginnaasamilluunniit aarlerinaatilimmut suliniutit arlallit, sapinngisamik pisinnaasaqarlualernissaat piginnaasaminnillu attassiinnarnissaannut tapersersuiffiusut, tassunga ilanngullugu inuiaqatigiinnut avatangiiserisanut peqataasinnaaneq.

Tamatumuuna anguniagaq tassaavoq, inuit piginnaasakinnerusut kiffaanngissuseqalissasut namminerlu aalajangiisinnaalerlutik taamatullu inuttut kiffaanngissuseqalersinnaallutik. (Paasissutissarsiffik: World Health Organisation, 2011)

Inuup pisariaqartitaasa Kalaallit Nunaanni naammassineqarsinnaannginnerat piimasaqaataavoq, assersuutigalugu inuup innarluutillip innarluutaa pillugu immikkut ilisimasalinnik pisariaqartinneqartunik peqannginnera peqqutaassaaq.

Aalajangersagaq malillugu najugaqarallarnert assarsuutigalugu efterskoleni immikkut ittuni imaluuniit Københavni Instituttet for Blinde og Svagsynede-mi pisinnaapput.

Aalajangersagaq malillugu neqerooruteqarneq meeqqanut aamma inersimasunut innarluutilinnut tunniunneqarsinnaavoq.

Aalajangersagaq Inatsisartut inatsisaata sinneratulli, inatsisit allat saniatigut periarfissaavoq. Tamanna ilaatigut isumaqarpoq, efterskolimut immikkut ittumi atuarnissamut ilinniartitaanermut inatsisit malillugit tapersiisoqarsinnaappat, tapersiineq ilinniartitaanermut inatsisit malillugit pissasoq aammalu aalajangersagaq manna malillugu pissanngitsoq.

Imm. 2-mut

Imm. 2-imi siunnersuutigineqarpoq, aalajangersagaq malillugu Kalaallit Nunaata avataani inissiigallarnissaq pillugu maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut. Piginnaatitsissut ilaatigut inissiigallarnernup sivilissusissaa pillugu maleruagassanik aalajangersaanermut atorineqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

§ 52-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami nutaajusumi, inuup innarluutillip pinerluttuliornermut inatsisini suliassamut atatillugu pinerluttoqarsimatillugu suliame illoq unnuarlu neqeroorummi matoqqasumi inissiisoqarsinnaaneranut, periarfissiisoqarpoq. Aalajangersakkami siunertaavoq inuup innarluutillip nakkutigineqarnissaanut, taarsiullugu Kalaallit Nunaanni illoq unnuarlu neqeroorummi isumannaallisakkami inissinneqarsinnaanerata qulakkeerneqarnissaa.

Siullertut takuneqarsinnaavoq, inuk innarluutilik eqqartuussisaatsimut inatsimmi § 358, § 361, imm. 2, nr. 3 naapertorlugit, malillugu inuk innarluutilik angerlarsimaffimmi naleqquttumi imaluunniit illoq unnuarlu neqeroorummi isumannaallisagaasumi ingerlanneqassasoq, eqqartuussivik aalajangersimappat, illoq unnuarlu neqeroorummi isumannaallisagaasumi inissiisoqarsinnaassasoq.

Aappaattut takuneqarsinnaavoq, eqqartuussisaatsimut inatsimmi § 359, § 361, imm. 2 nr. 3 naapertorlugit inuk innarluutilik angerlarsimaffimmi naleqquttumi imaluunniit paaqqinnittarfimmi isumannaallisagaasumi inissinneqarsinnaasoq, eqqartuussivik aalajangersimappat illoq unnuarlu neqeroorummi isumannaallisakkami inissiisoqarsinnaasoq. Erseqqissaatigineqassaaq taaguut “paaqqinnittarfik” eqqartuussisaatsimut inatsimminngaanneermat, kisiannili matumani inatsisartut inatsisaani “paaqqinnittarfik” paasineqassaaq illoq unnuarlu neqeroorutitut.

Pingajuattut takuneqarsinnaavoq, Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsit kapitali 32 imaluunniit 33 malillugu, pineqaatissiinerit pillugit eqqartuussivik aalajangersimappat ulloq unnuarlu neqeroorummi isumannaallisagaasumi inissiisoqarsinnaasoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkamit kommunalbestyrelsit tiggummigallagassanngortitsinermi inissiivissamik politiinit isumannaatsuunissaq pillugu illersorneqarsinnaasutut nalilerneqarsimasumik pissarsinissaannik pisussaaffilerneqarput.

Eqqartuussivik imm. 1, nr. 1 malillugu aalajangeereernerata, aalajangersakkap aalajangertarpaa, kommunalbestyrelse pilertornerpaamik, kingusinnerpaamillu 72 tiimit qaangiutsinnagit, inuk innarluutilik tiggummineqarallarfigisinnaasaanik pissarsisimassasoq, inummut innarluutilimmut naleqqutinngitsumi isertitsivimmi assigisaaniluunniit inuk innarluutilik tiggummigallarneqannginniassammat. Tassa kommunalbestyrelsip suliassaraa upalungaarsimanissaq eqqarsaatigalugu suliaqarnissaq.

Imm. 3-mut

Politiinit isumannaallisaanikkut isumannaasutut nalilerneqartumik, tiggummigallagaanermut inissiiffissamik pissarsissut aalajangersakkap kommunalbestyrelsit pisussaaffilerpai. Imm. 1, nr. 2 malillugu eqqartuussiviup aalajangeereernerata kingorna, aalajangersakkap aalajangertarpaa, kommunalbestyrelse pilertornerpaamik, kingusinnerpaamillu 72 tiimit qaangiutsinnagit, inuk innarluutilik tiggummineqarallarfigisinnaasaanik pissarsisimassasoq, inummut innarluutilimmut naleqqutinngitsumi isertitsivimmi assigisaaniluunniit inuk innarluutilik tiggummigallarneqannginniassammat. Tassa kommunalbestyrelsip suliassaraa upalungaarsimanissaq eqqarsaatigalugu suliaqarnissaq.

§ 53-mut

Aalajangersakkami nutaajusumi, eqqartuussaannerup pillarneqaatigineqarneranut atatillugu inuup innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummi isumannaallisagaasumi inissinneqarsinnaaneranut periarfissiisoqarpoq. Aalajangersakkami siunertaavoq inuup innarluutillip, eqqartuussaannermini pillagaasussaq Kalaallit Nunaanni pillagaannermini ulloq unnuarlu neqeroorummi isumannaallisagaasumi issinnaanissaata qulakkeerneqarnissaa, soorlu § 18-imi inatsisartut inatsisaani nassuiarneqartoq.

§ 54-imut

Aalajangersagaq misileraanernut tunngatillugu inatsit atuuttoq ingerlatitseqqiineruvoq, taamaalilluni kommunalbestyrelse misileraanermik pilersitsisinnaalluni, tassani inuit innarluutillit

tapersiissutissatut periarfissat, Inatsisartut inatsisaanni matumani allassimasut saniatigut, tapersiissutinik neqeroorfigineqarsinnaallutik.

Misileraalluni aalajangersakkap kommunini neqeroorutit ineriartortinneqarnerisa patajaallisarnissaat siunertaraa, isumalluutinillu pitsaanerusementik atorluanaanissamik periarfissap qulakkiissallugu.

Misileraalluni aalajangersakkaniit allaniit misilittakkat takutippaat misiliinermik pilersitsisinnaanissaq pisariaqartinneqartoq, taamaaliornikkullu matumani inatsisartut inatsisaani eqqartorneqartumi neqeroorutit allat pilersinneqassammata.

Kommunalbestyrelse taamaallaat Naalakkersuisut akuersissuteqarnerat malillugu tapersiisarnermut aaqqissuussamik pilersitsisinnaavoq, taamatullu atugassarititaasut misileraanermut piumasagaatigineqartut malinneqanngippata, misileraanerit suulluunniit unitsinneqarsinnaassapput. Misileraanernut aalajangersimasunut, erseqqinnerusementik killissalorsorneqartunut taamaallaat akuersissuteqartoqarsinnaavoq.

Misileraaneq sulianik ilisimasaqarnikkut illersorneqarsinnaasoq aammalu aningaasaqarnikkut piujuarsinnaasoq taamatullu suliassanik aalajangersimasunik misileraanermut ataqatigiissinneqarsinnaassasoq, akuersissuteqarnissamut piumasagaataavoq.

Misileraanerup nakkutilliivigineqarnissaanut pisinnaatitaaneq pillugu aalajangersakkanik akuersissuteqarnermi aalajangersaasoqarsinnaavoq.

§ 55-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami *imm. 1*-imi tikeraarluni angalanissamut periarfissaqarneq pillugu maleruagassat, inunnut innarluutilinnut ataasiakkaanut piumasagaatitaqanngitsumik pisinnaatitaaffinngorlugit, allanngortinneqarput.

Imm. 1 malillugu inuk innarluutilik, 18-it sinnerlugit ukiulik, aammalu pineqartup angerlarsimaffigisaata avataani najugaqaqatigiiffimmiittoq, najugaqarfimmi illersugaasumiittoq, imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummiittoq, sumiiffimmuut angerlarsimaffigisaminut akili-unneqarluni ukiumut ataasiarluni tikeraarluni angalanissamut pisinnaatitaavoq.

Aalajangersakkami siunertaavoq inuit sumiiffiup angerlarsimaffigisamik avataaniittut, sumiiffimmuut angerlarsimaffigisaminut atassuteqarnerminnik attassiinnarnissaannik ikiorneqarnissaat. Sumiiffimmik angerlarsimaffigisamik oqarnermi illoqarfik imaluunniit

nunaqarfik, inuup najugaqarfissatut neqeroorummut nuunnissaa sioqqullugu, inuup innarluutillip najugaqarfigisaa, tikeraarluni angalanissamut tunngavilersuutigineqartoq, innersuussutigineqarpoq.

Pissutsit allat, ilanngullugu inuup innarluutillip inuttut atassuteqarfii, naliliinermi ilanngun-neqarsinnaapput. Tamanna pisinnaavoq, assersuutigalugu inummut innarluutilimmut qanigisaasut siusinnerusukkut najugaqarfigisimasaminnit allamut nuussimappata. Taamatut pisoqartillugu qanigisaasut najugariligaannut tikeraarluni angalasoqarsinnaatitaavoq, taamaaliornikkut qanigisanut atassuteqarneq pitsaanerpaamik qulakkeerneqassammat.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi aamma siunnersuutigineqarpoq qanigisaasut inuup innarluutillip tikeraarluni angalasinnaatitaaneranut ilaatinneqarnissamut periarfissaq ilanngunneqassasoq. Qanigisaasut tikeraarluni angalanissamut periarfissaqarnerat inuup innarluutillip periarfissaqarneranut taarsiullugu angalaneruvoq. Taamaalilluni tunngavissaritinneqarpoq qanigisaasut tikeraarluni angalanissamut pisinnaatitaanermi ilaatinneqarsinnaasut, inuk nammineerluni tikeraarluni angalanissamik atuisinnaangimmat. Aaqqissuussineq assersuutigalugu qitornamut 18-it sinnerlugit ukiulimmut angajoqqaat tikeraarnissamut ikiorsernissaannut atorneqarsinnaassaaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami *imm. 3*-mi siunnersuutigineqarpoq, meeqqanut inuusuttunullu innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorummiittunut, sumiiffimmut angerlarsimaffigisamut imaluunniit angajoqqaat najugaannut ukiumut marloriarluni tikeraarluni angalanernut, erseqqissumik piumasaaqatitaqanngitsumillu pisinnaatitaaffiliineq atuutsinneqalissasoq. Marloriarluni tikeraarluni angalanissamik pisinnaatitaaneq 18-inik ukioqalernissaaq tikillugu ilanngullugulu atuutissaaq.

Taamatuttaaq angajoqqaatut akisussaasut, imaluunniit qanigisaasut allat tikeraarluni angalasinnaanermut aalajangersakkap periarfissippai. Tamanna nalilersuinermi meeqqamut pitsaanerpaajusutut isigineqarpat, angajoqqaatut akisussaasut, imaluunniit qanigisaasut allat tikeraarluni angalasinnaapput.

Meeqqap imaluunniit inuusuttup tikeraarlutik angalanerannut siunertaavoq, inuup nunamut sumiiffimmut angerlarsimaffigisaminut atassuteqarnerminik attassiinnarnissaa. Aallaavigineqarpoq tikeraarlutik angalanerat sumiiffimmut angerlarsimaffigisamut ingerlassasoq.

Taamaattoq tikerarnerup meeqqap sumiiffiani ingerlanneqarpat, qaqutigoortumik meeqqap pisariaqartitsineranut naapertuunnerunersoq, ataasiakkaatigut nalilersuinissamut periarfissaqarnerup attatiinneqarnissaa, aalajangersakkami kissaatigineqarpoq.

Meeqqap angajoqqaatullu akisussaasut akornanni attaveqarnerup attatinnarnissaanut tamanna pisariaqartoq naliliisoqarpat, 3-jussaanik tikeraarluni angalanissamik akuersisoqassaaq. Pingajussaannik angalanissaq pisariaqarnerisoq, meeqqap aamma angajoqqaatut akisussaasut imminnut attaveqarnerat ataasiakkaatigut nalilersuiffigineqarnera malillugu aalajangerneqassaaq. “Meeqqap angajoqqaallu akornanni attaveqatigiinnerup attatiinnarneqarnissaa” pisariaqartutut isigineqarnerisoq, ataasiakkaarlugit nalilersorneqartassapput. Aalajangersakkami taamaattoq aallaaviusiq tassaappat, tikeraarluni angalaqqinnerup meeqqap angajoqqaallu akornanni attaveqatigiinneq pitsaanerulersinnaasutut nalilerneqarpat, tikeraarluni angalaneq akuerineqassaaq.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami *imm. 4*-mi imm. 1, imm. 2, aamma imm. 3 malillugit, aamma inuit innarluutillit Kalaallit Nunaata avataani inissisimasut akileriikkamik angalalluni tikeraarsinnaatitaapput.

Aammattaq aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq inuk innarluutilik 18-it aamma 24-t akornani ukiulik, Kalaallit Nunaata avataani ulloq unnuarlu neqeroorummiikkallartoq, inuit 18-it sinnerlugit ukiullit ukiumut ataasiarlutik akiliunneqarlutik tikeraarlutik angalanissamut taamaallaat periarfissaqassasut aalajangersakkami matumani imm. 1-ip killiliinermik imaqarnera apeqqutaatinnagu, akiliunneqarluni marloriarluni tikeraarluni angalanissamut pisinnaatitaasut.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkami imm. 5-imi aalajangersarneqarpoq, inuk innarluutilik 18-it sinnerlugit ukiulik, 18-inik ukioqalereernermi kingorna ukiunit 10-nit sivilisunerusumik ulloq unnuarlu neqeroorummiissimasoq, tassa imaappoq inuk 29-nik ukioqalereernermi kingorna sumiiffimmut angerlarsimaffigisaminut, ukiut 2-kkaarlugit ataasiarluni tikeraarluni angalanissamut pisinnaatitaasoq.

Aalajangersagaq ima isigineqassaaq, inunnut sivilisuumik najugaqarsimasunut tunngatillugu, piffissap ingerlanerani ulloq unnuarlu neqeroorummi sulisunut najugaqartunullu ima atassuteqalersimassasoq, angerlarsimaffimminut atassutaa annikillilluni. Taamaattoq inuup tamanna suli kissaatigippagu sumiiffimmut angerlarsimaffigisamut atassuteqarnerup attatiinnarsinnaanissaanut aalajangersakkami periarfissiisoqarpoq.

Imm. 6-imut

Imm. 6-imi aalajangersakkap, inuup imaluunniit angajoqqaasutut akisussaasup, illoqarfimmut angerlarsimaffigisaata qanittuanut, tikeraarluni angalanermik tunisisinnaanermik periarfissippaa.

Aalajangersakkap atuuffissarissavaa pisuni piviusunngortinneqarsinnaanngitsuni, imaluunniit kommunalbestyrelsimut atatillugu annertuallaanik aningaasartuutinik akiligassiinermi, inuup innarluutillip angerlarsimaffigisaanut ingerlanniarnerni ajornakusoortinneqarnerani.

Tamatuma saniatigut tapersiinissamut periarfissat atortorissaarutillu pisariaqartut sumiiffimmi angerlarsimaffigisami pigineqanngippata aalajangersagaq atorneqarsinnaavoq. Imatut paasillugu, inuup innarluutillip sumiiffimmut angerlarsimaffianut ingerlannissaanut tunngatillugu, tapersiinissamik periarfissat amigaataappata tamanna pineqartumut pitsaanerpaanaviannngimmat. Matumani tikeraarluni angalaneq illoqarfimmut qaninnerpaamut tunniunneqarsinnaanera aalajangersakkap periarfissippaa, tassani inuup innarluutillip atortut pisariaqartitai pigineqarmata.

Taamatuttaaq aalajangersakkami aalajangerneqarpoq, illoqarfimmut angerlarsimaffimmut qanittumut imaluunniit angajoqqaatut akisussaasup angerlarsimaffianut tikeraarluni angalaneq tunniunneqarpat, angajoqqaatut akisussaasusut imaluunniit inuup angajoqqaavi qanigisaaluunniit tassunga illoqarfimmut aallarnissaat kommunalbestyrelsimiit aaqqissuunneqassasoq.

Imm. 7-imut.

Imm. 7-imi innersuussutigineqarpoq, tikeraarluni angalanermut ataattillugu aningaasartuutitut akiliisussaataitaneq kommunimi angerlarsimaffigisami kommunalbestyrelsip pisussaaffigigaa. Angalanermut aningaasartuutit tamarmiusut, ilanngullugit ingiaqataasut pisariaqartumik amerlassusillit angalanermut unnuinermullu aningaasartuutaannut, ullut unnuallu angalaffiusunut, tikeraarluni angalanerup sivisussusaani aningaasartuutit akiliisussaataitanermi pineqartunut ilaapput.

Tamatuma saniatigut angajoqqaatut akisussaassuseqartunut, angajoqqaanut qanigisaasunulluunniit allanut atassutillit illoqarfimmut allanut aallarnermi imm. 5-mi malillugu tikeraarluni angalanernut aningaasartuutit kommunalbestyrelsip akilissavai. Matumani siunertaavoq ilaqqat qanigisallu sumiiffimmi angerlarsimaffimmeertut attaveqarfiginerisa attatiinnarnissaa qulakkeerneqassasoq, inuk sumiiffimmut angerlarsimaffianut ingerlanneqarnissaanut periarfissaqanngikkaangat.

Taamaattoq allassimavoq kommunalbestyrelsip akiliisussaataitanera annerpaamik ullut unnuallu 9-t tikeraarluni angalanermut killeqartoq. Tikeraarluni angalanerup aallartinnerani naammassineranilu piffissaq angalaffiusoq, ulluni unnuanilu 9-ni naatsorsuinermi ilaatinneqanngilaq. Aalajangersagaq imatut paasineqassaaq, inuk ulluni unnuanilu 9-ni angerlarsimaffiminiititaasinnasoq, angalanermi piffissaq pisariaqartoq ilanngullugu.

Imm. 8-mut

Imm. 8 tikeraarluni angalanerup aamma aningaasartuutit akiliinerup aaqqissuunneqarnerat pillugu maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput, tassunga ilanngullugit ullormusiassat, ingiaqataanermut ajunngitsorsiassat aamma qanigisaanani ingiaqataanermi sulinermi aningaasarsiassanik annaasaqarneq.

§ 56-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami *imm. 1*-imi inuit innarluutillit, pineqartup sumiiffimmi angerlarsimaffigisaata avataani najugaqaqatigiiffimmiittut, najugaqarfimmi illersugaasumiittut imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummiittut, qanigisaasut annertuumik napparsimanerannut, toqunerannut ilisaanerannullu ataatillugu angalanissamat pisinnaatinneqarput.

Annertuumik napparsimanermi pineqartunut ilaapput ilaatigut kræftimik nappaatit annertuut amerlanersaat aamma qaratsami tinusoornerit aalajangersimasut, uummammi nappaatit annertuut aalajangersimasut aamma uummammi qaratsami taqqatigut nappaatit, timip atortuini unittoorneq taartissamik ikkussinissaq pisariaqartinneqalerluni, sianiutikkut nappaatit ajorsiaortortut aalajangersimasut, ataavartumik isigisaarunneq, tusaasaarutivinneq. Allattukkat tamakkiisuunngillat. Itisiliisumik allattukkanut innersuussutigineqarsinnaavoq Naalakkersuisut: Qanigisaasut qaninnerpaat annertuumik napparsimanerat aamma/imaluunniit toqunerat ilisaanerallu pillugit ilitsersuut.

Angalanissamik pisinnaatitaaneq, inuk nunap killeqarfiisa iluanni avataanniluunniit inissisimanersoq apeqqutaatinnagu, atuuppoq. Angalanissaq aalajangersagaq manna malillugu akuerineqartoq, siunnersuummi § 55 naapertorlugu tikeraarluni angalanissamik pisinnaatitaanermut sunniingilaq.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, kommunalbestyrelse qanigisaasut annertuumik napparsimanerannut, toqunerannut ilisaanerannullu tikeraarluni angalanermut atatillugu, § 55, imm. 7 malillugu maleruagassat malillugit aningaasartuutitut akiliisussaataasoq.

Imm. 3-mut.

Imm. 3 malillugu, inuk annertumik napparsimalerpat imaluunniit immikkut ittunut nalliuttorsiornermut atatillugu, taassuma ataani akunnaatsuliilluni inuuissiortoornermut, kuisittoornermut, apersortitsinermut, katittoornermut, 25-liilluni katiffissiornermut ilisinernullu assigisaanilluunniit inummut innarluutilimmut, sumiiffiup angerlarsimaffigisap avataani najugaqarfissatut neqeroorummiittumut, kommunimi angerlarsimaffigisami kommunalbestyrelse, inuup qanigisaannut qaninnerpaanut angalanissamat tapersiinissamik neqerooruteqassasoq.

Imm. 3 naapertorlugu tapersiineq qanigisaasumut ataatsimut arlalinnuunniit ikiorsiissutigineqassaaq.

Kommunalbestyrelsip *imm. 3* malillugu tapersiinnaanissaanut piunasaqaataavoq, inuup tikeraarneqartup siunnersuummi § 55-imi inunnut pineqartunut ilaasuunissaa.

Oqaatigineqassaaq, aalajangersakkap kommunalbestyrelse taamaallaat tapersiinnaanut piginnaatimmagu, kisianni matumani pisussaaffimmik peqanngilaq.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq inuit annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummi § 43, imm. 2-mik ingerlatitseqqiineruvoq. Aalajangersakkami inatsisini inissisimanerup allanngortinneqarnissaa siunertarineqanngilaq.

Imm. 4-mut

Imm. 4, tikeraarluni angalanerup aqqissuunneqarnera aamma tassunga aningaasartuutunik akiliisarneq pillugit maleruagassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisunut piginnaatitsissummik, imaqarpoq. Maleruagassat § 55, imm. 8-mi piginnaatitsissutitulli pissutsinut tassaniittut assinginut tunngassuteqarsinnaapput, aalajangersakkamut nassuiaatit naapertorlugit.

§ 57-*imut*

Aalajangersagaq malillugu illerfiup assartorneqarnissaanut tamakkiisumik ilaannaasumilluunniit matussutissatut tapersiineq, najugaqartoq sumiiffiup angerlarsimaffigisap avataani najugaqarfissatut neqeroorummiinnermini toquppat, najugaqartumut siunnersuummi § 55-imi pineqartunut ilaasumut kommunimi angerlarsimaffigisami kommunalbestyrelsimit ikiorsiissutigineqassaaq. Kommunalbestyrelse tapersiinnissamik pisussaaffeqanngilaq, kisianni toqukkut qimaguttup imaluunniit taassuma qanigisaasa sumiiffimmi angerlarsimaffigisami ilisinissaq kissaatigalugu oqaatigisimappagu aammalu ataasiakkaatigut tapersiinnissaq pissutsit pisariaqartippassuk, tamakkiisumik ilaannaasumilluunniit matussusiinissaq isumaliutersuutigineqarsinnaavoq. Aalajangersagaq Kalaallit Nunaanniinaq atuutinngilaq, taamaattumik naalagaaffeqatigiinnerup iluaniit nunanillu allaniit Kalaallit Nunaannut illerfimmik angallassinissamut akiliutissamik ikiorsiisoqarsinnaavoq.

§ 58-*imut*

Inuup innarluutillip tapersiivigineqarnissamut pisariaqartitsinera piffissap ingerlanerani ajornerulersimanersoq imaluunniit pitsaanerulersimanersoq apequtaatinnagu, inuit innarluutillit inuup sukulluunniit pisariaqartitsineranut naapertuuttumik tapersiivigineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa aalajangersakkami siunertaavoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami *imm. 1*-imi aalajangersarneqarpoq, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiinerup ingerlasoq siunertaminut iluaqutaanissaa kommunalbestyrelsip akisussaaffigigaa, taamaattumillu inunnut ataasiakkaanut tapersiinerup ingerlaavartumik naleqqussarneqarnissaa qulakkiissallugu.

Inuup innarluutillip tapersiivigineqarnissamik pisariaqartitsinera allanngorsimanersoq kommunalbestyrelse nammineq aallartitaminik ukiumut arlaleriarluni nalilersuinissaminik anguniagaqartariaqarpoq, inuup innarluutaa nalilerneqanngippat ataavartuusoq allanngujaatsuusorlu allanngornissaanillu ilimanaateqanngitsoq.

Inuk innarluutilik tapersiinerup allanngortinneqarnissaanik pisariaqartitsilluni inissisimasoq kommunalbestyrelsip eqqumaffigilerpagu, kommunalbestyrelse tapersiinermi iliuusissat aalajangersimasut suut inuup pisariaqartissimassaneraai nalilersoqqinnissaanut pisussaaffeqarpoq. Kingullermik nalilersuinermit qaammatit arfinillit ingerlareersimannikkaluarpataluunniit apeqqutaatinnagu tamanna atuuppoq. Oqaloqatiginnittarneq pillugu siunnersuutip § 23-ianut nassuiaatit itinerusut uani innersuussutigineqarput.

Aalajangersakkattaq kommunalbestyrelse iliuusissatut pilersaarummik suliaqaqqullugu pisussaaffilerpaa, taamaalilluni tapersiineq unippat siumut isigisumik susoqarnissaa qularnaarneqarniassammat.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq kommunalbestyrelsip ilisimalerpagu inuk innarluutilik eqqortumik tapersiivigineqartanngitsoq, kommunalbestyrelse tapersiinerup allanngortinnissaa pillugu aalajangiinissamut pisussaaffeqarpoq.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq, tapersiinerup allanngortinneqarnissaa pillugu aalajangiisoqassanersoq nalilersuinermut atatillugu, kommunalbestyrelsip inuk innarluutilik aamma inuup angajoqqaatut sinniisua imaluunniit angajoqqaatut akisussaasui, tusarniaaffigissagaa. Kommunalbestyrelse taamaalilluni kommunimi sulisut atorfeqartut imaluunniit sulianut suliarinnittartut allat suliatigut nalilersuinerat taamaallaat tunngavigalugu, tapersiinerup allanngortinneqarnissaa pillugu aalajangiisinnaangilaq. Inuk innarluutilik suliami tusarniaaffigineqassaaq. Tusarniaaneq oqaloqatigiinnikkut ingerlanneqassaaq.

Siunnersuummut § 23-mut oqaaseqaatinut inunnik innarluutilinnik oqaloqatiginnittarnerit pillugit oqaaseqaatit itisilikkat innersuussutigineqarput.

Imm. 4-mut

Imm. 4-mi aalajangersarneqarpoq, tapersiinermi iliuusissat, inummut innarluutilimmut tapersiissutitut ikiorsiissutigineqartut, taakkununga siunnerfiusoq anguneqarpat unitsinneqassasut.

Siunnerfiusup anguneqarsimaneranik nalilersuisoqarpat, innuttaasunut allanut naleqqiullugu inuup qanoq pisinnaasai annikinnerutiginersut isiginiarneqassaaq, inuup ulluinnarni inuunerme ingerlasinnaanera takuneqarsinnaalerpat, tassunga ilanngullugu inuaqatigiinni inuuneq.

Inuup pisinnaasaasa annikillinerisa taarsiullugu inuk pisariaqartitsinermik pilersitsissaaq, innuttaasutulli allatut assinganik inissisimasunik ingerlasinnaassaguni.

Taamaalilluni inuk aningaasatigut pisartagaqarnera ingerlatiinnassanersoq, inuup taarsiullugu pisariaqartitsinera aalajangiisuussaaq.

Kommunalbestyrelse tapersiinerme iliuusissat unitsinneqarnissaat pillugu aalajangiinerme nalilersuisinnaavoq, inummut innarluutilimmut tapersiineq allatut iluseqartoq, maannamut tapersiissutaasumut taarsiullugu atorneqalersinnaanersoq. Inuk tapersiivigineqarnissamik suli pisariaqartitsippat, inuup pisarialimmik tapersiivigineqarnissaa kommunalbestyrelsip isumagissavaa.

Imm. 5-imut

Imm. 5-imi aalajangersarneqarpoq, kapitali 8 malillugu immikkut ittumik tapersiinerup unitsinneqarnissaa pillugu aalajangiisoqannginnerani, § 26 malillugu inummut innarluutilimmut iliuusissatut pilersaarummik aamma § 23 malillugu oqaloqatiginninnermik kommunalbestyrelse suliaqarsimassasoq.

Tapersiinermik unitsitsisoqassanersoq pillugu aalajangiisoqarnissaanik nalilersuinerme atatillugu, inummik innarluutilimmik taassumalu angajoqqaatut sinniisoqarsimaguni sinniisuanik imaluunniit angajoqqaatut akisussaasuunik, taamaalilluni aalajangersakkap kommunalbestyrelse tusarniaassasoq pisussaaffilerpaa. Kommunimi sulisut imaluunniit suliamik suliallit allat naliliineri taamaallaat tunngavigalugit tapersiinerup allangortinneqarnissaa pillugu kommunalbestyrelse aalajangiisinnaangilaq. Inuk innarluutilik suliame tusarniaavigineqassaaq. Tusarniaaneq oqaloqatigiinnikkut pissaaq.

§ 59-mut

Aalajangersakkami siunertaavoq, inuup innarluutillip inersimasup ulloq unnuarlu neqeroorummiinnerata unitsinneqarnissaa pillugu kommunalbestyrelsip aalajangiinerata,

mianerisassat attuumassuteqartut isiginiarlugit, kinaassusersiunnngitsumik nalilersuineq tunngavigalugit pinissaata, qulakkeernissaa.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami *imm. 1* malillugu kommunalbestyrelsip piffissami misissuiffiusumi, tassalu inissiinerup unitsinneqarnissaa pillugu aalajangiisoqarsinnaanissaa sioqqullugu, pissutsit pingaaruteqartut sisamat paasinarsisissimassagai piumasaqaatigineqarpoq.

Pissutsit normuni 1-imit 4-mut allattorneqarput.

Nr. 1-imut

Inuup ulloq unnuarlu neqeroorummit angerlartinneqarnerata kingorna, inuup pisariaqartitsineranik naammassinninnissamut pisariaqartumik kapitali 9 naapertorlugu tapersiivigineqarnerata ingerlaannarnissaanik qulakkeerinninnissamut kommunalbestyrelsip pisussaaffeqarneranik, aalajangersagaq imaqarpoq.

Nr. 2-mut

Iliusissatut pilersaarummik suliaqarnissamik kommunalbestyrelsip pisussaaffeqarnera aalajangersakkap imaraa.

Angerlartitsinissaq sioqqullugu, taassuma nalaani kingornalu suliassat tamaasa sioqqutsisumik paasinarsisissimallugit aammalu inummumut innarluutilimmumut aamma angerlarsimaffimmi pisariaqartitanut kommunalbestyrelse isummersorsimassaaq.

Nr. 3-mut

Aalajangersakkami siunertaavoq, ulloq unnuarlu neqeroorummiinnerup unitsinneqarnissaa pillugu aalajangiisoqannginnerani, inuk innarluutilik, imaluunniit taassuma angajoqqaatut sinniisua misissuinerumut ilaatillugu tusarniarneqassasoq.

Oqaloqatiginninneq ingerlanneqarsimasooq aammalu inuk innarluutilik aamma angajoqqaatut sinniisusooq tassunga tunngatillugu qanoq oqaaseqarsimanersut, kommunalbestyrelsip uppersarsinnaassavaa. Tamanna assersuutigalugu oqaloqateqarnerup allaganngorlugu imaqarniliorneratut iluseqarsinnaavoq. Kommunalbestyrelse inuup innarluutillip kissaataanik malinninnissamik pisussaaffeqanngilaq, kisianni inuup oqariartuutai kommunalbestyrelsip aalajangiinerani ilaatinneqassapput.

Siunnersuummut § 23-mut oqaaseqaatinut inunnik innarluutilinnik oqaloqatiginnittarnerit pillugit oqaaseqaatit itisilikkat innersuussutigineqarput.

Nr. 4-mut

Kommunalbestyrelse ulloq unnuarlu neqeroorummit allaganngorlugu oqaaseqaammik piniassasoq aalajangersakkami piumasqaatigineqarpoq. Oqaaseqaat inissiinerup unitsinneqarnera pillugu aalajangiinermut kiisalu inuup innarluutillip ataatsimut isigalugu atugarissaarnerata killiffianik aammalu inuk angerlarsimaffiup avataaniinnissamik iluseqartumik tapersiivigineqarnissamik suli pisariaqartitsinersoq, inissiiviusup isummerneranik imaqassaaq.

Imm. 2-mut

Meeraq innarluutilik kapitali 8 naapertorlugu, suli tapersiinerup pisassasoq kommunalbestyrelsip qulakkeerinninnissaanut aalajangersakkap pisussaaffinitippaa, meeqqap ulloq unnuarlu neqeroorummiit angerlartinneqareernerata kingorna meeqqap pisariaqartumik pisariaqartitai naammassineqarnissaanut.

Aammalu meeqqamut angajoqqaasullu akisussaasunut tapersiinerup iliuusissamik neqeroorfigineqarnersut, sapinngisamik ajunnginnerpaamik ulloq unnuarlu neqeroorummiit angerlarsimaffimmut nuunnissaa siunertarlugu, aalajangersakkap kommunalbestyrelse pisussaaffilerpaa.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq, ulloq unnuarlu neqeroorutip oqaaseqaammini, imm. 1 nr. 4 naapertorlugu, inassutigippagu, inuk innarluutilik ulloq unnuarlu neqeroorummiiginnassasoq, pissutsit taakkua pillugit Nuna Tamakkerlugu Inunnik Innarluutilinnik Sullissivik oqaaseqaateqassaaq. Aammattaaq suliami inaarutaasumik aalajangiisoqannginnerani Nuna Tamakkerlugu Inunnik Innarluutilinnik Sullissiviup oqaaseqaataa kommunalbestyrelsip utaqqimaassavaa.

Nuna Tamakkerlugu Inunnik Innarluutilinnik Sullissivimmiit oqaaseqaat kommunalbestyrelsimut pisussaaffiliinngilaq, kisianni kommunalbestyrelsip oqaaseqaat aalajangiinissaq sioqqullugu naliliinermini, ilaatissavaa.

Imm. 4-mut

Inuup innarluutillip aamma ulloq unnuarlu neqeroorutip angerlartitsinissamut piareersarnissamut piffissaqarnissaat qulakkeerniarlugu aalajangersagaq ilanngunneqarpoq, kisianni aamma inuup angerlarsinnaalinnginnerani tapersiinerup iliuusissat suliarineqartussat iluarsineqareersimassapput.

Aalajangersagaq angerlartitsinernut minnerpaamik ilimasaarinerup piffissaliinertut paasineqassaaq, aammalu minnerpaaffissanut aalajangersagaalluni, taamaattumik kommunalbestyrelse sivisunerusumik angerlartitsinissamut ilimasaaraluni nalunaaruteqarnissaanut akornutaanani. Assersuutigalugu inuk innarluutilik Kalaallit Nunaata avataani inissinneqarsimasoq

angerlartinneqartussanngorpat, imaluunniit inuk imaluunniit angerlarsimaffik angerlartitsinissamut sivilisunerusumik pitsaanerusumik piareersartussaappat, sivilisunerusumik ilimasaarinissaq naleqqussinnaavoq.

Inuk pineqartoq, taassuma angajoqqaatut sinnisua kiisalu ulloq unnuarlu neqeroorut, angerlartitsinissaq pillugu ilimasaarinermik tigusaqarsimasussaapput. Kommunalbestyrelsip ulloq unnuarlu neqeroorut imaluunniit inuk angerlartitsinissaq pillugu taamaallaat ilimasaarsimappagit, sioqqutsisumik minnerpaamik sapaatit akunnerini 12-imi ilimasaarinissamut piumasaqaat naammassineqarsimassanngilaq. Sapaatit akunneri 12-it taakkua ulloq angerlartitsinissaq pillugu nalunaaruteqarnerup, suliaqartuusumut pingasunit taaneqartunit kingulliusumut apuunnera aallarnerfigalugu kisinneqassapput, aamma suliaqartuusooq kingulleq tassaasimagaluarpat inuk nammineq. Nalunaaruteqarnerup apuussimasooq, kommunalbestyrelsip uppersartussaavaa.

Taamaattoq mianerisassat annertuut eqqarsaatigalugit pisariaqassappat, ilimasaarinissamut killissaliussaq saneqqunneqarsinnaavoq.

Mianerisassat pingaaruteqartut tassaasinnaapput inuk nammineq eqqarsaatigalugu, tassunga ilanngullugu tapersiineramik allaanerujussuarmik pisariaqartitsinera, kisianni ilimasaarinissamut piffissamut killissaliussaq naanneruneranut mianerisassat allat annertuut peqquataqataasinnaapput, assersuutigalugu ulloq unnuarlu neqeroorutip inuup isumaginissaa sapilerpagu, tassani najugaqartut allat sulisullu tungaatigut isumannaassuseq atugarissaarnerlu eqqarsaatigalugu. Aningaasaqarnikkut mianerisassat sapaatit akunnerini 12-imi killissaliinerup saneqqunneqarnissaanut tunngavilersuutigineqarsinnaanngillat.

Imm. 5-imut

Kalaallit Nunaata avataani ulloq unnuarlu neqeroorummiinnermut tunngatillugu, kommunimi angerlarsimaffigisami kommunalbestyrelse, angerlartitsinissaq pillugu aalajangiineq pitinnagu, Kalaallit Nunaata avataani kommunimit najugarisamit nassuiaammik piniassasooq, aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq. Sapaatit akunnerini 12-imi ilimasaarinissaq pillugu imm. 4-mi aalajangersagaq taamatutaaq atuuppoq.

§ 60-imut

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, kommunalbestyrelse inuup innarluutillip, najugaqarfissatut neqeroorummiittup, tassa imaappoq Kalaallit Nunaanni najugaqatigiiffimmi, najugaqarfimmi illersugaasumi imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi, atugaannik inummut sammisumik, nakkutilliissasooq.

Siunnersuutigineqarpoq najugaqarfissatut neqeroorummiinnermi inuup timikkut, tarnikkut inooqatigiinnikkullu pisariaqartitat suli naammassineqartassat, kommunalbestyrelsip nakkutilliinermut ilaatillugu qulakkiissagaat

Imm. 1 malillugu kommunalbestyrelsip inummut sammisumik nakkutilliinerani, sakkussaassaaq § 28-mi aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq naapertorlugu ulloq unnuarlu neqeroorummit ukiup affakkaartumik killiffimmut nalunaarusiaq. Kommunalbestyrelsip inummut sammisumik nakkutilliinissamat pisussaaffimminik naammassineqarnissaanut, killiffimmut nalunaarusiaq naammanngilaq. Tamatumunnga taarsiullugu killiffimmut nalunaarusiaq nakkutilliinerup aaqqissuunneqarneranut sakkussaassaaq.

Imm. 1 malillugu inummut sammisumik nakkutilliineq annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 21 a malillugu kommunalbestyrelsip nakkutilliinissamat pisussaaffianik ilaannakortumik ingerlatitseqqiineruvoq. Taamaattoq aalajangersakkami kissaatigineqarpoq, pissutsit inuup atugaasa kisimik nakkutilliivigineqannginnissaat, kisianni aamma kommunalbestyrelse nakkutilliinermini isummissasoq, ulloq unnuarlu inissisimaneq kiisalu tapersiinerit aallartinneqartut allat inuup timikkut, tarnikkut inooqatigiinnikkullu pisariaqartitaannik naammassinniffiunerat atuutiinnarnersoq. Taamaalilluni nakkutilliineq, suliniuteqarnerup allanngortinnissaa tunngavissaqarnerusoq nalilersuineranut tunngavigineqassaaq.

Imm. 2-mut

Nakkutilliinermik ingerlatsivik Inatsisartut inatsisaanni kapitali 3 malillugu inunnut innarluutilinnut najugaqatigiiffinni aamma najugaqarfinni illersugaasuni ingerlatsinikkut nakkutilliissaaq.

Najugaqarfissatut neqeroorutip tamakkiisutut isigalugu aammalu najugaqartut najugaqarfissatut neqeroorummiittut atugarisaat nalinginnaasut, ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliinissaq, kisimi tassani pineqarpoq. Taamaalilluni najugaqartut ataasiakkaat najugaqarfissatut neqeroorummiittut nakkutilliivigineqarnissaat tassani pineqanngilaq.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi siunnersuutigineqarpoq imm. 1 malillugu nakkutilliineq nalunaarutigereerlugu aammalu nalunaaruteqarani nakkutilliinertut ingerlanneqarsinnaasoq. Nalunaarutigereerlugu nakkutilliineq paasineqassaaq tassaasoq, nakkutilliilluni pulaartoqarniartoq najugaqarfissatut neqeroorut sioqqutsisumik paasitinneqareerluni, nakkutilliilluni pulaartoqarniartoq. Nalunaaruteqarani nakkutilliineq paasineqassaaq, nakkutilliilluni pulaartoqarniartoq, najugaqarfissatut neqeroorut sioqqutsisumik paasitinneqarsimanngitsoq. Nalunaaruteqarani nakkutilliilluni pulaarnerup maannakkorpiaq pisunik takutitsisinnaavoq, nalunaarutigereerlugu nakkutilliilluni pulaarnermut

atatillugu aammalu ulluinnarni misigineqartartut imminnut naapertuunnersut, nalilersuinnermut atorneqarsinnaalluni. Taamaattumik nalunaaruteqarani nakkutilliilluni pulaarneq, sumiiffiup inissiiviusup ataatsimut isigalugu paasiniarneranut tapertaasussatut aammalu allatut takunissaanut, atorneqarsinnaavoq.

Imm. 4-mut

Imm. 4-mi siunnersuutigineqarpoq kommunalbestyrelse Naalakkersuisunit qinnuigineqarnermini paasissutissanik kommunalbestyrelsip inummut sammititamik nakkutilliinermik isumaginninnera pillugu Naalakkersuisut kissaatigisimasinnaasaannik tamaginnik nassiussinissamut pisussaaffeqassasoq. Taamaalilluni sammisanut sukumiissusaanullu tunngatillugu aalajangersakkami killilersuisoqanngilaq.

Imm. 5-mut

Imm. 5-mi aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq, Naalakkersuisut inummut sammisumik nakkutilliinermut ingerlatsinermullu sammititamik nakkutilliinissaq maleruagassanik erseqqinnerusumik aalajangersaanissamut piginnaatinneqassasut, ilanngullugit nakkutilliinerup ingerlanneqarnera, aaqqissuunneqarnera, nakkutilliinermut nalunaarusianik suliaqarnermut atugassarititaasut piumasaaqatillu pillugit maleruagassat aalajangersassavaat.

Nakkutilliinermut nalunaarusiaq, allakkiamut pisortat ingerlatsinerannut maleruagassat naapertorlugit, ilanngullugu allattuisussaataaneq, nakkutilliinermut sumulluunniit atatillugu suliarineqartussamut, taaguutaavoq.

§ 61-imut

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq kommunalbestyrelsit ingerlatsiviini aamma Inatsisartut inatsisaannik matuminnga aqutsinerannik nakkutiginninnissamik kiisalu najugaqarfissatut neqeroorutini ingerlatsinermik nakkutilliinermik suliaqartussamik, immikkut nakkutilliinermut immikkoortortaqaarnissamik, Naalakkersuisut pisussaaffilerneqassasut.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami *imm. 2-mi* siunnersuutigineqarpoq, Inatsisartut inatsisaanni matumani aalajangersakkat ingerlatsivimmi aqunneqarnerannik aammalu Inatsisartut inatsisaanni matumani pisussaaffiit pisinnaatitaaffiillu allassimasut kommunimit naammassineqarsimanerannik, nakkutilliisussani Naalakkersuisut qullersaasut. Maannamut inatsisini aalajangersagaanngitsumik Naalakkersuisut inunnut innarluutilinnut suliassaqaqfimmi immikkuullarissumik nakkutilliisarnerat aalajangersakkami ingerlateqqinneqarpoq.

Imm. 3-mut

UPA 2019/XX

IIAN – Suliap normua: 201X - XXXX

Nakkutilliinermik ingerlatsiviup ulloq unnuarlu neqeroorutiniq ingerlatsinermut tunngasumik nakkutilliisarnerat erseqqinnerusumik maleruagassiivigineqassasoq, *imm.* 3-mi aalajangersakkami nutaajusumi siunnersuutigineqarpoq.

Aalajangersagaq § 63-imi aalajangersakkanut siunnersuutigineqartunut ataqatigiissillugu atuarneqassaaq.

Nakkutilliinermik ingerlatsivik Inatsisartut inatsisaanni kapitali 3 malillugu inunntu innarluutilinnut neqeroorutiniq ingerlatsinikkut nakkutilliissaaq.

Ulloq unnuarlu neqeroorutit tamakkiisutut isigalugu aammalu najugaqartut ulloq unnuarlu neqeroorummiittut atugarisaat nalinginnaasut, ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliinissaq, kisimi tassani pineqarpoq. Taamaalilluni najugaqartut ataasiakkaat ulloq unnuarlu neqeroorummiittut nakkutilliivigineqarnissaat tassani pineqanngilaq. § 60 naapertorlugu inummut sammititamik nakkutilliinissamik pisussaaffeqarnek kommunalbestyrelsimiippoq.

Imm. 4-mut

Imm. 4-mi aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq, nakkutilliinermi suliaasaq misissuinerlut aammalu pitsaassutsinik inerisaanissamut tunngatinneqassasoq. Tamatuma kingunerisaanik Nakkutilliinermik ingerlatsiviup siullermik najugaqarfissatut neqeroorummi pissutsit misissussavaa, ilanngullugit illutanut, aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu tunngasut kiisalu najugaqartunik isumassuinerup isumagineqarnera, najugaqarfissatut neqeroorutit akuerineqarsinnaanissamut piumasagaatinik naammassinniffiunersoq. Aamma tassaniippoq najugaqarfissatut neqeroorutit assersuutigalugu najugaqarfissatut neqeroorutit akuerineqarnerani najugaqartussat amerlassusissaannit najugaqartut amerlanerunnginnerat, misissorneqassasoq. Aappaattut aalajangersagaq isumaqarpoq, najugaqarfissatut neqeroorutit pitsaassusaata ineriartortinneqarneranik, najugaqarfissatut neqeroorutit suliaqarnerani, Nakkutilliinermik ingerlatsivimmit qanoq tapersersuisinnaanersut, najugaqarfissatut neqeroorutit oqaloqatiginerani Nakkutilliinermik ingerlatsiviup nakkutilliinermi ukkatarissagaa. Oqaloqatigiinneq najugaqarfissatut neqeroorummi pitsaassutsinik attassiinnarnissamut ineriartortitsinissamullu iluaqutaassaaq.

Imm. 5-imut

Imm. 5-imi siunnersuutigineqarpoq *imm.* 2 aamma 3 malillugit nakkutilliineq nalunaarutigereerlugu aammalu nalunaaruteqarani nakkutilliinertut ingerlanneqarsinnaasoq. Nalunaarutigereerlugu nakkutilliineq paasineqassaaq tassaasoq, nakkutilliilluni pulaartoqarniartoq kommunalbestyrelse imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorutit sioqqutsisumik paasitinneqareerluni, nakkutilliilluni pulaarneq. Nalunaaruteqarani nakkutilliineq paasineqassaaq, nakkutilliilluni pulaartoqarniartoq, kommunalbestyrelse imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorutit sioqqutsisumik

paasitinneqarsimangitsoq. Nalunaaruteqarani nakkutilliilluni pulaarneq maannakkorpiaq pisunik takutitsisinnaavoq, nalunaarutigereerlugu nakkutilliilluni pulaarnermut atatillugu aammalu ulluinnarni misigineqartartut imminnut naapertuunnersut, nalilersuinnermut atorneqarsinnaalluni. Taamaattumik nalunaaruteqarani nakkutilliilluni pulaarneq, sumiiffiup inissiiviusup ataatsimut isigalugu paasiniarneranut tapertaasussatut aammalu allatut takunissaanut, atorneqarsinnaavoq.

Imm. 6-imut

Ingerlatsinnermut sammisumik nakkutilliinerup aqqissuunneqartarnera imarisaalu pillugit maleruagassanik erseqqinnerusunik Naalackersuisut aalajangersaassapput. Piginnaatitsissut ilaatigut Nakkutilliinnermik ingerlatsivik pissutsit erseqqinnerusut suut nakkutigissanerai, aalajangersaanissamut atorneqassaaq.

§ 62-imut

Aalajangersagaq nutaajusoq, § 61, imm. 2 naapertorlugu Nakkutilliinnermik ingerlatsiviup kommunalbestyrelsip ingerlatsiviannik aamma Inatsisartut inatsisaat manna malillugu allaffissornikkut aqutsineranik nakkutilliinerannut, maleruagassiinnermik erseqqinnerusunik, imaqarpoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami *imm. 1*-imi siunnersuutigineqarpoq Nakkutilliinnermik ingerlatsivik peqqissaartumik kinaassutsimut uppersaammik aammalu eqqartuussivimmit aalajangiinertaqanngitsumik, kommunip ingerlatsiviani Nakkutilliinnermik ingerlatsiviup nakkutilliinerup ingerlanneqarnissaanut attuumassuteqartutut naliliiffigisaannut, isersinnaatitaasut. Nakkutilliinnermik ingerlatsivik matumani paasissutissat inunntut tunngasut mianerisariaqartut kiisalu suliffiup iluani allattugaatigineqartut ilanngullugit, pissarsinissamut pisinnaatitaapput. Aalajangersakkami siunertaavoq, § 61, imm. 2-mi aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq malillugu sunniuteqarluartumik nakkutilliinnermik ingerlatsinissaasa qulakkeerneqarnissaa.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi aalajangersakkami § 61, imm. 2 malillugu Nakkutilliinnermik ingerlatsiviup nakkutilliisarnerannut erseqqinnerusunik maleruagassiisoqassasoq siunnersuutigineqarpoq. Taamaalilluni aalajangersagaq, Nakkutilliinnermik ingerlatsivik kommunalbestyrelsip ingerlatsiviani aammalu kommunalbestyrelsip Inatsisartut inatsisaanni matumani maleruagassanik allaffissornikkut aqutsineranik nakkutilliisarnerannut erseqqinnerusumut, tunngassuteqarpoq.

Siullermik siunnersuutigineqarpoq Nakkutilliinnermik ingerlatsivik nakkutilliineq pillugu kommunalbestyrelsimut nakkutilliinnermut allaganngorlugu nalunaarusiamik suliaqartassasut.

Aappaattut siunnersuutigineqarpoq Nakkutilliinermik ingerlatsivik nakkutilliinermut nalunaarusiami ilitsersuissutaasunik innersuussutinik aammalu peqqussutinik kommunalbestyrelsimut pisussaaffiliisunik saqqummiinissamut piginnaatitaatinneqassasut. Taakkua kommunalbestyrelsip ingerlatsivianut aammalu Inatsisartut inatsisaanni maleruagassanik allaffissormikkut aqutsinerannut ilitsersuussutitut innersuussinernut aammalu kommunalbestyrelsip peqqussutinut pisussaaffiliisunut tunngassuteqassapput. Taamaallaat imm. 2, nr. 1-mit 3-mut aalajangigaasunik imaqartumik pisussaaffiliisumik peqqussuteqartoqarsinnaavoq.

Kommunalbestyrelse inunnut innarluutilinnut tapersiisarneq pillugu suliani ataatsimi arlalinniluunniit inatsisartut inatsisaanni § 25-mi aalajangersakkat malillugit qulaajaanermik aallartitsissasoq imaluunniit inatsisartut inatsisaanni § 26-imi aalajangersakkat malillugit iliuusissatut pilersaarummik suliaqassasoq, ilitsersuissutaasumik peqqussuteqarnissamut Nakkutilliinermik ingerlatsivik imm. 2, nr. 1 periarfissaqarput. Tamanna naleqquppat, kommunalbestyrelse qulaajaanermik aallartitsissasoq aammalu iliuusissatut pilersaarummik suliaqassasoq peqqussuteqarnissamik Nakkutilliinermik ingerlatsivik periarfissaqarput. Nakkutilliinermik ingerlatsivik aamma qulaajaanermik aallartitsinissaq imaluunniit iliuusissatut pilersaarummik suliaqarnissaq pillugu peqqussuteqarnissamut periarfissaqarput. Taamaattoq kommunalbestyrelse qulaajaanermik aallartitsereersimappat suliaqareersimappallu iliuusissamik pilersaarummik suliaqarnissaq pillugu peqqussuteqarnissaq taamaallaat naleqqutissaaq. Suliassamik suliarinninnissaq peqqussutigineqartoq qaqugu naammassisimassanersoq, piffissamut killissaliussamik Nakkutilliinermik ingerlatsivik aalajangersaasinnaapput. Kommunalbestyrelsip suliaq imaluunniit suliap ingerlanera pillugu nakkutilliisooqatigiit ingerlaavartumik ilisimatittassagai, peqqussuteqarnermut ilaatillugu Nakkutilliinermik ingerlatsivik aalajangersaasinnaapput. Qulaajaanermi siunertaavoq, inuk inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiivigineqarnissamik maannakkut pisariaqartitsinersoq paasiniarneqarneqassasoq, ilanngullugu najugaqarfissatut neqeroorummiinnissamik neqerooruteqarneq pisariaqartinneqarnersoq.

Kommunalbestyrelsip inunnut innarluutilinnut tapersiinissaq pillugu suliaq ataaseq arlalilluunniit nutaamik suliarineqartussanngorlugit qaqeqqissagai, pillugu Nakkutilliinermik ingerlatsivik aamma peqqussuteqarnissamik periarfissaqarpoq. Peqqussuteqarnermut piomasqaataavoq kommunip inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkat naammassisimannikkai. Tamanna assersuutigalugu § 25 malillugu qulaajaanani, inummut innarluutilimmut immikkut ittumik tapersiinissaq itigartinneqassasoq aalajangiisimaneranut, tunngassuteqarsinnaavoq.

Nakkutilliinermik ingerlatsivik naliliippat inuk innarluutilik, suliassaq tassunga tunngasoq ingerlasoq imaluunniit naammassineqareersimagaluartoq, najugaqarfissatut neqeroorummiinnissamik pisariaqartitsisoq, kisiannili tamanna neqeroorutigineqarsimanani, taava Nakkutilliinermik ingerlatsivik periarfissaqarpoq § 25 malillugu kommunalbestyrelse

peqqussallugu qulaajaanermik aallartitseqqullugit. Peqqussuteqarnermut siunertaavoq, inuk Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersiivigineqarnissamik maannakkut pisariaqartitsinersoq paasinarsarnissaa, matumani najugaqarfissatut neqeroorummiinnissamik pisariaqartitsineq ilanngullugu. Nakkutilliinermik ingerlatsivik peqqussuteqarnermut ilaatillugu § 25 malillugu kommunalbestyrelse qulaajaanermik qaqugu aallartitsissanersoq, piffissaliussamik aalajangersaasinnaavoq.

§ 63-imut

Aalajangersagaq Nakkutilliinermik ingerlatsivik ulloq unnuarlu neqeroorutini ingerlatsinermut sammisumik nakkutilliinerata erseqqinnerusumik maleruagassiivigineqarneranik, imaqarpoq.

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi aaqqissuussineq siunnersuutigineqartoq malillugu Nakkutilliinermik ingerlatsivik ulloq unnuarlu neqeroorummit ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliisinnaanissamut paasissutissanik pisariaqartunik tunineqarsinnaatitaapput.

Nakkutilliinermik ingerlatsiviup ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliinermik suliaqarsinnaanissaannut suut pisariaqarnermut, § 61, imm. 3 naapertorlugu Nakkutilliinermik ingerlatsivik naliliisussaapput.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq, Nakkutilliinermik ingerlatsivik ulloq unnuarlu neqeroorummut peqqussuteqarnissaq pillugu aalajangiisnaassasoq. Peqqussuteqarneq Nakkutilliinermik ingerlatsiviup ulloq unnuarlu neqeroorummik ingerlatsinermut tunngasunut nakkutilliineranut ilaatillugu pissaaq.

Peqqussuteqarneq sukannernerusumik nakkutilliinissaq pillugu aalajangiinermut, aalajangersakkami imm. 3 naapertorlugu, atatillugu tunniunneqassaaq, kisianni aamma sukannernerusumik nakkutilliinissaq pillugu aalajangiisoqanngikkaluartoq tunniunneqarsinnaalluni.

Pisuni, assersuutigalugu sulisut pingaaruteqarnerpaat soraarsimaneranni, aammalu sulisut sinneruttut kisimiillutik suliassaq naammassisinnaagaat naatsorsuutigisinnaanngikkaanni, ikippallaarnerat pissutaalluni imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi siunnerfigineqartut ulloq unnuarlu neqeroorutip akuerineqarfigisaasa sullinnissaannut pisariaqartunik piginnaasaqartunik sulisuerussimaneranni peqqussuteqarneq atorneqarsinnaavoq. Taamaattoqarpat peqqussuteqarneq sulisunik naleqquttunik atorfinitsitsinissamut tunngassuteqarsinnaavoq. Assersuutissaq alla tassaasinnaavoq, neqeroorummi naleqqutinngitsumik amerlasuunik pissaanermik atuisoqarsimasoq. Taamaattoqarpat siunissami pisariaqanngitsumik pissaanermik atuisarnissaq pinngitsoorniarlugu,

najugaqarfissatut neqeroorut iliuusissatut pilersaarummik saqqummiissasoq aammalu sulisut naleqquttumik ilinniaqqissasut, Nakkutilliinermik ingerlatsivik peqqussutigisinnaavaat.

Peqqussutip neqeroorummi tamatuma naammassinissaanut periarfissaqartumik iluseqartinnissaa tunngavissaritinneqarpoq. Peqqussut naammassiniarlugu neqeroorummi qanoq iliortoqassanersoq ersarilluinnartariaqarpoq.

Pissutsit peqqussuteqarnissamik pissutissaqalersitsisimasut aallaavigalugit peqqussutip naammassinissaanut piffissamut killissaliussap sivissusissaaq, Nakkutilliinermik ingerlatsivik aalajangersaasinnaapput. Assersuutigalugu sulisoq ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartunut kinguaassiutitigut innarliisimappat, sulisoq taanna neqeroorummi atorfeqaqqusaajunnaassasoq, peqqussutigineqarsinnaavoq. Peqqussut taamaattoq ingerlaannaq naammassineqassaaq, aammalu tamanna malillugu piffissamut killissaliussaq aalajangersarneqarsinnaavoq. Sulisunik aalajangersimasunik piginnaasaqarfegartunik atorfinitsitsinissamik peqqussuteqarnermi, pisariaqartunik piginnaasaqartunik sulisoqannginneq qanoq ilungersunartiginersoq apeqqutaatillugu, piffissamut killiliussaq sivissunertillugu aalajangersarneqarsinnaavoq.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq, najugaqarfissatut neqeroorutini ataasiakkaani pissutsit tamanna pisariaqartippassuk, sukannernerusumik nakkutilliinissaq pillugu Nakkutilliinermik ingerlatsivik aalajangiisnaassasoq.

Sukannernerusumik nakkutilliineq, piffissap aalajangersimasup taaneqartup iluani immikkut nassuiagaasumik annertuumik nakkutilliinissaq pisariaqartinneqartoq Naalakkersuisunit naliliisoqartillugu, aalajangiinermut takussutissaavoq. Sukannernerusumik nakkutilliineq annertunerusumik nakkutilliinermut takussutissaavoq aammalu qanoq pisoqaraluarpalluunniit nakkutilliilluni takusaanerit amerlanerusut ingerlanneqarnerannik malitseqassalluni. Soorlu Nakkutilliinermik ingerlatsiviup ataatsimut isigalugu pissutsit malillugit nakkutilliinerit aqqissuuttussaagaat, taamatutaaq Nakkutilliinermik ingerlatsiviup sukannernerusumik nakkutilliineq pissutsit ataasiakkaatigut pisut malillugit, aammalu pissutsit sukannernerusumik nakkutilliinissamut pissutaasut malillugit aamma aqqissuuttussaavaat.

Sukannernerusumik nakkutilliinissaq pillugu aalajangiinissaq sioqqullugu Nakkutilliinermik ingerlatsivik aamma ulloq unnuarlu neqeroorut pissutsit sukannernerusumik nakkutilliineq pillugu aalajangiinissamut tunngavissut, oqaloqatigiissutigisariaqarpat. Taamaattoq assersuutigalugu pissutsit pinerlunermut tunngasut pillugit tassanngaannartumik ilisimasaqalerneq tunngavigalugu aalajangiisoqarpat, tamanna atuutissanngilaq.

Nakkutilliinermik ingerlatsivik ataatsimut isigalugu pissutsit malillugit nakkutilliinerminnik aaqqissuussisussaanerattut, Nakkutilliinermik ingerlatsivik aamma pissutsit aalajangersimasut malillugit aammalu pissutsit sukannernerusumik nakkutilliinissaq pillugu aalajangiinissamut pissutaasut malillugit, sukannernerusumik nakkutilliinissaq aaqqissuutissavaat. Taamaattoq sukannernerusumik nakkutilliineq qanoq pisoqaraluarpalluunniit, annertunerusumik nakkutilliinissamut takussutissaavoq, aammalu qanoq pisoqaraluarpalluunniit nakkutilliilluni takusaanerit aammalu paasissutissanik amerlanerusunik piniarnerit ingerlanneqarnerannik malitseqartussaalluni.

Imm. 4-mut

Imm. 4-mi aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq Nakkutilliinermik ingerlatsivik ulloq unnuarlu neqeroorummi pissutsinik aarlerinartunik aammalu inuit kalluarneqarsinnaanerannik misigisaqarunik, kommunalbestyrelsit, inuit ataasiakkaat ulloq unnuarlu neqeroorummiinnerannut akisussaasuusut ilisimatinnissaannut Nakkutilliinermik ingerlatsivik pisussaaffeqarnerat atuutsilerneqassasoq. Tamanna assersuutigalugu ulloq unnuarlu neqeroorummi pissutsit, ulloq unnuarlu neqeroorummut tunngatillugu sukannernerusumik nakkutilliinissaq pillugu Nakkutilliinermik ingerlatsivik aalajangiinerannik malitseqarsimasut, pillugit paasissutissiinikkut, pisinnaavoq.

Paasissutissat Nakkutilliinermik ingerlatsivimmit kommunimut inuup ulloq unnuarlu neqeroorummiinnissaa pillugu aalajangiisimasumut ilisimatitsinermi ilaatinneqartut, amerlanertigut tassaassapput neqeroorummi pissutsit nalinginnaasut, kisianni aamma inuup nammineq inuttut atugai pillugit paasissutissaasinnaallutik.

Pisut tassaasinnaapput, pissutsit aarlerinartut Nakkutilliinermik ingerlatsiviup misigisaa, nalinginnaasunut tunngassuteqartut, aammalu assersuutigalugu ulloq unnuarlu neqeroorutip sukannernerusumik nakkutigineqarnissaanut pissutissaqalersitsisimasut. Pisuni taakkunani paasissutissat kommunalbestyrelsinut, ulloq unnuarlu neqeroorummiinnissamik innuttaasup neqeroorfigineqarnissaa pillugu aalajangiisimasunut tamanut attuumassuteqassapput. Kisianni aamma tassaasinnaapput paasissutissat kommunalbestyrelsinut aalajangersimasunut taamaallaat attuumassuteqartut, assersuutigalugu ulloq unnuarlu neqeroorummi immikkoortortaqaqfimmi aalajangersimasumi ajornartorsiutinut tunngassuteqartut.

Taamaalilluni aalajangersakkami siunertaasoq pingaarneq tassaavoq, Nakkutilliinermik ingerlatsiviup neqeroorut pillugu ilisimasaasa kommunalbestyrelsimut, innuttaasup ulloq unnuarlu neqeroorummiinnissaa pillugu aalajangiisimasumut tunniunneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat, taamaalilluni kommunalbestyrelsip taassuma inummut sammisumik nakkutilliinermi atillugu pissutsit taakkua sillimaffigisinnaassallugit. Paasissutissat, innuttaasup ulloq unnuarlu

UPA 2019/XX

IIAN – Suliap normua: 201X - XXXX

neqeroorummi inissisimanagera eqqortuunersoq nalilersornissaanut, kommunalbestyrelsip atorsinnaavai.

Imm. 5-imut

Nakkutilliinermik ingerlatsivik qaqugukkut imm. 2 malillugu aalajangiisinaanersut aammalu imm. 3 malillugu sukannernerusumik nakkutilliinerup aallartinneqarnissaa pillugu aalajangiisinaanersut, pillugu maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut, Naalakkersuisut peqquneqassapput.

§ 64-imut

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi aalajangersakkami kommunalbestyrelsit ataasiakkaat innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinnik pilersitsinissamut pisussaaffilerneqarput, aammalu siunnersuisoqatigiit suliassai piginnaasaqarfiilu aalajangersarneqarlutik. Inunnut Innarluutilinnut Siunnersuisoqatigiinnut siunertaavoq inunnut innarluutilinnut suliassaqaarfimmi tunaartarisassaar pingaernerit suliarineqarnissaat, aammalu ilaatigut kommunalbestyrelsip inunnut innarluutilinnut politikiani aamma suliassaqaarfimmi allaffissornikkut aqutsineranik ineriartortitsinermi eqeersimaartumik sulinissamik suliqaarnissaq, kiisalu kommunimi politikikkut apeqqutini siunnersuineramik ikiunnissaq siunertarineqarluni. Inunnut Innarluutilinnut Siunnersuisoqatigiit aamma apeqqutit nalinginnaanerusunut tunngasut oqallisigisinnaavaat aammalu politikikkut taamatullu allaffissornikkut suliniutissanut siunnersuuteqarsinnaallutik.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, Inunnut Innarluutilinnut Siunnersuisoqatigiit suliniutit inunnut innarluutilinnut tunngassuteqartut tamaasa pillugit tusarniartarnissaannik kommunalbestyrelse pisussaaffeqartoq, tassani ilaalluni innarluutilinnut politikki. Tusarniaasussaatitaaneq taamaallaat ataatsimut isigalugu suliniutinut tunngassuteqarpoq, tassami imm. 3 naapertorlugu Inunnut Innarluutilinnut Siunnersuisoqatigiit pisuni aalajangersimasuni inuit ataasiakkaat pillugit suliassanik suliarinninnissamut piginnaatitaanngimmata.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq, inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit naammagittaalliuutinik suliassanik ataasiakkaanik suliarinnissinnaanatik. Inunnut ataasiakkaanut tunngasut aalajangersimasut, ataatsimut isigalugu apeqqutit isikkoqartunik pissutissaqalersitsisimappata, innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit ataatsimut isigalugu isummersinnaapput, aammalu ajornartorsiummut ataatsimut isigalugu apeqqutit isikkoqartumut tassunga taamaallaat isummersinnaallutik.

Imm. 4-mut

Imm. 4-mi aalajangersakkami inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit katitigaanerat maleruagassii vigineqarpoq.

Piomasqaataavoq inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit amerlaqatigiinnik amerlassusilinnik ilaasortaqaartillugit pilersinneqassasut, innarluutillit kattuffiisa kommunalbestyrelsillu soqutigisaat pillugit aallartitaqassallutik, tassunga ilanngullugu kommunalbestyrelsimut sullissisut. Kommunalbestyrelseli inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinni aallartitaqassaaq.

Imm. 5-imut

Imm. 5-imi aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, kommunalbestyrelse inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinnut pisariaqartillugu allattoqarfitsigut ikiuutissasoq. Allattoqarfitsigut ikiorteqaarnerup, ilaatigut ataatsimiinnerit ingerlanneqarnissaannut aggersaanissamut aammalu ataatsimiinnerit ingerlanneqarneranni ikiuunnissamut kiisalu ataatsimiinnerit imarisaat pillugit imaqarniliornermut paasissutissiinermullu il.il. atorneqarnissaa siunertarineqarpoq.

Imm. 6-imut

Imm. 6-imi aalajangersakkami ilaatigut inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit suleriaasii, aningaasarsiaqartinneqarneri pillugit, kiisalu ataatsimiititaliap sulianik paasinarsisitsinissamut suliarinninnissamullu atugassaannik immikkut ilisimasalinnit oqaaseqaatinik piniartarneq il.il. pillugit maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut, kommunalbestyrelsemit akuerineqarpoq.

§ 65-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami *imm. 1-imi*, kommunimi inunnut innarluutilinnut tapersiisarnermi sapinngisamik qaffasinnerpaamik pitsaassuseqartitsinissap qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu, kommunalbestyrelsip inunnut innarluutilinnut politikkimik ataqatigiisumik ilusilersuinissamut pisussaaffeqarnera, aalajangersarneqarpoq. Ataqatigiisooq paasineqassaaq tassaasoq, kommunimi inunnut innarluutilinnut tapersiinermut atatillugu, pisortat suliassaarfii immikkuullarissut akimorlugit, qanoq sapinngisamik pitsaanerpaamik sullissisoqartassanersoq, inunnut innarluutilinnut politikkimi isummertoqarnissaa. Inunnut innarluutilinnut politikki, ilaatigut innarluutilinnut suliassaqarfimmi suliniutit pillugit suliassaqarfiit immikkuullarissut akimorlugit suleqatigiinnissamut, ilaatigut innuttaasut innarluutillit sivisunerpaamik namminneq angerlarsimaffiminni iginnarsinnaanissaannut kommunimi sullissinermut siunnerfinnut il.il., tunngassuteqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut

Imm. 1 malillugu aalajangersakkami *imm.* 2-mi, kommunalbestyrelsip kommunip innarluutilinnut politikianik suliaqarnermut atatillugu inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinnut tusarniaasarnissamik pisussaaffeqarnera, erseqqissarneqarpoq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami *imm.* 3-mi aalajangersarneqarpoq, innarluutilinnut politikki allaganngorlugu ilusilersorneqassasoq aammalu kommunip nittartagaani tamanut saqqummiunneqassasoq. Tamanna inunnut innarluutilinnut politikkip kommunimi innuttaasunit tamaginnit pissarsiarineqarsinnaaneranut, iluaqutaassaaq. Kommunilbestyrelsip aamma innarluutilinnut politikki suliarineqartoq pillugu Naalakkersuisut ilisimatissavai, taamaalilluni Naalakkersuisut nuna tamakkerlugu inunnut innarluutilinnut periusissamik suliaqarnissaq siunertaralugu kommunimi innarluutilinnut suliassaqarfimmi tamakkiisumik isiginnissinnaaniassammata.

Imm. 4-mut

Imm. 4-imi aalajangersarneqarpoq, inunnut innarluutilinnut politikki sivisunerpaamik ukiut 4-kkaarlugit iluarsineqartassasoq. Inunnut innarluutilinnut politikkip iluarsisarneranut siunertaavoq, ullutsinnut naleqquttumik inunnut innarluutilinnut politikkeqarnissap qulakkeerneqarnissaa, kiisalu inunnut innarluutilinnut politikkimik, kommunimi sullissineranut siunnerfinnik ingerlaavartumik aalajangersaaviumik, peqarnissaq. § 66 malillugu inunnut innarluutilinnut politikki pitsaassutsinut malitassat pillugit siunnerfinnik imaqarsinnaavoq.

§ 66-*imut*

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami *imm.* 1 kommunalbestyrelsip tapersiisarnermut kommunip innuttaasunut innarluutilinnut ikiorsiissutigisagaannut, pitsaassusissanut malitassanik aalajangersaanermik, imaqarpoq. Pitsaassusissanut malitassat atortutigut tapersiisarnermut tunngasut, assersuutigalugu teknikkikkut atortut ikiuutaasussat qanoq akulikitsigisumik taarserneqartassanersut, taamatullu atortutiguunngitsoq tapersiisarnermut, assersuutigalugu tapersersortit sulianut piginnaasaqarfii imaluunniit ingiaqataasartut nalunaaquttap akunneri atortagassaanut attuumassuteqarsinnaapput.

Pitsaassusissanut malitassat inatsimmi killissaliussat iluaniissapput. Taamaalilluni pitsaassusissanut malitassanik, piumasaqaatinik naammassinninngitsunik, imaluunniit inatsimmi suliassaqarfiup avataaniittunut, aalajangersaanissamut inatsimmi tunngavissaliisoqanngilaq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami *imm.* 2-mi aalajangersarneqarpoq, kommunalbestyrelsip Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiisarnerinut tamanut imaluunniit aalajangersimasumik suussuseqartunik piviusunngortitsisarneranut pitsaassusissanut malitassanik aalajangersaasoqarnissaa pillugu

kommunalbestyrelse aalajangersaasinnaavoq. Taamaalilluni inunnut innarluutilinnut tapersiissutitut tamanut, kommunimi ikiorsiissutigineqartartunut, pitsaassusissanut malitassanik aalajangersaanissaq pisussaaffiunngilaq. Assersuutigalugu najugaqariaatsinut najugaqatigiiffinnut kiisalu najugaqarfinnut illersugaasunut pitsaassusissanut malitassanik aalajangersaasoqarpat naleqqutissaq.

Pitsaassusissanut malitassat inatsimmi killissaliussat iluaniissapput. Taamaalilluni pitsaassusissanut malitassanik, piumasaqaatinik naammassinninngitsunik, imaluunniit inatsimmi suliassaqaarfiup avataaniittunut, aalajangersaanissamut inatsimmi tunngavissaliisoqanngilaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami *imm. 3*-mi aalajangersarneqarpoq, imm. 1 aamma 2 malillugit pitsaassusissanut malitassat allaganngorlugit suliarineqassasut aammalu kommunip nittartagaani tamanut saqqummiunneqassasoq.

Tamanut saqqummiussineq, pitsaassusissanut malitassat inunnut tapersiivigineqarsinnaatitaasunut pisinnaatitaaffittut isikkoqarnissaannut, iluaqutaassaaq. Pitsaassusissanut malitassat tamatuma saniatigut kommunalbestyrelsip inunnut innarluutilinnut politikkiata ilaatut tamanut saqqummiunneqassapput.

Pitsaassusissanut malitassat aammattaaq Naalakkersuisunut ilisimatitsissutitut nassiunneqassapput taamaalilluni Naalakkersuisut qaquguluunniit inunnut innarluutilinnut suliassaqaarfimmi nuna tamakkerlugu pitsaassutsinut malitassat pillugit tamakkiisumik isiginnissinnaaniassammata.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami *imm. 4*-mi aalajangersarneqarpoq, pitsaassusissanut malitassat sivilunerpaamik ukiut marlukkaarlugit iluarsineqartassasut. Iluarsisarnermi aalajangersakkami matumani piumasaqaatit naammassineqassapput. Pitsaassusissanut malitassat ullutsinnut naleqquttuunissaasa qulakkerneqarnissaat, pitsaassusissanut malitassanik iluarsisarnermi siunertaavoq.

Imm. 5-imut

Imm. 5-imi, pitsaassusissanut malitassat, imm. 1 naapertorlugu, pillugit maleruagassanik aalajangersaanissamut inatsimmi tunngavissaq, aalajangersarneqarpoq. Tamanna inunnut innarluutilinnut sulianut ilisimasaqarnerup annertussusaanut, kommunip innuttaminut innarluutilinnut neqeroorutigisinnaasaannut, pingaaruteqarpoq.

§ 67-imut

Imm. 1-imut

Aningaasartuutit assigiinngitsut Inatsisartut inatsisaat aammalu peqqussutit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu aalajangersagaasut naapertorlugit, aalajangersagaasut, qanoq

anigaasalersorneqassanersut, aalajangersakkami maleruagassiivigineqarpoq. Aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu inunnut innarluutilinnut tapersiinerlut atattillugu aningaasartuutit tamaasa akilernissaannut kommunit pisussaaffeqartut.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq ulloq unnuarlu neqeroorutitut anigaasalersuineq akigititamik akiliuteqarnikkut ingerlanneqassasoq, taamaalilluni oqartussaasoq inissiisoq inissanut ataasiakkaanut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi atukkaminut akiliisassalluni.

Imm. 3-mut

Ulloq unnuarlu neqeroorummik pilersitsinissamut ingerlatsinissamullu kina anigaasaqarnikkut akisussaasuunersoq aalajangersakkami maleruagassiivigineqarpoq.

Imm. 4-mut

Najugaqatigiiffinnik aamma najugaqarfinnik illersugaasunik pilersitsinermut ingerlatsinermullu kina anigaasaqarnikkut akisussaasuunersoq aalajangersakkami maleruagassiivigineqarpoq.

Imm. 5-imut

Naalakkersuisut nunani allani ingerlatsivimmi oqartussanik allanik isumaqatigiissuteqarsinnaasut aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, tassani iliuuseqartussaataaneq aammalu inatsit malillugu tapersiinerlut aallartinneqartunut aningaasartuuteqarnermut atattillugu utertillugit akiliisarneq pillugu maleruagassat erseqqinnerusut aalajangersarneqassallutik. Isumaqatigiissutit taakkua, inuk Kalaallit Nunaanni oqartussaasut tapersiinissamik iliuuseqarnerisigut Kalaallit Nunaata avataani inissinneqarpat, isumaqatigiissutigineqarsinnaapput.

§ 68-imut

Imm. 1-imut

Kommunit meeqqanut innarluutilinnut § 48 malillugu aammalu inunnut innarluutilinnut 18-it sinerlugit ukiulinnut § 49 malillugu kommunip iliuuseqarneratigut ulloq unnuarlu neqeroorutini inissinneqartunut kommunit akiliuteqartarnissaat aalajangersakkami maleruagassiivigineqarpoq. Taakkununga kommunit akigititamut akiliutissaat ulloq unnuarlu inissiivisoq ataaseq aningaasartalerlugu naatsorsorneqassaaq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, ulloq unnuarlu neqeroorut najugaqartuminut kaasarfimmiussanik atisassarsiuutissanillu tunniussisassasoq, taamaattumillu kommunalbestyrelsip taakkua tunniuttassanngikkai. Ulloq unnuarlu neqeroorutip akigititat Naalakkersuisunit aalajangersarneqartut, aammalu ukiumoortumik akigititanut kaajallaasitami iluarsineqartartut,

Naalackersuisunit saqqummiunneqartut, tunngavigalugit kaasarfimmiussat atisassarsiutissallu tunniuttassavai.

Imm. 3-mut

Kaasarfimmiussat atisassarsiutissallu aningaasanit kommunip imm. 1 malillugu paaqqinniffimmut akilertagaannit, ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartunut tunniunneqartassapput. Kommune taamaalilluni kaasarfimmiussanut atisassarsiutissanullu matussutissanik paaqqinniffimmut aningaasanik annertunerusunik akiliisassanngilaq. Aningaasartat taakkua allatut oqaatigalugu ulloq unnuarlu akiliummi ilaareerput.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami Naalackersuisut imm. 1-imi taaneqartumut akigititamut akiliutissamut maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut piginnaatinneqarput. Aningaasartuutit suut kommunip akiliutaani ilaatinneqannginersut maleruagassat ilaatinneqarput. Ulloq unnuarlu paaqqinniffiit siunissami aamma Naalackersuisut ulloq unnuarlu paaqqinniffiup akigititamut akiliutinik kommuninit tiguneqartunik atuineranut aningaasaqarnikkut nakkutilliususaatitanera, akuersaartussaassavaat.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkami Naalackersuisut najugaqatigiiffinnut aamma najugaqarfinnut illersugaasunut Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu pilersinneqartunut aningaasaqarnikkut nakkutilliinissamut piginnaatinneqarput.

Imm. 6-imut

Naalackersuisut imm. 2 malillugu kaasarfimmiussat atisassarsiutissallu pillugit maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaapput, ilanngullugu tunniussisarneq, aningaasartat annertussusaat aalajangersarneqassapput.

§ 69-imut

Imm. 1-imut

Akigititat inatsit naapertorlugu aalajangersagaasut qaqugukkut iluarsineqartassanersut tamanullu saqqummiunneqartassanersut, aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq.

§ 70-imut

Imm. 1-imut.

Naammagittaalliornerit pillugit inatsisit atuuttut ingerlatiinnarneqassasut, *Imm. 1-imi* siunnersuutigineqarpoq. Taamaalilluni isumaginninnerup aqunneqarnera aaqquissuusaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni maleruagassat atuuttut atorneqassapput.

Imm. 2-mut

Imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq inuk innarluutilik taassumalu suliame sinniisuusitaa naammagittaalliummik tunniussinissamat nuna tamakkerlugu inunnik innarluutilinnik sullissivik siunnersorneqarnissamik ilitersorneqarnissamillu qinnuteqarsinnaasut.

Aalajangersagaq inatsimmi pisussaaffiliunneqartumik naammagittaalliornissamat ilitersorneqarnissamat, aalajangiinerni tamaginni ilaatinneqartussamat, taarsiullugu atuutsinneqassanngilaq.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi siunnersuutigineqarpoq Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik Inatsisartut inatsisaat manna malillugu aalajangiinerup naammagittaalliuutigineqarneranik suliarinninnerminut ilaatillugu nuna tamakkerlugu inunnik innarluutilinnik sullissivimmit oqaaseqaammik piniarsinnaavoq. Tamatumani suliame ataasiakkaani immikkut pisariusuni immikkut ilisimasalimmit nalilersuineramik pissarsinissamik Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik periarfissinneqarpoq. Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik aamma nuna tamakkerlugu inunnik innarluutilinnik sullissivik oqaaseqaammik piniarnermut atatillugu inummut paasissutissanik paarlaasseqatigiissinnaapput. Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup aamma nuna tamakkerlugu inunnik innarluutilinnik sullissiviup akornanni inummut paasissutissanik paarlaasseqatigiittoqarsinnaalernissaa sioqqullugu, suliame pineqartunit akuersissummik piniartoqassaaq.

§ 71-*imut*Imm. 1-*imut*

Aalajangersakkami *imm. 1*, inuit annertuumik innarluutillit amerlassusaat, innarluutit suussusaat, ukioqqortussutsit agguarsimanerat uuttuutaasussallu allallu pillugit, suliassaqarfimmi ineriartornerup malinnaaffigisinnaanissaanut pingaaruteqartunik, Naalakkersuisut ingerlaavartumik pissarsisinnaanissaanut, ilanngunneqarpoq. Kommunalbestyrelsimut tunngatillugu kisitsisitigut ilisimasat taakkua innarluutilinnut suliassaqarfiup iluani pilersaarusionermut tunngavissaliisinnaapput.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami *imm. 2-mi* Naalakkersuisut kisitsisitigut paasissutissat taakkua il.il., *imm. 1* naapertorlugu, annertussusissaat pillugu aammalu taakkua qanoq nutarterneqartassanersut nassiunneqartassanersullu pillugu, maleruagassanik aalajangersaanissamat inatsimmi tunngavissalerneqarput. Maleruagassat nalunaarummi aalajangersarneqassasut naatsorsuutigineqarpoq. Tassani kisitsisitigut paasissutissat nassiunneqartartussat qanoq issusillit,

kiisalu qanoq akulikitsigisumik, aammattaaq kisitsisitigut paasissutissat taakkua qanoq nutarterneqartassanersut nassiunneqartassanersullu aalajangersarneqassasut naatsorsuutigineqarpoq.

§ 72-*imut*

Imm. 1-*imut*

Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu ingerlatsivimmi oqartussatut kommunalbestyrelsip pisussaaffiisa naammassineqarnissaanni annertuumik imaluunniit arlaleriarlugu sumiginnarneqarneranni imaluunniit peqqissaarunneqannginneranni, Naalakkersuisut kommunalbestyrelsip pinngitsaaliissummik akiliisinneqarnissaanik pisussaaffiliisinnaasut aalajangersakkami *imm. 1*-imi aalajangersarneqarpoq.

Kommunalbestyrelsimut pisussaaffiliineq aamma pinngitsaaliissummik akiliisitsinerit akilersinniarneqarnerat il.il. politiit aqputigalugit pissanngilaq, kisianni pisortat ingerlatsinerannut inatsisitigut aamma inuinnaat akornanni eqqartuusseriaaseq aqputigalugit pissalluni.

Imm. 2-*mut*

Aalajangersakkami *imm. 2*-mi aalajangersarneqarpoq, § 92 naapertorlugu pinngitsaaliissummik akiliisitsinerit Nunap karsianut tutsinneqassasut.

§ 73-*imut*

Imm. 1-*imut*

Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut inatsisaat manna ulloq 1. januar 2020 atuutilissasoq.

Ulloq atuutsitsilerfissaq, siunnersuutip Inatsisartuni suliarineqarsinnaanissaa aammalu atuutilernissaa sioqqullugu piffissaqartitsiviulluartumik akuerineqarsinnaanissaa eqqarsaatigalugu aalajangersarneqarpoq. Nalunaarutinik ilitersuutinillu suliaqarnermik malitseqartitsisoqartussaassaaq, kiisalu kommunini inunnut innarluutilinnut suliaqarfimmi sullissisunut, inunnut innarluutilinnut suliaqarfimmi attuumassuteqartunut allanut pikkorissartitsinerit ingerlanneqartussaassallutik, taamaalilluni inatsit atuutilerpat, suliaqarfimmi sulisut inatsit nutaaq ilisimallualereersimassavaat.

Imm. 2-*mut*

Annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 7, 3. november 1994-imeersoq, kiisalu kingusinnerusukkut allannguutai, atorunnaarsinneqassasut, aalajangersakkami *imm. 2*-mi aalajangersarneqarpoq.

Imm. 3-*mut*

Imm. 3-mi siunnersuutigineqarpoq, allaffissornikkut maleruagassat *imm. 2*-mi taaneqartumi Inatsisartut peqqussutaanni inatsisitigut tunngaveqartumik aalajangersagaasut, taakkua

maleruagassanik Inatsisartut inatsisaanni matumani imaluunniit Inatsisartut inatsisaanni allani inatsimmi tunngaveqartumik aalajangersagaasunik, taarserneqarnissamik imaluunniit atorunnaarsinneqarnissamik tungaanut, atuutiinnassasut.